

Dziennik Urzędowy C 286

Unii Europejskiej

Wydanie polskie

Informacje i zawiadomienia

Rocznik 65

27 lipca 2022

Spis treści

I Rezolucje, zalecenia i opinie

ZALECENIA

Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego

2022/C 286/01	Zalecenie Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego z dnia 02 czerwca 2022 r. zmieniające zalecenie ERRS/2015/2 w sprawie oceny skutków transgranicznych oraz dobrowolnej wzajemności środków polityki makroostrożnościowej (ERRS/2022/4) 1
---------------	--

II Komunikaty

KOMUNIKATY INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH UNII EUROPEJSKIEJ

Komisja Europejska

2022/C 286/02	Brak sprzeciwu wobec zgłoszonej koncentracji (Sprawa M.10809 – CD&R / TPG / COVETRUS) ⁽¹⁾ 16
---------------	---

III Akty przygotowawcze

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

2022/C 286/03	Opinia Europejskiego Banku Centralnego z dnia 1 czerwca 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 600/2014 w odniesieniu do zwiększenia przejrzystości danych rynkowych, usuwania przeszkód w powstawaniu systemów publikacji informacji skonsolidowanych, optymalizacji obowiązków obrotu oraz zakazu otrzymywania płatności za przekazywanie zleceń klientów (CON/2022/19) 17
---------------	---

PL

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG.

IV Informacje

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH UNII EUROPEJSKIEJ

Rada

2022/C 286/04	Ogłoszenie skierowane do osób i podmiotów objętych środkami ograniczającymi przewidzianymi w decyzji Rady (WPZiB) 2015/1333, wykonywanej decyzją wykonawczą Rady (WPZiB) 2022/1315, i w rozporządzeniu Rady (UE) 2016/44, wykonywanym rozporządzeniem wykonawczym Rady (UE) 2022/1308, w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Libii	22
2022/C 286/05	Ogłoszenie skierowane do podmiotów danych, do których to podmiotów mają zastosowanie środki ograniczające przewidziane w decyzji Rady (WPZiB) 2015/1333 i w rozporządzeniu Rady (UE) 2016/44 w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Libii	24
2022/C 286/06	Ogłoszenie skierowane do niektórych osób podlegających środkom ograniczającym przewidzianym w załączniku do decyzji Rady (WPZiB) 2018/1544 i w załączniku I do rozporządzenia Rady (UE) 2018/1542 w sprawie środków ograniczających rozprzestrzenianie i stosowanie broni chemicznej	25

Komisja Europejska

2022/C 286/07	Kursy walutowe euro — 26 lipca 2022 r.	26
2022/C 286/08	Opinia Komitetu Doradczego ds. Praktyk Ograniczających Konkurencję i Pozycji Dominujących wydana na posiedzeniu w dniu 21 stycznia 2022 r. dotycząca projektu decyzji w sprawie AT.39839 – Telefónica and Portugal Telecom – Sprawozdawca: Belgia	27
2022/C 286/09	Sprawozdanie końcowe urzędnika przeprowadzającego spotkanie wyjaśniające – Sprawie AT.39839 – Telefónica and Portugal Telecom (zmiana)	28
2022/C 286/10	Streszczenie decyzji Komisji z dnia 25 stycznia 2022 r. zmieniającej decyzję C(2013) 306 final dotyczącą postępowania na podstawie art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (SPRAWA AT.39839 - TELEFÓNICA AND PORTUGAL TELECOM) (notyfikowana jako dokument C(2022) 324)	30

INFORMACJE PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

2022/C 286/11	Aktualizacja wykazu przejść granicznych, o których mowa w art. 2 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen)	33
---------------	--	----

V Ogłoszenia

INNE AKTY

Komisja Europejska

2022/C 286/12	Publikacja wniosku o zatwierdzenie zmiany w specyfikacji nazwy produktu sektora winorośli i wina, o której to zmianie mowa w art. 105 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013	41
2022/C 286/13	Publikacja jednolitego dokumentu zmienionego w następstwie zatwierdzenia zmiany nieznacznej zgodnie z art. 53 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia (UE) nr 1151/2012	54

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

ZALECENIA

EUROPEJSKA RADA DS. RYZYKA SYSTEMOWEGO

ZALECENIE EUROPEJSKIEJ RADY DS. RYZYKA SYSTEMOWEGO

z dnia 02 czerwca 2022 r.

zmieniające zalecenie ERRS/2015/2 w sprawie oceny skutków transgranicznych oraz dobrowolnej wzajemności środków polityki makroostrożnościowej

(ERRS/2022/4)

(2022/C 286/01)

RADA GENERALNA EUROPEJSKIEJ RADY DS. RYZYKA SYSTEMOWEGO,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym ⁽¹⁾, w szczególności jego załącznik IX,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1092/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie unijnego nadzoru makroostrożnościowego nad systemem finansowym i ustanowienia Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ⁽²⁾, w szczególności art. 3 oraz art. 16–18,

uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi, zmieniającą dyrektywę 2002/87/WE i uchylającą dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE ⁽³⁾, w szczególności tytuł VII rozdział 4 sekcja II,

uwzględniając decyzję Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ERRS/2011/1 z dnia 20 stycznia 2011 r. ustanawiającą regulamin Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ⁽⁴⁾, w szczególności art. 18–20,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W celu zapewnienia skutecznych i spójnych krajowych środków polityki makroostrożnościowej istotne jest uzupełnienie uznawania wymaganego na podstawie prawa Unii dobrowolną wzajemnością.
- (2) Zasady dotyczące dobrowolnej wzajemności w odniesieniu do środków polityki makroostrożnościowej określone w zaleceniu Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ERRS/2015/2 ⁽⁵⁾ mają zapewnić, aby wszelkie środki polityki makroostrożnościowej oparte na ekspozycji aktywowane w jednym państwie członkowskim były odwzajemniane w pozostałych państwach członkowskich.

⁽¹⁾ Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 3.

⁽²⁾ Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 58 z 24.2.2011, s. 4.

⁽⁵⁾ Zalecenie Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ERRS/2015/2 z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie oceny skutków transgranicznych oraz dobrowolnej wzajemności środków polityki makroostrożnościowej (Dz.U. C 97 z 12.3.2016, s. 9).

- (3) Zgodnie z zaleceniem Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ERRS/2017/4 ⁽⁶⁾ zaleca się, aby odpowiedni organ aktywujący, zwracając się do Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ERRS) o objęcie wzajemnością, zaproponował maksymalny próg istotności, poniżej którego ekspozycja indywidualnego dostawcy usług finansowych na zidentyfikowane ryzyko makroostrożnościowe w jurysdykcji, w której organ aktywujący stosuje środek polityki makroostrożnościowej, może być uznana za nieistotną. W razie konieczności ERRS może zaproponować inny próg.
- (4) W dniu 10 marca 2022 r. ⁽⁷⁾ Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin), działając jako wyznaczony organ niemiecki do celów art. 133 ust. 10 dyrektywy 2013/36/UE, powiadomił ERRS o zamiarze ustalenia wskaźnika bufora ryzyka systemowego zgodnie z art. 133 ust. 9 tej dyrektywy dla wszystkich ekspozycji (tj. ekspozycji detalicznych i niedetalicznych) wobec osób fizycznych i prawnych, zabezpieczonych nieruchomościami mieszkalnymi znajdującymi się w Niemczech. Wskaźnik bufora ryzyka systemowego będzie miał zastosowanie do (i) instytucji kredytowych posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności w Niemczech i stosujących metodę wewnętrznych ratingów (IRB) do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oraz (ii) instytucji kredytowych posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności w Niemczech i stosujących metodę standardową (SA) do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla ekspozycji w pełni i całkowicie zabezpieczonych nieruchomościami mieszkalnymi, o których mowa w art. 125 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 ⁽⁸⁾.
- (5) Środek ten wszedł w życie w dniu 1 kwietnia 2022 r. i musi być przestrzegany przez instytucje kredytowe posiadające zezwolenie w Niemczech od dnia 1 lutego 2023 r. Środek ten będzie poddawany przeglądowi co najmniej raz na dwa lata, zgodnie z przepisami dyrektywy 2013/36/UE. Ponadto BaFin będzie monitorować rozwój ryzyka bazowego, do którego odnosi się wskaźnik bufora ryzyka systemowego, i w stosownych przypadkach będzie korygował wskaźnik bufora.
- (6) W dniu 10 marca 2022 r. ⁽⁹⁾ BaFin przedłożył ERRS wniosek o zapewnienie wzajemności w odniesieniu do wskaźnika bufora ryzyka systemowego na podstawie art. 134 ust. 5 dyrektywy 2013/36/UE.
- (7) W odpowiedzi na wniosek BaFin o zapewnienie wzajemności przez pozostałe państwa członkowskie oraz w celu zapobieżenia wystąpieniu negatywnych skutków transgranicznych w postaci przenoszenia działalności i arbitrażu regulacyjnego, które mogłyby wynikać z wdrożenia środka polityki makroostrożnościowej, który będzie miał zastosowanie w Niemczech, Rada Generalna ERRS podjęła decyzję o umieszczeniu również tego środka na liście środków polityki makroostrożnościowej, w odniesieniu do których zaleca się zapewnienie wzajemności zgodnie z zaleceniem ERRS/2015/2.
- (8) Zalecenie ERRS/2015/2 powinno zatem zostać odpowiednio zmienione,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

Zmiany

W zaleceniu ERRS/2015/2 wprowadza się następujące zmiany:

1. W sekcji 1 zalecenie C(1) otrzymuje brzmienie:

„1. Zaleca się, aby odpowiednie organy zapewniały wzajemność w odniesieniu do środków polityki makroostrożnościowej przyjętych przez inne odpowiednie organy, co do których ERRS zaleca wzajemność. Zaleca się, aby wzajemnością objęte były następujące środki, szczegółowo opisane w załączniku:

Belgia:

- wskaźnik bufora ryzyka systemowego w wysokości 9 % w odniesieniu do wszystkich ekspozycji detalicznych według metody IRB wobec osób fizycznych, zabezpieczonych nieruchomościami mieszkalnymi, w odniesieniu do których zabezpieczenie znajduje się w Belgii;

⁽⁶⁾ Zalecenie Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ERRS/2017/4 z dnia 20 października 2017 r. zmieniające zalecenie ERRS/2015/2 w sprawie oceny skutków transgranicznych oraz dobrowolnej wzajemności środków polityki makroostrożnościowej (Dz.U. C 431 z 15.12.2017, s. 1).

⁽⁷⁾ Pierwsze powiadomienie przekazano ERRS w dniu 24 lutego 2022 r. Zaktualizowaną wersję powiadomienia przekazano ERRS w dniu 10 marca 2022 r.

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

⁽⁹⁾ Pierwsze powiadomienie przekazano ERRS w dniu 24 lutego 2022 r. Zaktualizowaną wersję powiadomienia przekazano ERRS w dniu 10 marca 2022 r.

Niemcy:

- wskaźnik bufora ryzyka systemowego w wysokości 2 % w odniesieniu do (i) wszystkich ekspozycji według metody IRB zabezpieczonych nieruchomości mieszkalnymi znajdującymi się w Niemczech oraz (ii) wszystkich ekspozycji opartych na metodzie standardowej w pełni i całkowicie zabezpieczonych nieruchomości mieszkalnymi, o których mowa w art. 125 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (*) (UE) nr 575/2013, które znajdują się w Niemczech;

Francja:

- zmniejszenie limitu dotyczącego dużych ekspozycji przewidzianego w art. 395 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 mającego zastosowanie do ekspozycji wobec dużych przedsiębiorstw niefinansowych o wysokim poziomie zadłużenia, mających siedzibę we Francji, do 5 % kapitału podstawowego Tier I, stosowanego zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do globalnych instytucji o znaczeniu systemowym i innych instytucji o znaczeniu systemowym na najwyższym szczeblu konsolidacji w ramach bankowej konsolidacji ostrożnościowej;

Litwa:

- wskaźnik bufora ryzyka systemowego wynoszący 2 % dla wszystkich ekspozycji detalicznych wobec osób fizycznych zamieszkałych w Republice Litewskiej, które są zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi.

Luksemburg:

- prawnie wiążące limity pokrycia należności zabezpieczeniem (limity LTV) dla nowych kredytów hipotecznych na nieruchomości mieszkalne znajdujące się w Luksemburgu, z różnymi limitami LTV mającymi zastosowanie do różnych kategorii kredytobiorców:
  - a) limit LTV w wysokości 100 % dla kredytobiorców po raz pierwszy kupujących nieruchomości mieszkalne, dla których nabywana nieruchomość stanowi główne miejsce zamieszkania;
  - b) limit LTV w wysokości 90 % dla pozostałych kredytobiorców, tj. kredytobiorców kupujących nieruchomości mieszkalne nie po raz pierwszy, dla których nabywana nieruchomość stanowi główne miejsce zamieszkania. Limit ten jest wdrażany w sposób proporcjonalny poprzez wyłączenie ilościowe. W szczególności kredytodawcy mogą emitować 15 % portfela nowych kredytów hipotecznych udzielonych tym kredytobiorcom z LTV powyżej 90 %, ale poniżej maksymalnego LTV wynoszącego 100 %;
  - c) limit LTV w wysokości 80 % dla pozostałych kredytów hipotecznych (w tym w segmencie zakupu na wynajem).

Holandia:

- minimalna średnia waga ryzyka stosowana zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (vi) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 wobec instytucji kredytowych działających na podstawie zezwolenia wydanego w Holandii stosujących metodę IRB do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych w odniesieniu do ich portfeli ekspozycji wobec osób fizycznych zabezpieczonych nieruchomościami mieszkalnymi zlokalizowanymi w Holandii. Dla każdej poszczególnej pozycji ekspozycji objętej zakresem środka przypisuje się wagę ryzyka równą 12 % części kredytu, która nie przekracza 55 % wartości rynkowej nieruchomości służącej zabezpieczeniu kredytu, a pozostałej części kredytu przypisuje się wagę ryzyka w wysokości 45 %. Minimalna średnia waga ryzyka portfela to ważona ekspozycją średnia wag ryzyka poszczególnych kredytów.

Norwegia:

- wskaźnik bufora ryzyka systemowego w wysokości 4,5 % dla ekspozycji w Norwegii, stosowany zgodnie z art. 133 dyrektywy 2013/36/UE mającej zastosowanie do Norwegii i w Norwegii w dniu 1 stycznia 2020 r. zgodnie z warunkami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (**) (zwanego dalej „Porozumieniem EOG”) (zwanego dalej „dyrektywą CRD mającą zastosowanie do Norwegii 1 stycznia 2020 r.”) do wszystkich instytucji kredytowych, które uzyskały zezwolenie w Norwegii;
- wartość minimalna średniej wagi ryzyka w wysokości 20 % dla ekspozycji z tytułu nieruchomości mieszkalnych w Norwegii, stosowana zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (vi) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 mającego zastosowanie do Norwegii i w Norwegii w dniu 1 stycznia 2020 r. zgodnie z warunkami Porozumienia EOG (zwanego dalej „rozporządzeniem CRR mającym zastosowanie w Norwegii 1 stycznia 2020 r.”) w odniesieniu do instytucji kredytowych, które uzyskały zezwolenie w Norwegii i stosują metodę ratingów wewnętrznych (IRB) do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych;
- wartość minimalna średniej wagi ryzyka w wysokości 35 % dla ekspozycji z tytułu nieruchomości komercyjnych w Norwegii, stosowana zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (vi) rozporządzenia CRR mającego zastosowanie w Norwegii 1 stycznia 2020 r. w odniesieniu do instytucji kredytowych, które uzyskały zezwolenie w Norwegii i stosują metodę IRB do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych.

Szwecja:

- właściwa dla instytucji kredytowych wartość minimalna ważonej ekspozycją średniej wagi ryzyka na poziomie 25 % stosowana do portfela detalicznych ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach wobec dłużników będących rezydentami w Szwecji zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do instytucji kredytowych działających na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w Belgii i stosujących metodę rankingów wewnętrznych do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

(**) Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 3.”

2. załącznik otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego zalecenia.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 02 czerwca 2022 r.

W imieniu Rady Generalnej ERRS
Francesco MAZZAFERRO
Szef Sekretariatu ERRS

ZAŁĄCZNIK

Załącznik do zalecenia ERRS/2015/2 otrzymuje brzmienie:

„ZAŁĄCZNIK

Belgia**Wskaźnik bufora ryzyka systemowego w wysokości 9 % w odniesieniu do wszystkich ekspozycji detalicznych według metody IRB zabezpieczonych nieruchomością mieszkalnymi, w odniesieniu do których zabezpieczenie znajduje się w Belgii;****I. Opis środka**

1. Belgijski środek, stosowany zgodnie z art. 133 dyrektywy 2013/36/UE, nakłada wskaźnik bufora ryzyka systemowego w wysokości 9 % na ekspozycje detaliczne według metody IRB wobec osób fizycznych, zabezpieczone nieruchomością mieszkalnymi, w przypadku których zabezpieczenie znajduje się w Belgii (zarówno ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania, jak i ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania).

II. Wzajemność

2. Właściwym organom zaleca się odwzajemnienie środka belgijskiego poprzez zastosowanie go do ekspozycji detalicznych według metody IRB wobec osób fizycznych zabezpieczonych nieruchomością mieszkalnymi, w odniesieniu do których zabezpieczenie znajduje się w Belgii (zarówno ekspozycji, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania, jak i ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania). Alternatywnie środek ten można odwzajemnić, stosując następujący zakres w sprawozdawczości COREP: Ekspozycje detaliczne wobec osób fizycznych według metody IRB, zabezpieczone nieruchomością mieszkalnymi znajdującymi się w Belgii (zarówno ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania, jak i ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania).
3. W przypadku gdy taki sam środek polityki makroostrożnościowej nie jest dostępny w danej jurysdykcji, zaleca się, by odpowiednie organy stosowały dostępne w ich jurysdykcjach środki polityki makroostrożnościowej mające najbardziej zbliżony efekt do opisanego powyżej środka, co do którego zaleca się wzajemność, w tym poprzez przyjęcie środków i kompetencji nadzorczych określonych w tytule VII rozdział 2 sekcja IV dyrektywy 2013/36/UE. Zaleca się, aby odpowiednie organy przyjęły zbliżony środek nie później niż cztery miesiące po opublikowaniu niniejszego zalecenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

III. Próg istotności

4. Uzupełnieniem tego środka jest właściwy dla instytucji próg istotności mający na celu sterowanie potencjalnym stosowaniem zasady *de minimis* przez odpowiednie organy odwzajemniające środek. Instytucje mogą być zwolnione z wymogu bufora ryzyka systemowego, o ile ich odnośne ekspozycje sektorowe nie przekraczają 2 mld EUR. W związku z tym wzajemność jest wymagana wyłącznie w przypadku przekroczenia progu właściwego dla instytucji.
5. Zgodnie z sekcją 2.2.1 zalecenia ERRS/2015/2 próg istotności w wysokości 2 mld EUR stanowi zalecany próg maksymalny. Odpowiednie organy przyjmujące środki wzajemne mogą zatem, zamiast stosować zalecany próg, ustanowić, w odpowiednich przypadkach, niższą wartość progową dla swojej jurysdykcji lub zapewnić wzajemność w odniesieniu do danego środka bez stosowania progu istotności.

Niemcy**I. Opis środka**

1. Niemiecki środek, zastosowany zgodnie z art. 133 dyrektywy 2013/36/UE, nakłada wskaźnik bufora ryzyka systemowego na poziomie 2 % w odniesieniu do wszystkich ekspozycji (detalicznych i niedetalicznych) wobec osób fizycznych i prawnych, które są zabezpieczone nieruchomością mieszkalnymi znajdującymi się w Niemczech. Środek ten będzie miał zastosowanie do (i) instytucji kredytowych posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności w Niemczech i stosujących metodę wewnętrznych ratingów (IRB) do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla ekspozycji zabezpieczonych nieruchomością mieszkalnymi zlokalizowanymi w Niemczech oraz (ii) instytucji kredytowych posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności w Niemczech i stosujących metodę standardową (SA) do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla ekspozycji w pełni i całkowicie zabezpieczonych nieruchomością mieszkalnymi, o których mowa w art. 125 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

II. Wzajemność

2. Zaleca się, aby odpowiednie organy zapewniły odwzajemnienie niemieckiego środka poprzez zastosowanie go do instytucji kredytowych działających na podstawie zezwolenia udzielonego w danym państwie.

3. W przypadku gdy taki sam środek polityki makroostrożnościowej nie jest dostępny w danej jurysdykcji, zaleca się, by odpowiednie organy stosowały dostępne w ich jurysdykcjach środki polityki makroostrożnościowej mające najbardziej zbliżony efekt do opisanego powyżej środka, co do którego zaleca się wzajemność, w tym poprzez przyjęcie środków i kompetencji nadzorczych określonych w tytule VII rozdział 2 sekcja IV dyrektywy 2013/36/UE.
4. Zaleca się, aby odpowiednie organy zapewniły stosowanie środka wzajemnego i jego przestrzeganie od dnia 1 lutego 2023 r.

III. Próg istotności

5. Uzupelnieniem tego środka jest właściwy dla instytucji próg istotności mający na celu sterowanie potencjalnym stosowaniem zasady *de minimis* przez odpowiednie organy odwzajemniające środek. Instytucje kredytowe mogą być zwolnione z wymogu bufora ryzyka systemowego, o ile ich odnośne ekspozycje sektorowe nie przekraczają 10 mld EUR. W związku z tym wzajemność jest wymagana wyłącznie w przypadku przekroczenia progu właściwego dla instytucji.
6. Odpowiednie organy powinny monitorować istotność ekspozycji. Zgodnie z sekcją 2.2.1 zalecenia ERRS/2015/2 próg istotności w wysokości 10 mld EUR stanowi zalecany próg maksymalny. Odpowiednie organy przyjmujące środki wzajemne mogą zatem, zamiast stosować zalecony próg, ustanowić, w odpowiednich przypadkach, niższą wartość progową dla swojej jurysdykcji lub zapewnić wzajemność w odniesieniu do danego środka bez stosowania progu istotności.

Francja

Zmniejszenie limitu dotyczącego dużych ekspozycji przewidzianego w art. 395 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 mającego zastosowanie do ekspozycji wobec dużych przedsiębiorstw niefinansowych o wysokim poziomie zadłużenia, mających siedzibę we Francji, do 5 % kapitału podstawowego Tier I, stosowanego zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do globalnych instytucji o znaczeniu systemowym i innych instytucji o znaczeniu systemowym na najwyższym szczeblu konsolidacji w ramach bankowej konsolidacji ostrożnościowej.

I. Opis środka

1. Środek stosowany przez Francję na podstawie art. 458 ust. 2 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i nałożony na globalne instytucje o znaczeniu systemowym i inne instytucje o znaczeniu systemowym na najwyższym szczeblu konsolidacji w ramach bankowej konsolidacji ostrożnościowej (nie na poziomie subskonsolidowanym) polega na zmniejszeniu limitu dotyczącego dużych ekspozycji do 5 % ich kapitału podstawowego Tier I w odniesieniu do ekspozycji wobec dużych przedsiębiorstw niefinansowych o wysokim poziomie zadłużenia mających siedzibę we Francji.
2. Przez przedsiębiorstwo niefinansowe rozumie się osobę fizyczną lub osobę prawną prawa prywatnego z siedzibą we Francji, która na szczeblu indywidualnym oraz na najwyższym szczeblu konsolidacji należy do sektora przedsiębiorstw niefinansowych w rozumieniu pkt 2.45 załącznika A do rozporządzenia (UE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 549/2013 (*).
3. Środek ten stosuje się do ekspozycji wobec przedsiębiorstw niefinansowych mających siedzibę we Francji oraz do ekspozycji wobec grup powiązanych przedsiębiorstw niefinansowych w następujący sposób:
  - a) w przypadku przedsiębiorstw niefinansowych, które są częścią grupy powiązanych przedsiębiorstw niefinansowych mających siedzibę na najwyższym szczeblu konsolidacji we Francji, środek ten odnosi się do sumy ekspozycji netto wobec grupy i wszystkich podmiotów z nią powiązanych w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 39 rozporządzenia (UE) nr 575/2013;
  - b) w przypadku przedsiębiorstw niefinansowych, które są częścią grupy powiązanych przedsiębiorstw niefinansowych mających siedzibę na najwyższym poziomie konsolidacji poza Francją, środek ten odnosi się do sumy:
    - (i) ekspozycji wobec przedsiębiorstw niefinansowych mających siedzibę we Francji;
    - (ii) ekspozycji wobec podmiotów we Francji lub za granicą, nad którymi przedsiębiorstwa, o których mowa w pkt (i), sprawują bezpośrednią lub pośrednią kontrolę w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 39 rozporządzenia (UE) nr 575/2013; oraz

- (iii) ekspozycji wobec podmiotów we Francji lub za granicą, które są ekonomicznie zależne od przedsiębiorstw niefinansowych, o których mowa w pkt (i), w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 39 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

Środek ten nie ma zatem zastosowania wobec przedsiębiorstw niefinansowych, które nie mają siedziby we Francji i które nie są spółkami zależnymi ani podmiotami ekonomicznie zależnymi od przedsiębiorstw niefinansowych mających siedzibę we Francji, ani też nie są bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez takie przedsiębiorstwa.

Zgodnie z art. 395 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 środek ten ma zastosowanie po uwzględnieniu skutków technik ograniczania ryzyka kredytowego i wyłączeń na podstawie z art. 399–403 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

4. Globalna instytucja o znaczeniu systemowym lub inna instytucja o znaczeniu systemowym musi uznawać przedsiębiorstwo niefinansowe mające siedzibę we Francji za duże, jeżeli wartość jej pierwotnej ekspozycji wobec danego przedsiębiorstwa lub wobec grupy powiązanych przedsiębiorstw niefinansowych w rozumieniu pkt 3 jest równa 300 mln EUR lub przewyższa tę kwotę. Wartość pierwotnej ekspozycji oblicza się zgodnie z art. 389 i 390 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 przed uwzględnieniem skutków technik ograniczania ryzyka kredytowego i wyłączeń określonych w art. 399–403 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, zgodnie z informacjami przekazanymi na podstawie art. 9 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014 (**)
5. Uważa się, że przedsiębiorstwo niefinansowe charakteryzuje się wysokim poziomem zadłużenia, jeśli jego wskaźnik dźwigni finansowej jest wyższy niż 100 %, a wskaźnik pokrycia kosztów finansowych jest niższy niż trzy, przy obliczeniach na najwyższym szczeblu konsolidacji grupowej dokonanych w następujący sposób:
- (a) wskaźnik dźwigni finansowej stanowi stosunek zadłużenia ogółem po potrąceniu środków pieniężnych do kapitału własnego; a
- (b) wskaźnik pokrycia kosztów finansowych stanowi stosunek pomiędzy, z jednej strony, wartością dodaną powiększoną o dotacje operacyjne, przy potrąceniu: (i) kosztów wynagrodzeń; (ii) podatków i ceł operacyjnych; (iii) innych zwykłych kosztów operacyjnych netto z wyłączeniem odsetek netto i podobnych kosztów; oraz (iv) amortyzacji a, z drugiej strony, odsetkami i podobnymi kosztami.

Wskaźniki te oblicza się na podstawie zagregowanych danych księgowych określonych zgodnie z obowiązującymi standardami, wykazanych w sprawozdaniach finansowych danego przedsiębiorstwa niefinansowego, w stosownych przypadkach poświadczonych przez biegłego rewidenta.

II. Wzajemność

6. Zaleca się, aby odpowiednie organy zapewniły wzajemność środka stosowanego przez Francję poprzez zastosowanie go w stosunku do działających na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w danym państwie członkowskim globalnych instytucji o znaczeniu systemowym oraz innych instytucji o znaczeniu systemowym na najwyższym poziomie konsolidacji w obrębie bankowej konsolidacji ostrożnościowej w jurysdykcji.
7. W przypadku gdy ten sam środek polityki makroostrożnościowej nie jest dostępny w danej jurysdykcji zgodnie z zaleceniem C(2) zaleca się, aby odpowiednie organy, po konsultacji z ERRS, zastosowały środek polityki makroostrożnościowej dostępny w ich jurysdykcji o najbardziej zbliżonym skutku w stosunku do środka, o którym mowa powyżej, co do którego zaleca się wzajemność. Zaleca się, aby odpowiednie organy przyjęły zbliżony środek nie później niż sześć miesięcy po opublikowaniu niniejszego zalecenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

III. Próg istotności

8. Uzupełnieniem tego środka jest łączny próg istotności mający na celu sterowanie potencjalnym stosowaniem zasady *de minimis* przez odpowiednie organy odwzajemniające środek, na który składają się:
- (a) próg 2 mld EUR dla całkowitej pierwotnej wartości ekspozycji działających na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w danym państwie członkowskim globalnych instytucji o znaczeniu systemowym oraz innych instytucji o znaczeniu systemowym na najwyższym szczeblu konsolidacji w ramach bankowej konsolidacji ostrożnościowej wobec francuskiego sektora przedsiębiorstw niefinansowych;
- (b) próg 300 mln EUR mający zastosowanie do działających na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w danym państwie członkowskim globalnych instytucji o znaczeniu systemowym oraz innych instytucji o znaczeniu systemowym będący równy progowi, o którym mowa w lit. a) lub od niego wyższy, dla:
- (i) pojedynczej pierwotnej ekspozycji wobec przedsiębiorstwa niefinansowego mającego siedzibę we Francji;
- (ii) sumy pierwotnych ekspozycji wobec grupy powiązanych przedsiębiorstw niefinansowych, których siedziba na najwyższym szczeblu konsolidacji znajduje się we Francji, obliczonej zgodnie z pkt 3 lit. a);

- (iii) sumy pierwotnych ekspozycji wobec przedsiębiorstw niefinansowych mających siedzibę we Francji, które wchodzi w skład grupy powiązanych przedsiębiorstw niefinansowych mających siedzibę na najwyższym szczeblu konsolidacji poza Francją, zgodnie z danymi przekazywanymi na wzorach C 28.00 i C 29.00 załącznika VIII do rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 680/2014;
- (c) próg 5 % kapitału podstawowego Tier I globalnych instytucji o znaczeniu systemowym oraz innych instytucji o znaczeniu systemowym na najwyższym szczeblu konsolidacji dla ekspozycji określonych w lit. b) po uwzględnieniu skutków technik ograniczania ryzyka kredytowego i wyłączeń zgodnie z art. 399–403 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.
- Progi, o których mowa w lit. b) i c), stosuje się niezależnie od tego, czy dany podmiot lub przedsiębiorstwo niefinansowe charakteryzuje się wysokim poziomem zadłużenia, czy nie.
- Wartość pierwotnej ekspozycji, o której mowa w lit. a) i b), oblicza się zgodnie z art. 389 i 390 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 przed uwzględnieniem skutków technik ograniczania ryzyka kredytowego i wyłączeń określonych w art. 399–403 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, o których informacje przekazuje się zgodnie z art. 9 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 680/2014.
9. Zgodnie z sekcją 2.2.1 zalecenia ERRS/2015/2 odpowiednie organy danego państwa członkowskiego mogą zwolnić z obowiązku stosowania określonego środka działające na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w danym państwie członkowskim globalne instytucje o znaczeniu systemowym oraz inne instytucje o znaczeniu systemowym na najwyższym szczeblu konsolidacji w ramach bankowej konsolidacji ostrożnościowej, które nie przekraczają łącznego progu istotności, o którym mowa w pkt 8. Stosując próg istotności, odpowiednie organy powinny monitorować istotność ekspozycji działających na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w danym państwie członkowskim globalnych instytucji o znaczeniu systemowym oraz innych instytucji o znaczeniu systemowym wobec francuskiego sektora przedsiębiorstw niefinansowych, jak również koncentrację ekspozycji działających na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w danym państwie członkowskim globalnych instytucji o znaczeniu systemowym oraz innych instytucji o znaczeniu systemowym wobec dużych przedsiębiorstw niefinansowych mających siedzibę we Francji, a także zaleca się stosowanie przez nie środka stosowanego przez Francję w stosunku do działających na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w danym państwie członkowskim globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub innych instytucji o znaczeniu systemowym na najwyższym szczeblu konsolidacji w ramach bankowej konsolidacji ostrożnościowej, które uprzednio zwolniono z obowiązku stosowania tego środka, w przypadku przekroczenia przez nie łącznego progu istotności, o którym mowa w pkt 8. Zachęca się również odpowiednie organy do sygnalizowania innym uczestnikom rynku w ich jurysdykcji ryzyka systemowego związanego ze zwiększoną dźwignią finansową dużych przedsiębiorstw niefinansowych mających siedzibę we Francji.
10. W przypadku braku globalnych instytucji o znaczeniu systemowym oraz innych instytucji o znaczeniu systemowym na najwyższym szczeblu konsolidacji w ramach bankowej konsolidacji ostrożnościowej, które uzyskały zezwolenie na prowadzenie działalności w danych państwach członkowskich i których wartość ekspozycji wobec francuskiego sektora przedsiębiorstw niefinansowych przekracza próg istotności, o którym mowa w pkt 8, odpowiednie organy zainteresowanych państw członkowskich mogą, zgodnie z sekcją 2.2.1 zalecenia ERRS/2015/2, podjąć decyzję o nieodwzajemnianiu środka stosowanego przez Francję. W takim przypadku odpowiednie organy powinny monitorować istotność ekspozycji działających na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w danym państwie członkowskim globalnych instytucji o znaczeniu systemowym oraz innych instytucji o znaczeniu systemowym wobec francuskiego sektora przedsiębiorstw niefinansowych, jak również koncentrację ekspozycji działających na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w danym państwie członkowskim globalnych instytucji o znaczeniu systemowym oraz innych instytucji o znaczeniu systemowym wobec dużych przedsiębiorstw niefinansowych mających siedzibę we Francji, a także zaleca się odwzajemnienie przez nie środka stosowanego przez Francję w przypadku przekroczenia przez globalną instytucję o znaczeniu systemowym lub inną instytucję o znaczeniu systemowym na najwyższym szczeblu konsolidacji w ramach bankowej konsolidacji ostrożnościowej łącznego progu istotności, o którym mowa w pkt 8. Zachęca się również odpowiednie organy do sygnalizowania innym uczestnikom rynku w ich jurysdykcji ryzyka systemowego związanego ze zwiększoną dźwignią finansową dużych przedsiębiorstw niefinansowych mających siedzibę we Francji.
11. Zgodnie z sekcją 2.2.1 zalecenia ERRS/2015/2 łączny próg istotności, o którym mowa w pkt 8, stanowi zalecany próg maksymalny. Odpowiednie organy przyjmujące środki wzajemne mogą zatem, zamiast stosować zalecany próg, ustanowić, w odpowiednich przypadkach, niższą wartość progową dla swojej jurysdykcji lub zapewnić wzajemność w odniesieniu do danego środka bez stosowania progu istotności.

Litwa

Wskaźnik bufora ryzyka systemowego wynoszący 2 % dla wszystkich ekspozycji detalicznych wobec osób fizycznych zamieszkałych w Republice Litewskiej, które są zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi.

I. Opis środka

1. Litewski środek, zastosowany zgodnie z art. 133 dyrektywy 2013/36/UE, nakłada wskaźnik bufora ryzyka systemowego na poziomie 2 % w odniesieniu do wszystkich ekspozycji detalicznych wobec osób fizycznych na Litwie, które są zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi.

II. Wzajemność

2. Zaleca się, aby odpowiednie organy zapewniły wzajemność w odniesieniu do środka wprowadzonego na Litwie poprzez zastosowanie go do zlokalizowanych na Litwie oddziałów banków działających na podstawie zezwolenia wydanego w danym państwie oraz bezpośrednich ekspozycji transgranicznych wobec osób fizycznych na Litwie, które są zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi. Znaczna część całkowitej liczby pozycji dotyczących kredytów hipotecznych jest utrzymywana przez oddziały banków zagranicznych działające na Litwie, dlatego zapewnienie wzajemności w odniesieniu do tego środka przez inne państwa członkowskie byłoby pomocne we wspieraniu równych warunków działania i zapewnieniu, aby wszyscy istotni uczestnicy rynku uwzględniali zwiększone ryzyko związane z nieruchomościami mieszkalnymi na Litwie i zwiększyli swoją odporność.
3. W przypadku gdy taki sam środek polityki makroostrożnościowej nie jest dostępny w danej jurysdykcji, zaleca się, by odpowiednie organy stosowały dostępne w ich jurysdykcjach środki polityki makroostrożnościowej mające najbardziej zbliżony efekt do opisanego powyżej środka, co do którego zaleca się wzajemność, w tym poprzez przyjęcie środków i kompetencji nadzorczych określonych w tytule VII rozdział 2 sekcja IV dyrektywy 2013/36/UE. Zaleca się, aby odpowiednie organy przyjęły zbliżony środek nie później niż cztery miesiące po opublikowaniu niniejszego zalecenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

III. Próg istotności

4. Uzupełnieniem tego środka jest właściwy dla instytucji próg istotności mający na celu sterowanie potencjalnym stosowaniem zasady *de minimis* przez odpowiednie organy odwzajemniające środek. Instytucje mogą zostać zwolnione z wymogu bufora ryzyka systemowego, jeżeli ich odpowiednie ekspozycje sektorowe nie przekraczają 50 mln EUR, co stanowi około 0,5 % odpowiednich ekspozycji całego sektora instytucji kredytowych na Litwie. W związku z tym wzajemność jest wymagana wyłącznie w przypadku przekroczenia progu właściwego dla instytucji.
5. Uzasadnienie takiego progu:
  - a. Konieczne jest ograniczenie potencjalnego ryzyka fragmentacji prawa, ponieważ ten sam próg istotności będzie miał również zastosowanie do instytucji kredytowych działających na podstawie zezwolenia wydanego na Litwie;
  - b. Zastosowanie takiego progu istotności pomogłoby zapewnić równe warunki działania w tym sensie, że instytucje o podobnej wielkości podlegają wymogowi bufora ryzyka systemowego;
  - c. Próg ten ma znaczenie dla stabilności finansowej, ponieważ dalszy rozwój ryzyka związanego z nieruchomościami mieszkalnymi będzie zależał głównie od działań na rynku mieszkaniowym, które częściowo zależą od wartości nowych kredytów udzielonych na zakup nieruchomości mieszkalnych. W związku z tym środek ten powinien mieć zastosowanie do uczestników rynku działających na tym rynku, nawet jeśli ich portfele kredytów hipotecznych nie są tak duże jak portfele największych podmiotów udzielających kredytów.
6. Zgodnie z sekcją 2.2.1 zalecenia ERRS/2015/2 próg istotności w wysokości 50 mln EUR stanowi zalecany próg maksymalny. Odpowiednie organy przyjmujące środki wzajemne mogą zatem, zamiast stosować zalecany próg, ustanowić, w odpowiednich przypadkach, niższą wartość progową dla swojej jurysdykcji lub zapewnić wzajemność w odniesieniu do danego środka bez stosowania progu istotności.

Luksemburg

Prawnie wiążące limity pokrycia należności zabezpieczeniem (limity LTV) dla nowych kredytów hipotecznych na nieruchomości mieszkalne znajdujące się w Luksemburgu, z różnymi limitami LTV mającymi zastosowanie do różnych kategorii kredytobiorców:

- a) **limit LTV w wysokości 100 % dla kredytobiorców po raz pierwszy kupujących nieruchomości mieszkalne, dla których nabywana nieruchomość stanowi główne miejsce zamieszkania;**
- b) **limit LTV w wysokości 90 % dla pozostałych kredytobiorców, tj. kredytobiorców kupujących nieruchomości mieszkalne nie po raz pierwszy, dla których nabywana nieruchomość stanowi główne miejsce zamieszkania. Limit ten jest wdrażany w sposób proporcjonalny poprzez wyłączenie ilościowe. W szczególności kredytodawcy mogą emitować 15 % portfela nowych kredytów hipotecznych udzielonych tym kredytobiorcom z LTV powyżej 90 %, ale poniżej maksymalnego LTV wynoszącego 100 %;**
- c) **limit LTV w wysokości 80 % dla pozostałych kredytów hipotecznych (w tym w segmencie zakupu na wynajem).**

I. Opis środka

1. Władze luksemburskie uruchomiły prawnie wiążące limity LTV dla nowych kredytów hipotecznych na nieruchomości mieszkalne położone w Luksemburgu. Zgodnie z zaleceniem *Comité du Risque Systémique* (komitetu ds. ryzyka systemowego) (***) *Commission de Surveillance du Secteur Financier* (komisja nadzoru nad sektorem finansowym) (****) działająca w porozumieniu z Banque centrale du Luxembourg uruchomiła limity LTV, które różnią się dla każdej z trzech kategorii kredytobiorców. Limity LTV dla każdej z trzech kategorii są następujące:
  - (a) limit LTV w wysokości 100 % dla kredytobiorców po raz pierwszy kupujących nieruchomości mieszkalne, dla których nabywana nieruchomość stanowi główne miejsce zamieszkania;
  - (b) limit LTV w wysokości 90 % dla pozostałych kredytobiorców, tj. kredytobiorców kupujących nieruchomości mieszkalne nie po raz pierwszy, dla których nabywana nieruchomość stanowi główne miejsce zamieszkania. Limit ten jest wdrażany w sposób proporcjonalny poprzez wyłączenie ilościowe. W szczególności kredytodawcy mogą emitować 15 % portfela nowych kredytów hipotecznych udzielonych tym kredytobiorcom z LTV powyżej 90 %, ale poniżej maksymalnego LTV wynoszącego 100 %;
  - (c) limit LTV w wysokości 80 % dla pozostałych kredytów hipotecznych (w tym w segmencie zakupu na wynajem).
2. LTV to stosunek sumy wszystkich kredytów lub transz kredytów zabezpieczonych przez kredytobiorcę nieruchomością mieszkalną w momencie udzielenia kredytu do wartości tej nieruchomości w tym samym czasie.
3. Limity LTV stosuje się niezależnie od rodzaju własności (np. pełna własność, prawo użytkowania, prawo własności do rzeczy obciążonej służebnością użytkowania).
4. Środek ten ma zastosowanie do każdego prywatnego kredytobiorcy zaciągającego kredyt hipoteczny na zakup nieruchomości mieszkalnej w Luksemburgu do celów niekomercyjnych. Środek ma również zastosowanie, jeżeli w celu zrealizowania tej transakcji kredytobiorca korzysta ze struktury prawnej takiej jak przedsiębiorstwo inwestycyjne inwestujące w nieruchomości, a także w przypadku wspólnych wniosków. »Nieruchomości mieszkalne« obejmują grunty budowlane, niezależnie od tego, czy roboty budowlane są wykonywane bezpośrednio po nabyciu, czy też w latach następnych. Środek ma również zastosowanie w przypadku udzielenia kredytu na zakup nieruchomości z długoterminową umową dzierżawy. Nieruchomość może być przeznaczona do zamieszkania przez właściciela lub na wynajem.

II. Wzajemność

5. Państwom członkowskim, których instytucje kredytowe, instytucje ubezpieczeniowe i podmioty zajmujące się zawodowo udzielaniem kredytów (kredytodawcy hipoteczni) mają istotne ekspozycje kredytowe w Luksemburgu z tytułu bezpośrednich kredytów transgranicznych, zaleca się zapewnienie wzajemności w odniesieniu do środka luksemburskiego w ich jurysdykcji. Jeżeli ten sam środek nie jest dostępny w ich jurysdykcji w odniesieniu do wszystkich istotnych ekspozycji transgranicznych, odpowiednie organy powinny zastosować dostępne środki o skutku najbardziej równoważnym do aktywowanego środka polityki makroostrożnościowej.
6. Państwa członkowskie powinny powiadomić ERRS, że odwzajemniły środek wprowadzony w Luksemburgu lub zastosowały wyłączenia *de minimis* zgodnie z zaleceniem D zalecenia ERRS/2015/2. Powiadomienie takie należy przekazać nie później niż miesiąc po przyjęciu środka zapewniającego wzajemność, z wykorzystaniem odpowiedniego wzoru opublikowanego na stronie internetowej ERRS. ERRS będzie publikować powiadomienia na swojej stronie internetowej, informując w ten sposób opinię publiczną o krajowych decyzjach o zapewnieniu wzajemności. Publikacja taka będzie obejmować wszelkie wyłączenia wprowadzone przez odwzajemniające państwa członkowskie oraz ich zobowiązanie do monitorowania przypadków przenoszenia działalności i podejmowania działań w razie potrzeby.
7. Państwom członkowskim zaleca się odwzajemnienie danego środka w terminie trzech miesięcy od daty opublikowania niniejszego zalecenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

III. Próg istotności

8. Uzupelnieniem tego środka są dwa progi istotności determinujące potencjalne stosowanie zasady *de minimis* przez odwzajemniające państwa członkowskie: progi istotności właściwy dla kraju i próg istotności właściwy dla instytucji. Progi istotności właściwy dla kraju dla wszystkich transgranicznych kredytów hipotecznych dla Luksemburga wynosi 350 mln EUR, co odpowiada około 1 % łącznego krajowego rynku mieszkaniowych kredytów hipotecznych w grudniu 2020 r. Progi istotności właściwy dla instytucji dla wszystkich transgranicznych kredytów hipotecznych dla Luksemburga wynosi 35 mln EUR, co odpowiada około 0,1 % łącznego krajowego rynku mieszkaniowych kredytów hipotecznych w Luksemburgu w grudniu 2020 r. Wzajemność jest wymagana wyłącznie w przypadku przekroczenia zarówno progu właściwego dla kraju, jak i progu właściwego dla instytucji.

Holandia

Minimalna średnia waga ryzyka stosowana przez instytucje kredytowe stosujące metodę IRB w odniesieniu do ich portfeli ekspozycji wobec osób fizycznych zabezpieczonych nieruchomościami mieszkalnymi zlokalizowanymi w Holandii. Dla każdej poszczególnej pozycji ekspozycji objętej zakresem środka przypisuje się wagę ryzyka równą 12 % części kredytu, która nie przekracza 55 % wartości rynkowej nieruchomości służącej zabezpieczeniu kredytu, a pozostałej części kredytu przypisuje się wagę ryzyka w wysokości 45 %. Minimalna średnia waga ryzyka portfela to ważona ekspozycją średnia wag ryzyka poszczególnych kredytów.

I. Opis środka

1. Środek stosowany przez Holandię zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (vi) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 nakłada minimalną średnią wagę ryzyka dla utrzymywanego przez instytucje kredytowe stosujące metodę IRB portfela ekspozycji wobec osób fizycznych, które są zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach mieszkalnych zlokalizowanych w Holandii. Środek ten nie ma zastosowania do kredytów objętych krajowym systemem gwarancji kredytów hipotecznych.
2. Minimalną średnią wagę ryzyka oblicza się w następujący sposób:
  - (a) Dla każdej poszczególnej pozycji ekspozycji objętej zakresem środka przypisuje się wagę ryzyka równą 12 % części kredytu, która nie przekracza 55 % wartości rynkowej nieruchomości służącej zabezpieczeniu kredytu, a pozostałej części kredytu przypisuje się wagę ryzyka w wysokości 45 %. Wskaźnik LTV, który ma być stosowany w tym obliczeniu, należy określić zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami rozporządzenia (UE) nr 575/2013.
  - (b) Minimalna średnia waga ryzyka portfela to ważona ekspozycją średnia wag ryzyka poszczególnych kredytów, obliczona w sposób wyjaśniony powyżej. Poszczególne kredyty wyłączone ze środka nie są uwzględniane przy obliczaniu minimalnej średniej wagi ryzyka.
3. Środek ten nie zastępuje istniejących wymogów kapitałowych określonych w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013 i z niego wynikających. Banki, do których ma zastosowanie środek, muszą obliczyć średnią wagę ryzyka części portfela kredytów hipotecznych objętej tym środkiem na podstawie zarówno zwykłych mających zastosowanie przepisów zawartych w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013, jak i przy zastosowaniu metody określonej w tym środku. Obliczając swoje wymogi kapitałowe, muszą one następnie zastosować wyższą z dwóch średnich wag ryzyka.

II. Wzajemność

4. Zaleca się, aby właściwe organy zapewniły wzajemność środka wprowadzonego w Holandii, stosując go do instytucji kredytowych działających na podstawie zezwolenia wydanego w danym państwie stosujących metodę IRB, które posiadają ekspozycje wobec osób fizycznych zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi zlokalizowanymi w Holandii, ponieważ ich sektor bankowy może, za sprawą ich oddziałów, być lub stać się bezpośrednio lub pośrednio narażony na ryzyko systemowe na holenderskim rynku mieszkaniowym.
5. Zgodnie z zaleceniem C(2) odpowiednim organom zaleca się stosowanie tego samego środka, co środek wdrożony w Holandii przez organ aktywny, w terminie określonym w zaleceniu C(3).
6. W przypadku gdy taki sam środek polityki makroostrożnościowej nie jest dostępny w danej jurysdykcji, zaleca się, by odpowiednie organy stosowały dostępne w ich jurysdykcjach środki polityki makroostrożnościowej mające najbardziej zbliżony efekt do opisanego powyżej środka, co do którego zaleca się wzajemność, w tym poprzez przyjęcie środków i kompetencji nadzorczych określonych w tytule VII rozdział 2 sekcja IV dyrektywy 2013/36/UE. Zaleca się, aby odpowiednie organy przyjęły zbliżony środek nie później niż cztery miesiące po opublikowaniu niniejszego zalecenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

III. Próg istotności

7. Uzupelnieniem tego środka jest właściwy dla instytucji próg istotności mający na celu sterowanie potencjalnym stosowaniem zasady *de minimis* przez odpowiednie organy odwzajemniające środek. Instytucje mogą być wyłączone ze stosowania minimalnej średniej wagi ryzyka dla portfela instytucji kredytowych stosujących metodę IRB w odniesieniu do ekspozycji wobec osób fizycznych zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach mieszkalnych zlokalizowanych w Holandii, jeżeli wartość ta nie przekracza 5 mld EUR. Kredyty objęte krajowym systemem gwarancji kredytów hipotecznych nie będą uwzględniane przy obliczaniu progu istotności.

8. Zgodnie z sekcją 2.2.1 zalecenia ERRS/2015/2 próg istotności w wysokości 5 mld EUR stanowi zalecany próg maksymalny. Odpowiednie organy przyjmujące środki wzajemne mogą zatem, zamiast stosować zalecony próg, ustanowić, w odpowiednich przypadkach, niższą wartość progową dla swojej jurysdykcji lub zapewnić wzajemność w odniesieniu do danego środka bez stosowania progu istotności.

Norwegia

- wskaźnik bufora ryzyka systemowego w wysokości 4,5 % dla ekspozycji w Norwegii, stosowany zgodnie z art. 133 dyrektywy 2013/36/UE mającej zastosowanie do Norwegii i w Norwegii w dniu 1 stycznia 2020 r. zgodnie z warunkami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (zwanego dalej »Porozumieniem EOG«) (zwanego dalej »dyrektywą CRD mającą zastosowanie do Norwegii 1 stycznia 2020 r.«) do wszystkich instytucji kredytowych, które uzyskały zezwolenie w Norwegii;
- wartość minimalna średniej wagi ryzyka w wysokości 20 % dla ekspozycji z tytułu nieruchomości mieszkalnych w Norwegii, stosowana zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (vi) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 mającego zastosowanie do Norwegii i w Norwegii w dniu 1 stycznia 2020 r. zgodnie z warunkami Porozumienia EOG (zwanego dalej »rozporządzeniem CRR mającym zastosowanie w Norwegii 1 stycznia 2020 r.«) w odniesieniu do instytucji kredytowych, które uzyskały zezwolenie w Norwegii i stosują metodę ratingów wewnętrznych (IRB) do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych;
- wartość minimalna średniej wagi ryzyka w wysokości 35 % dla ekspozycji z tytułu nieruchomości komercyjnych w Norwegii, stosowana zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (vi) rozporządzenia CRR mającego zastosowanie w Norwegii 1 stycznia 2020 r. w odniesieniu do instytucji kredytowych, które uzyskały zezwolenie w Norwegii i stosują metodę IRB do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych.

I. Opis środków

1. Z dniem 31 grudnia 2020 r. Finansdepartementet (norweskie ministerstwo finansów) wprowadził trzy środki, mianowicie: (i) wymóg bufora ryzyka systemowego dla ekspozycji w Norwegii zgodnie z art. 133 dyrektywy CRD mającej zastosowanie do Norwegii 1 stycznia 2020 r.; (ii) wartość minimalną średniej wagi ryzyka dla ekspozycji z tytułu nieruchomości mieszkalnych w Norwegii, zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (vi) rozporządzenia CRR mającego zastosowanie do Norwegii 1 stycznia 2020 r.; oraz (iii) wartość minimalną średniej wagi ryzyka dla ekspozycji z tytułu nieruchomości komercyjnych w Norwegii, zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (vi) rozporządzenia CRR mającego zastosowanie do Norwegii 1 stycznia 2020 r.
2. Wskaźnik bufora ryzyka systemowego ustala się na 4,5 % i ma on zastosowanie do ekspozycji krajowych wszystkich instytucji kredytowych, które uzyskały zezwolenie w Norwegii. W przypadku instytucji kredytowych, które nie stosują zaawansowanej metody IRB, wskaźnik bufora ryzyka systemowego mający zastosowanie do wszystkich ekspozycji ustala się jednak na poziomie 3 % do dnia 31 grudnia 2022 r.; po tej dacie wskaźnik bufora ryzyka systemowego mający zastosowanie do ekspozycji krajowych ustala się na poziomie 4,5 %.
3. Wartość minimalna wagi ryzyka dla nieruchomości mieszkalnych jest dolnym progiem średniej wagi ryzyka właściwym dla danej instytucji dla ekspozycji z tytułu nieruchomości mieszkalnych w Norwegii, mającym zastosowanie do instytucji kredytowych stosujących metodę IRB. Wartość minimalna wagi ryzyka dla nieruchomości mieszkalnych dotyczy średniej wagi ryzyka ważonej ekspozycją w portfelu nieruchomości mieszkalnych. Norweskie ekspozycje z tytułu nieruchomości mieszkalnych należy rozumieć jako ekspozycje detaliczne zabezpieczone nieruchomościami w Norwegii.
4. Wartość minimalna wagi ryzyka dla nieruchomości komercyjnych jest dolnym progiem średniej wagi ryzyka właściwym dla danej instytucji dla ekspozycji z tytułu nieruchomości komercyjnych w Norwegii, mającym zastosowanie do instytucji kredytowych stosujących metodę IRB. Wartość minimalna wagi ryzyka dla nieruchomości mieszkalnych dotyczy średniej wagi ryzyka ważonej ekspozycją w portfelu nieruchomości komercyjnych. Norweskie ekspozycje z tytułu nieruchomości komercyjnych należy rozumieć jako ekspozycje wobec przedsiębiorstw, zabezpieczone nieruchomościami w Norwegii.

II. Wzajemność

5. Zaleca się, aby właściwe organy zapewniły wzajemność w odniesieniu do środków wprowadzonych w Norwegii dla ekspozycji zlokalizowanych w Norwegii zgodnie z art. 134 ust. 1 dyrektywy 2013/36/UE i art. 458 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 575/2013. Zaleca się, aby właściwe organy zapewniły wzajemność w odniesieniu do wskaźnika bufora ryzyka systemowego w ciągu 18 miesięcy od opublikowania niniejszego zalecenia w brzmieniu zmienionym zaleceniem Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ERRS/2021/3 (*****) w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, o ile pkt 7 poniżej nie stanowi inaczej. Wzajemność w odniesieniu do wartości minimalnych średniej wagi ryzyka dla ekspozycji z tytułu nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych w Norwegii należy zapewnić w ramach standardowego trzymiesięcznego okresu przejściowego przewidzianego w zaleceniu ERRS/2015/2.

6. W przypadku gdy w danej jurysdykcji nie są dostępne te same środki polityki makroostrożnościowej zgodnie z zaleceniem C(2), zaleca się, aby odpowiednie organy, po konsultacji z ERRS, zastosowały dostępne w ich jurysdykcjach środki polityki makroostrożnościowej o najbardziej zbliżonym skutku w stosunku do środków, o których mowa powyżej, co do których zaleca się wzajemność. Zaleca się, aby odpowiednie organy przyjęły równoważne środki dotyczące wzajemności w odniesieniu do wartości minimalnych średniej wagi ryzyka dla ekspozycji z tytułu nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych - w terminie 12 miesięcy oraz w odniesieniu do wzajemności wskaźnika bufora ryzyka systemowego - w terminie 18 miesięcy od opublikowania niniejszego zalecenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, chyba że ust. 7 poniżej stanowi inaczej w odniesieniu do bufora ryzyka systemowego.
7. Do czasu rozpoczęcia stosowania dyrektywy (UE) 2019/878 do Norwegii i w Norwegii zgodnie z warunkami Porozumienia EOG właściwe organy mogą odwzajemniać norweski środek bufora ryzyka systemowego w sposób i na poziomie uwzględniającym nakładanie się wymogów kapitałowych mających zastosowanie w ich państwie członkowskim i w Norwegii lub różnice w tych wymogach, pod warunkiem przestrzegania następujących zasad:
  - (a) zakres ryzyka: odpowiednie organy powinny zapewnić ograniczanie w adekwatny sposób ryzyka systemowego, którego dotyczy środek wprowadzony w Norwegii;
  - (b) unikanie arbitrażu regulacyjnego i zapewnienie równych warunków działania: odpowiednie ograniczyć do minimum możliwość przenoszenia działalności i arbitrażu regulacyjnego oraz w razie potrzeby szybko zlikwidować wszelkie luki regulacyjne; odpowiednie organy powinny zapewnić równe warunki działania dla instytucji kredytowych.

Niniejszy punkt nie ma zastosowania do wartości minimalnych średniej wagi ryzyka dla ekspozycji z tytułu nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych.

III. Próg istotności

8. Uzpełnieniem tych środków są właściwe dla instytucji progi istotności ekspozycji zlokalizowanych w Norwegii determinujące potencjalne stosowanie zasady *de minimis* przez odpowiednie organy odwzajemniające środek w następujący sposób:
  - (a) w przypadku wskaźnika bufora ryzyka systemowego próg istotności ustalono na kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem w wysokości 32 mld NOK, co odpowiada około 1 % łącznej kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem instytucji kredytowych w Norwegii;
  - (b) w przypadku wartość minimalnej wagi ryzyka dla nieruchomości mieszkalnych próg istotności ustalono na poziomie kredytów brutto w wysokości 32,3 mld NOK, co odpowiada około 1 % zabezpieczonych kredytów brutto na nieruchomości mieszkalne na rzecz klientów norweskich;
  - (c) w przypadku wartość minimalnej wagi ryzyka dla nieruchomości komercyjnych próg istotności ustalono na poziomie kredytów brutto w wysokości 7,6 mld NOK, co odpowiada około 1 % zabezpieczonych kredytów brutto na nieruchomości komercyjne na rzecz klientów norweskich.
9. Zgodnie z sekcją 2.2.1 zalecenia ERRS/2015/2 odpowiednie organy danego państwa członkowskiego mogą objąć zwolnieniem instytucje kredytowe działające na podstawie zezwolenia w danym państwie członkowskim, posiadające ekspozycje zlokalizowane w Norwegii, które nie przekraczają progu istotności. Uznaje się, że ekspozycje nie przekraczają progu istotności, jeżeli znajdują się poniżej progów istotności właściwych dla instytucji określonych w ust. 8 powyżej. Stosując progi istotności, odpowiednie organy powinny monitorować istotność ekspozycji oraz zaleca się, aby stosowały środki stosowane przez Norwegię w stosunku do instytucji kredytowych działających na podstawie zezwolenia w danym państwie członkowskim uprzednio objętych zwolnieniem w przypadku przekroczenia progów istotności określonych w ust. 8 powyżej.
10. Zgodnie z sekcją 2.2.1 zalecenia ERRS/2015/2 progi istotności, o których mowa w pkt 8, są zalecanymi maksymalnymi progami. Odpowiednie organy przyjmujące środki wzajemne mogą zatem, zamiast stosować zalecane progi, ustanowić, w odpowiednich przypadkach, niższe wartości progowe dla swojej jurysdykcji lub zapewnić wzajemność w odniesieniu do danych środków bez stosowania progów istotności.
11. Jeżeli w danym państwie członkowskim nie ma instytucji kredytowych posiadających istotne ekspozycje w Norwegii, odpowiednie organy takiego państwa członkowskiego mogą, zgodnie z sekcją 2.2.1 zalecenia ERRS/2015/2, podjąć decyzję o nieodwzajemnianiu środków wprowadzonych w Norwegii. W takim przypadku odpowiednie organy powinny monitorować istotność ekspozycji, przy czym zaleca się, aby odwzajemniły środek stosowany przez Norwegię, gdy któraś z instytucji kredytowych przekroczy odpowiednie progi istotności.

Szwecja

Właściwa dla instytucji kredytowych wartość minimalna ważonej ekspozycją średniej wagi ryzyka na poziomie 25 % stosowana do portfela detalicznych ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach wobec dłużników będących rezydentami w Szwecji zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (vi) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do instytucji kredytowych działających na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w Szwecji i stosujących metodę rankingów wewnętrznych do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych.

I. Opis środka

1. Środek stosowany przez Szwecję zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i nałożony na instytucje kredytowe działające na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w Szwecji i stosujące metodę IRB stanowi właściwą dla instytucji kredytowych wartość minimalną ważonej ekspozycją średniej wagi ryzyka na poziomie 25 % stosowaną do portfela detalicznych ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach wobec dłużników będących rezydentami w Szwecji.
2. Średnia ważona ekspozycją jest średnią wag ryzyka poszczególnych ekspozycji obliczoną zgodnie z art. 154 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 ważoną odpowiednią wartością ekspozycji.

II. Wzajemność

3. Zgodnie z art. 458 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 zaleca się, aby odpowiednie organy zainteresowanych państw członkowskich odwzajemniły środek stosowany przez Szwecję poprzez zastosowanie go do zlokalizowanych w Szwecji oddziałów instytucji kredytowych stosujących metodę IRB, które działają na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w danym państwie członkowskim, w terminie określonym w zaleceniu C(3).
4. Zaleca się, aby odpowiednie organy odwzajemniły środek stosowany przez Szwecję, stosując go do instytucji kredytowych działających na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w danym państwie członkowskim stosujących metodę IRB, które posiadają bezpośrednie ekspozycje detaliczne wobec dłużników będących rezydentami w Szwecji zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach. Zgodnie z zaleceniem C(2) odpowiednim organom zaleca się stosowanie tego samego środka, co środek wdrożony w Szwecji przez organ aktywujący, w terminie określonym w zaleceniu C(3).
5. W przypadku gdy ten sam środek polityki makroostrożnościowej nie jest dostępny w danej jurysdykcji, zaleca się, aby odpowiednie organy, po konsultacji z ERRS, zastosowały środek polityki makroostrożnościowej dostępny w ich jurysdykcji o najbardziej zbliżonym skutku w stosunku do środka, o którym mowa powyżej, co do którego zaleca się wzajemność. Zaleca się, aby odpowiednie organy przyjęły zbliżony środek nie później niż cztery miesiące po opublikowaniu niniejszego zalecenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

III. Próg istotności

6. Uzupełnieniem tego środka jest właściwy dla instytucji próg istotności w wysokości 5 mld SEK, mający na celu sterowanie potencjalnym stosowaniem zasady *de minimis* przez odpowiednie organy odwzajemniające środek.
7. Zgodnie z sekcją 2.2.1 zalecenia ERRS/2015/2 odpowiednie organy danego państwa członkowskiego mogą objąć zwolnieniem instytucje kredytowe działające na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w danym państwie członkowskim, które stosują metodę IRB i posiadają nieistotne ekspozycje detaliczne wobec dłużników będącymi rezydentami w Szwecji zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach, których wartość nie przekracza progu istotności wynoszącego 5 mld SEK. Stosując próg istotności, odpowiednie organy powinny monitorować istotność ekspozycji oraz powinny stosować środek stosowany przez Szwecję w stosunku do poszczególnych instytucji kredytowych działających na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w danym państwie członkowskim uprzednio objętych zwolnieniem w przypadku przekroczenia progu istotności w wysokości 5 mld SEK.
8. W przypadku braku instytucji kredytowych działających na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w zainteresowanych państwach członkowskich, których oddziały są zlokalizowane w Szwecji lub które mają bezpośrednie ekspozycje detaliczne wobec dłużników będących rezydentami w Szwecji zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach, które stosują metodę IRB i które posiadają ekspozycje detaliczne w wysokości przynajmniej 5 mld SEK wobec dłużników będących rezydentami w Szwecji zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach, odpowiednie organy zainteresowanych państw członkowskich mogą, zgodnie z sekcją 2.2.1 zalecenia ERRS/2015/2, podjąć decyzję o nieodwzajemnianiu środka stosowanego przez Szwecję. W takim przypadku odpowiednie organy powinny monitorować istotność ekspozycji, przy czym zaleca się, aby odwzajemniły środek stosowany przez Szwecję, gdy któraś z instytucji kredytowych stosujących metodę IRB przekroczy próg 5 mld SEK.

9. Zgodnie z sekcją 2.2.1 zalecenia ERRS/2015/2 próg istotności w wysokości 5 mld SEK stanowi zalecany próg maksymalny. Odpowiednie organy przyjmujące środki wzajemne mogą zatem, zamiast stosować zalecony próg, ustanowić, w odpowiednich przypadkach, niższą wartość progową dla swojej jurysdykcji lub zapewnić wzajemność w odniesieniu do danego środka bez stosowania progu istotności.

-
- (*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 174 z 26.6.2013, s. 1).
- (**) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (Dz.U. L 191 z 28.6.2014, s. 1).
- (***) Recommandation du comité du risque systémique du 09 novembre 2020 relative aux crédits portant sur des biens immobiliers à usage résidentiel situés sur le territoire du Luxembourg (CRS/2020/005).
- (****) CSSF Régulation N.20-08 du 3 décembre 2020 fixant des conditions pour l'octroi de crédits relatifs à des biens immobiliers à usage résidentiel situés sur le territoire du Luxembourg.
- (*****) Zalecenie Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ERRS/2021/3 z dnia 30 kwietnia 2021 r. zmieniające zalecenie ERRS/2015/2 w sprawie oceny skutków transgranicznych oraz dobrowolnej wzajemności środków polityki makroostrożnościowej (Dz.U. C 222 z 11.6.2021, s. 1)."
-

II

*(Komunikaty)*KOMUNIKATY INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

**Brak sprzeciwu wobec zgłoszonej koncentracji
(Sprawa M.10809 – CD&R / TPG / COVETRUS)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2022/C 286/02)

W dniu 20 lipca 2022 r. Komisja podjęła decyzję o niewyrażaniu sprzeciwu wobec powyższej zgłoszonej koncentracji i uznaniu jej za zgodną z rynkiem wewnętrznym. Decyzja ta została oparta na art. 6 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 ⁽¹⁾. Pełny tekst decyzji dostępny jest wyłącznie w języku angielskim i zostanie podany do wiadomości publicznej po uprzednim usunięciu ewentualnych informacji stanowiących tajemnicę handlową. Tekst zostanie udostępniony:

- w dziale dotyczącym połączeń przedsiębiorstw na stronie internetowej Komisji poświęconej konkurencji (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Powyższa strona została wyposażona w różne funkcje pomagające odnaleźć konkretną decyzję w sprawie połączenia, w tym indeksy wyszukiwania według nazwy przedsiębiorstwa, numeru sprawy, daty i sektora,
- w formie elektronicznej na stronie internetowej EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=pl>) jako dokument nr 32022M10809. Strona EUR-Lex zapewnia internetowy dostęp do prawa Unii Europejskiej.

⁽¹⁾ Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1.

III

(Akty przygotowawcze)

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

OPINIA EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

z dnia 1 czerwca 2022 r.

w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 600/2014 w odniesieniu do zwiększenia przejrzystości danych rynkowych, usuwania przeszkód w powstawaniu systemów publikacji informacji skonsolidowanych, optymalizacji obowiązków obrotu oraz zakazu otrzymywania płatności za przekazywanie zleceń klientów

(CON/2022/19)

(2022/C 286/03)

Wprowadzenie i podstawa prawna

W dniu 3 lutego i 4 lutego 2022 r. Europejski Bank Centralny (EBC) otrzymał wnioski, odpowiednio, od Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej, o wydanie opinii w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 600/2014 w odniesieniu do zwiększenia przejrzystości danych rynkowych, usuwania przeszkód w powstawaniu systemów publikacji informacji skonsolidowanych, optymalizacji obowiązków obrotu oraz zakazu otrzymywania płatności za przekazywanie zleceń klientów ⁽¹⁾ (zwanego dalej „projektem rozporządzenia”) oraz w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2014/65/UE w sprawie rynków instrumentów finansowych ⁽²⁾ (zwanego dalej „projektem dyrektywy”).

Właściwość EBC do wydania opinii wynika z art. 127 ust. 4 i art. 282 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jako że projekt rozporządzenia i projekt dyrektywy zawierają postanowienia a) mające wpływ na podstawowe zadanie Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC) w zakresie definiowania i realizacji polityki pieniężnej Unii zgodnie z art. 127 ust. 2 Traktatu oraz b) wpływające na zadanie ESBC polegające na przyczynianiu się do należytego wykonywania przez właściwe organy polityk w odniesieniu do stabilności systemu finansowego zgodnie z art. 127 ust. 5 Traktatu. Rada Prezesów wydała niniejszą opinię zgodnie ze zdaniem pierwszym art. 17 ust. 5 Regulaminu Europejskiego Banku Centralnego.

Uwagi ogólne

1. Cele projektu rozporządzenia

1.1 EBC z zadowoleniem przyjmuje główny cel projektu rozporządzenia, jakim jest nowelizacja rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 ⁽³⁾ (zwanego dalej „rozporządzeniem MiFIR”) w celu zwiększenia przejrzystości danych rynkowych we wszystkich systemach obrotu w Unii Europejskiej (UE) poprzez ustanowienie nowych ram regulacyjnych w zakresie sporządzania informacji skonsolidowanych dotyczących danych transakcyjnych, w tym nowego procesu wyboru jednego dostawcy informacji skonsolidowanych w odniesieniu do każdej klasy aktywów.

⁽¹⁾ COM (2021) 727 final.

⁽²⁾ COM (2021) 726 final.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (EU) nr 648/2012 (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 84).

- 1.2 Projekt rozporządzenia obejmuje również istotne zmiany unijnych przepisów dotyczących przejrzystości przedtransakcyjnej i posttransakcyjnej w odniesieniu do udziałowych i nieudziałowych instrumentów finansowych, np. większą harmonizację przepisów dotyczących odroczenia publikacji szczegółów transakcji, aktualizację obowiązków dotyczących obrotu akcjami i instrumentami pochodnymi w UE, zakaz płatności za przepływ zleceń oraz inne zmiany w unijnym systemie obrotu papierami wartościowymi i instrumentami pochodnymi. Proponowane zmiany mają na celu dalsze wspieranie integracji europejskich rynków kapitałowych oraz dalszą harmonizację odpowiednich przepisów dotyczących nadzoru nad rynkami finansowymi w całej Unii. EBC zdecydowanie popiera ogólny cel, jakim jest dalsze wspieranie integracji rynków kapitałowych, w szczególności poprzez proponowane ulepszenia w zakresie przejrzystości danych rynkowych. Istnieje szereg powodów, dla których potrzebne są głębsze i bardziej zintegrowane rynki kapitałowe. Rynki te nie tylko mogą zmobilizować zasoby potrzebne do wsparcia gospodarki strefy euro, ale również ogólnie zwiększą odporność systemu finansowego. Ponadto można oczekiwać, że integracja europejskich rynków kapitałowych poprawi transmisję jednolitej polityki pieniężnej do wszystkich części strefy euro oraz ułatwi uczestnikom rynku dostęp do zielonego finansowania i do finansowania przejścia na gospodarkę cyfrową. W tym zakresie EBC ponownie podkreśla, jak ważne jest szybkie przyjęcie dalszych inicjatyw w ramach planu działania na rzecz tworzenia unii rynków kapitałowych z 2020 r., a także ich pełne wdrożenie, w przypadku gdy jest to prawnie wymagane, na szczeblu krajowym.
- 1.3 Zwiększenie przejrzystości danych rynkowych przyczyni się do rozwoju rynków kapitałowych UE, ponieważ większa dostępność informacji o cenach i płynności dla inwestorów i emitentów stworzy większe możliwości inwestowania i finansowania oraz zmniejszy koszt pozyskiwania kapitału dla emitentów. Jednocześnie przypomina się, że wyższy poziom przejrzystości może w pewnych okolicznościach umożliwić niektórym uczestnikom rynku korzystanie w większym stopniu z informacji o istniejących na rynku zleceniach poprzez możliwość szybszego zawierania transakcji na podstawie tych informacji przy użyciu najnowszych technologii.
- 1.4 EBC jest szczególnie zainteresowany tymi wnioskami ustawodawczymi ze względu na udział ESBC w rynkach instrumentów nieudziałowych (obligacji, w tym obligacji skarbowych) w ramach realizacji polityki pieniężnej ESBC i innych zadań przewidzianych w Traktacie, a także ze względu na konieczność ochrony poufności takich wrażliwych transakcji. W związku z tym EBC chciałaby dodatkowo odnieść się do innych przepisów rozporządzenia MiFIR⁽⁴⁾, które, choć nie są przedmiotem proponowanego rozporządzenia, mają wpływ na banki centralne ESBC i ich transakcje rynkowe na instrumentach finansowych (zob. pkt 7).

2. Cele projektu dyrektywy

Ponieważ projekt dyrektywy przewiduje jedynie ograniczone zmiany w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE⁽⁵⁾ (zwanej dalej „dyrektywą MiFID II”), które wynikają w dużej mierze z proponowanych zmian do rozporządzenia MiFIR, EBC nie widzi potrzeby wydawania opinii w odniesieniu do tego projektu.

Uwagi szczegółowe

3. Skonsolidowane informacje

- 3.1 EBC z zadowoleniem przyjmuje propozycję wprowadzenia wzmocnionego systemu zasad dotyczących informacji skonsolidowanych oraz konkurencyjnej procedury przetargowej dotyczącej wyboru dostawcy informacji skonsolidowanych dla każdej klasy aktywów. Jak EBC zauważył wcześniej, właściwą przejrzystość można zapewnić jedynie poprzez ustanowienie jednego dostawcy informacji skonsolidowanych⁽⁶⁾ dla każdej odpowiedniej klasy aktywów. Informacje skonsolidowane przynoszą inwestorom szereg korzyści, które wspierają cele unii rynków kapitałowych polegające na zwiększeniu dostępności finansowania na rynku kapitałowym dla inwestorów i ograniczeniu rozdrob-

⁽⁴⁾ Zob. art. 1 ust. 6, 7 i 9 oraz art. 26 ust. 5 rozporządzenia MiFIR.

⁽⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349).

⁽⁶⁾ Zob. pkt 5.2 opinii Europejskiego Banku Centralnego CON/2012/21 z dnia 22 marca 2012 r. w sprawie: (i) projektu dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych uchylającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/39/WE, (ii) projektu rozporządzenia w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającego rozporządzenie (EMIR) w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, partnerów centralnych i repozytoriów transakcji, (iii) projektu dyrektywy w sprawie sankcji karnych za wykorzystywanie informacji poufnych i manipulacje na rynku (iv) projektu rozporządzenia w sprawie wykorzystywania informacji poufnych i manipulacji na rynku (nadużyć na rynku) (Dz.U. C 161 z 7.6.2012, s. 3). Opinie EBC są dostępne na stronie internetowej EUR-Lex.

nienia rynków kapitałowych UE. Powinno to przyczynić się do zwiększenia przejrzystości i dostępu inwestorów do danych rynkowych, zmniejszając tym samym ryzyko płynności i ryzyko dotyczące realizacji transakcji oraz fragmentację rynku. Może to również znacznie obniżyć koszty transakcji ponoszone przez inwestorów. Umożliwienie inwestorom uzyskania w czasie rzeczywistym przeglądu działalności transakcyjnej po rozsądnych kosztach powinno zwiększyć wykorzystanie unijnych rynków kapitałowych przez inwestorów korporacyjnych i detalicznych do celów finansowania i inwestycji.

- 3.2 Proponowany wzmocniony system jest skomplikowany pod względem technicznym i operacyjnym i obejmuje system udziału w dochodach. W celu osiągnięcia równowagi między jakością a poziomem inwestycji w tworzenie skonsolidowanego zbioru danych dla danej klasy aktywów kluczowe jest zatem, aby dostawca informacji skonsolidowanych mógł polegać na jakości, kompletności i szybkim dostarczaniu danych przekazywanych mu przez podmioty przekazujące dane rynkowe (firmy inwestycyjne, systemy obrotu, zatwierdzone podmioty publikujące i podmioty systematycznie internalizujące transakcje). W tym względzie EBC rozumie, że zgodnie z projektem dostawca informacji skonsolidowanych będzie odpowiedzialny wyłącznie za konsolidację podstawowych danych rynkowych i ich komercyjne rozpowszechnianie na rynku oraz że jakość przekazywanych danych, która pozostaje w pełni w zakresie odpowiedzialności podmiotów przekazujących dane rynkowe, będzie regulowana przez Komisję na podstawie aktu delegowanego, w oparciu o opinię grupy eksperckiej zainteresowanych stron oraz Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA).
- 3.3 Jeżeli koncesja dostawcy informacji skonsolidowanych musiałaby zostać z jakiegokolwiek powodu wypowiedziana przez ESMA, aby zwiększyć prawdopodobieństwo ponownego przetargu na umowę, standardy techniczne, które zostaną opracowane przez ESMA, mogłyby wymagać od dostawcy informacji skonsolidowanych podania do publicznej wiadomości technicznych parametrów połączenia dla podmiotów przekazujących dane rynkowe oraz ich słowników danych, tak aby były one dostępne dla innych podmiotów pragnących ubiegać się o zamówienie.
- 3.4 EBC rozumie, że propozycje dotyczące systemu publikacji informacji skonsolidowanych nie mają wpływu na poufność transakcji ESBC w zakresie „polityki pieniężnej, operacji walutowych lub polityki stabilności finansowej”, które nadal są wyłączone z obowiązku ujawniania informacji na mocy art. 1 ust. 6 rozporządzenia MiFIR. W związku z tym „dane rynkowe”, które mają zostać określone przez Komisję zgodnie z proponowanym art. 22b ust. 2 oraz „podstawowe dane rynkowe”, które dostawcy informacji skonsolidowanych sprzedawaliby użytkownikom, nie obejmowałyby danych dotyczących transakcji w ramach polityki ESBC (takich jak cena, wolumen i czas zawarcia).

4. System przejrzystości przedtransakcyjnej w odniesieniu do akcji: „anonimowy obrót”

EBC z zadowoleniem przyjmuje zawarte w projekcie rozporządzenia uproszczenie zasad przejrzystości przedtransakcyjnej w odniesieniu do akcji polegające na zastąpieniu podwójnego pułapu wolumenu pojedynczym pułapem wolumenu ustalonym na poziomie 7 % całkowitego wolumenu transakcji, które są zawierane na danym instrumencie finansowym w Unii w ramach zwolnienia dotyczącego kursu odniesienia lub zwolnienia dotyczącego negocjowanych transakcji ⁽⁷⁾. Upraszcza to system przejrzystości i sprawia, że monitorowanie poziomów anonimowego obrotu staje się mniej skomplikowane. Proponowany niższy ogólnounijny pułap wolumenu ma na celu zrekomensowanie zniesienia progu specyficznego dla danego systemu obrotu, a zatem całość projektu ma na celu zwiększenie poziomu przejrzystości przedtransakcyjnej w odniesieniu do akcji. Jednocześnie zauważa się, że interakcja pomiędzy zniesieniem pułapu wolumenu dla poszczególnych systemów obrotu a obniżeniem pułapu dla całej UE jest złożona, gdyż oczekuje się, że te proponowane zmiany będą miały zróżnicowane skutki dla przejrzystości. EBC sugeruje zatem, że system przejrzystości przedtransakcyjnej w odniesieniu do akcji, w szczególności kalibracja pułapu wolumenu, powinien być poddawany przeglądowi.

5. Zakaz płatności za przepływ zleceń

W projekcie Komisji ⁽⁸⁾ zawarto dalsze ograniczenie płatności za przepływ zleceń. EBC uważa, że płatności za przepływ zleceń mogą ograniczać wydajność rynku i przejrzystość europejskich rynków kapitałowych.

6. Zakończenie otwartego dostępu w odniesieniu do giełdowych instrumentów pochodnych

Chociaż EBC zasadniczo popiera środki wzmacniające unijne rynki rozliczeniowe, należy rozważyć ewentualne skutki, jakie usunięcie postanowień o otwartym dostępie mogłoby mieć dla konkurencji, innowacji i integracji rynku, oraz starannie wyważyć potencjalnie konkurujące ze sobą cele.

⁽⁷⁾ Art. 1 ust. 4 projektu rozporządzenia zmieniającego art. 5 rozporządzenia MiFIR.

⁽⁸⁾ Art. 1 ust. 26 proponowanego rozporządzenia dodający nowy art. 39a.

7. Pozostałe przepisy rozporządzenia MiFIR i ich wpływ na transakcje rynkowe EBC/ESBC

Przepisy rozporządzenia MiFIR, które mają wpływ głównie na transakcje rynkowe EBC/ESBC, nie są przedmiotem projektu rozporządzenia. EBC korzysta jednak z tej okazji, aby zaproponować dalsze udoskonalenie sformułowania niektórych przepisów rozporządzenia MiFIR w świetle doświadczeń EBC/ESBC w zakresie prowadzenia operacji rynkowych w systemach obrotu UE.

7.1 Wyłączenie z wymogów w zakresie przejrzystości określonych w MiFIR w odniesieniu do transakcji ESBC przeprowadzanych zgodnie ze Statutem ESBC

EBC uważa, że obecne sformułowanie wyłączenia transakcji związanych z polityką ESBC z wymogów przejrzystości przedtransakcyjnej i posttransakcyjnej⁽⁹⁾ zgodnie z art. 1 ust. 6 rozporządzenia MiFIR powinno zostać zmienione, tak aby zamiast określenia, że wyłączenie to ma zastosowanie do transakcji banków centralnych ESBC zawieranych „w ramach wykonywania polityki pieniężnej, operacji walutowych i polityki stabilności finansowej”, które następnie wymagałyby doprecyzowania w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2017/583⁽¹⁰⁾, wyłączenie to zostało rozszerzone tak, aby miało wyraźne zastosowanie do wszystkich działań prowadzonych przez banki centralne Eurosystemu zgodnie z rozdziałem IV Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (zwanego dalej „statutem ESBC”). EBC uważa, że tylko te rodzaje transakcji inwestycyjnych zawieranych przez banki centralne ESBC, które są określone w art. 15 lit. a) i c) rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/583, muszą być ujawniane przez kontrahenta banku centralnego ESBC. Te rodzaje transakcji powinny być wyraźnie określone w zmienionym art. 1 ust. 7 rozporządzenia MiFIR, a nie, jak obecnie, w rozporządzeniu delegowanym (UE) 2017/583.

7.2 Uprawnienie Komisji do rozszerzenia zwolnienia z wymogów w zakresie przejrzystości określonych w rozporządzeniu MiFIR na inne banki centralne

Gdyby wszystkie transakcje Eurosystemu prowadzone zgodnie z rozdziałem IV Statutu ESBC korzystały z powyższego rozszerzonego wyłączenia na podstawie art. 1 ust. 6 rozporządzenia MiFIR, niezależnie od tego, które inne banki centralne lub instytucje korzystają z tych usług, uprawnienie Komisji wynikające z art. 1 ust. 9 rozporządzenia MiFIR do rozszerzenia zakresu wyłączenia „na inne banki centralne” stałoby się zbędne. Ponadto nie byłoby już potrzeby upoważniania ESMA do opracowania projektów regulacyjnych standardów technicznych w celu określenia „operacji polityki pieniężnej, operacji walutowych i polityki stabilności finansowej”. W związku z tym art. 1 ust. 8 i 9 rozporządzenia MiFIR mogłyby zostać skreślone.

7.3 Wyłączenie transakcji dokonywanych przez banki centralne ESBC z obowiązków sprawozdawczych systemów obrotu wynikających z art. 26 ust. 5 rozporządzenia MiFIR

Art. 26 ust. 5 rozporządzenia MiFIR zobowiązuje podmioty prowadzące systemy obrotu do zgłaszania właściwemu organowi wszelkich transakcji w instrumentach finansowych będących przedmiotem obrotu na ich platformach i realizowanych za pośrednictwem ich systemów przez niektóre firmy. Obecny mechanizm sprawozdawczy dla systemów obrotu wynikający z tego przepisu jest dobrze ugruntowany i wprowadzono rozwiązania operacyjne dotyczące sprawnego przekazywania danych z takich transakcji. Systemy obrotu posiadają do celów sprawozdawczych szczegółowe dane dotyczące transakcji ESBC realizowanych za pośrednictwem ich systemów. W tym zakresie EBC rozumie, że intencją prawodawcy unijnego nie było objęcie wymogiem sprawozdawczym wynikającym z art. 26 ust. 5 rozporządzenia MiFIR transakcji banków centralnych ESBC. Rozumienie takie opiera się na fakcie, że banki centralne korzystają z wyraźnych wyłączeń z obowiązków sprawozdawczych określonych w rozporządzeniu MiFIR, a ponadto nie są „firmami”, lecz podmiotami prowadzącymi operacje rynkowe na podstawie swoich zadań publicznych, w tym na mocy Traktatu. Ze względu na pewność prawa należy doprecyzować art. 26 ust. 5 w tym zakresie.

⁽⁹⁾ Art. 8, 10, 18 i 21 rozporządzenia MiFIR.

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/583 z dnia 14 lipca 2016 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 w sprawie rynków instrumentów finansowych w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących wymogów w zakresie przejrzystości dla systemów obrotu i firm inwestycyjnych w odniesieniu do obligacji, strukturyzowanych produktów finansowych, uprawnień do emisji oraz instrumentów pochodnych (Dz.U. L 87 z 31.3.2017, s. 229).

7.4 Utrzymanie pełnego zwolnienia transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych ESBC z obowiązku w zakresie sprawozdawczości nadzorczej

EBC zauważa, że chociaż transakcje finansowane z użyciem papierów wartościowych ESBC są w pełni wyłączone z zakresu zastosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2365⁽¹¹⁾ oraz przewidzianych w tym rozporządzeniu obowiązków w zakresie ujawniania informacji i obowiązków sprawozdawczych⁽¹²⁾, rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/590⁽¹³⁾ stanowi, że transakcje finansowane z użyciem papierów wartościowych⁽¹⁴⁾, których kontrahentem jest bank centralny ESBC, uważa się za transakcje do celów art. 26 rozporządzenia MiFIR⁽¹⁵⁾. W konsekwencji transakcje te podlegają obowiązkowi sprawozdawczym określonym w art. 26 rozporządzenia MiFIR. Rozporządzenie delegowane (UE) 2017/590 wpływa zatem na obowiązki sprawozdawcze w odniesieniu do takich transakcji dokonywanych przez banki centralne ESBC wynikające z rozporządzenia MiFIR. To faktyczne podporządkowanie prawodawstwa Unii poziomu 1 prawodawstwu Unii poziomu 2 jest sprzeczne z ugruntowaną zasadą prawną *lex superior derogat legi inferiori*⁽¹⁶⁾, zgodnie z którą akty wykonawcze i delegowane Unii nie mogą być sprzeczne z wtórnym prawodawstwem Unii. Przy okazji wydawania niniejszej opinii EBC pragnie podkreślić, że sprzeczność ta powinna zostać skorygowana w rozporządzeniu delegowanym (UE) 2017/590, choć sama w sobie nie jest przedmiotem projektów, w sprawie których EBC otrzymał wnioski o wydanie opinii.

Propozycje zmian w projekcie rozporządzenia wraz z ich uzasadnieniem zostały zawarte w odrębnym roboczym dokumencie o charakterze technicznym. Dokument roboczy o charakterze technicznym jest dostępny w języku angielskim na stronie EUR-Lex.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 1 czerwca 2022 r.

Prezes EBC
Christine LAGARDE

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2365 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie przejrzystości transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ponownego wykorzystania oraz zmiany rozporządzenia (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 337 z 23.12.2015, s. 1).

⁽¹²⁾ Art. 2 ust. 2 lit. a) oraz art. 2 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2015/2365.

⁽¹³⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/590 z dnia 28 lipca 2016 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących zgłaszania transakcji właściwym organom (Dz.U. L 87 z 31.3.2017, s. 449).

⁽¹⁴⁾ W rozumieniu art. 3 pkt 11) rozporządzenia (UE) 2015/2365.

⁽¹⁵⁾ Zob. art. 2 ust. 5 akapit drugi rozporządzenia delegowanego Komisji 2017/590.

⁽¹⁶⁾ Zasada prawna, zgodnie z którą akt prawny wyższego rzędu w hierarchii norm prawnych ma pierwszeństwo przed aktem prawnym niższego rzędu w tej hierarchii.

IV

*(Informacje)*INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

RADA

Ogłoszenie skierowane do osób i podmiotów objętych środkami ograniczającymi przewidzianymi w decyzji Rady (WPZiB) 2015/1333, wykonywanej decyzją wykonawczą Rady (WPZiB) 2022/1315, i w rozporządzeniu Rady (UE) 2016/44, wykonywanym rozporządzeniem wykonawczym Rady (UE) 2022/1308, w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Libii

(2022/C 286/04)

Poniższe informacje skierowane są do osób i podmiotów wskazanych w załącznikach II i IV do decyzji Rady (WPZiB) 2015/1333⁽¹⁾, wykonywanej decyzją wykonawczą Rady (WPZiB) 2022/1315⁽²⁾, oraz w załączniku III do rozporządzenia Rady (UE) 2016/44⁽³⁾, wykonywanego rozporządzeniem wykonawczym Rady (UE) 2022/1308⁽⁴⁾, w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Libii.

Zwraca się uwagę tych osób i podmiotów, że mogą wystąpić do właściwych organów w odpowiednim państwie członkowskim (odpowiednich państwach członkowskich), które to organy wskazano na stronach internetowych wymienionych w załączniku IV do rozporządzenia (UE) 2016/44, o uzyskanie zezwolenia na skorzystanie z zamrożonych środków finansowych w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb lub dokonania określonych płatności (por. art. 8 rozporządzenia).

Zwraca się również uwagę tych osób i podmiotów na to, że mogą one złożyć do Rady, przed dniem 15 maja 2023 r., wniosek – wraz z dokumentami uzupełniającymi – o ponowne rozważenie decyzji o umieszczeniu ich w wyżej wspomnianym wykazie. Wszystkie takie wnioski należy przesyłać na następujący adres:

Rada Unii Europejskiej
Sekretariat Generalny
RELEX.1.
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
Belgique/BELGIË

adres poczty elektronicznej: sanctions@consilium.europa.eu

Wszelkie przedłożone uwagi zostaną uwzględnione do celów następnego okresowego przeglądu wykazu wskazanych osób i podmiotów przeprowadzanego przez Radę zgodnie z art. 17 ust. 2 decyzji (WPZiB) 2015/1333 i z art. 21 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2016/44.

⁽¹⁾ Dz.U. L 206 z 1.8.2015, s. 34.

⁽²⁾ Dz.U. L 198 z 27.7.2022, s. 19.

⁽³⁾ Dz.U. L 12 z 19.1.2016, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 198 z 27.7.2022, s. 1.

Zwraca się także uwagę odnośnych osób i podmiotów na to, że mogą one zaskarżyć decyzję Rady do Sądu Unii Europejskiej zgodnie z warunkami określonymi w art. 275 akapit drugi oraz w art. 263 akapity czwarty i szósty Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Ogłoszenie skierowane do podmiotów danych, do których to podmiotów mają zastosowanie środki ograniczające przewidziane w decyzji Rady (WPZiB) 2015/1333 i w rozporządzeniu Rady (UE) 2016/44 w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Libii

(2022/C 286/05)

Uwagę podmiotów danych zwraca się na następujące informacje zgodnie z art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/1725 ⁽¹⁾.

Podstawą prawną przedmiotowej operacji przetwarzania jest decyzja Rady (WPZiB) 2015/1333 ⁽²⁾, wykonywana decyzją wykonawczą Rady (WPZiB) 2022/1315 ⁽³⁾, i rozporządzenie Rady (UE) 2016/44 ⁽⁴⁾, wykonywane rozporządzeniem wykonawczym Rady (UE) 2022/1308 ⁽⁵⁾.

Administratorem przedmiotowej operacji przetwarzania jest dział RELEX.1 w Dyrekcji Generalnej ds. Stosunków Zewnętrznych (RELEX) Sekretariatu Generalnego Rady; dane kontaktowe tego działu są następujące:

Rada Unii Europejskiej
Sekretariat Generalny
RELEX.1.
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIA

adres poczty elektronicznej: sanctions@consilium.europa.eu

Celem operacji przetwarzania jest ustanowienie i aktualizacja wykazu osób objętych środkami ograniczającymi zgodnie z decyzją (WPZiB) 2013/1333, wykonywaną decyzją wykonawczą (WPZiB) 2022/1315, i z rozporządzeniem (UE) 2016/44, wykonywanym rozporządzeniem wykonawczym (UE) 2022/1308

Podmioty danych są osobami fizycznymi, które spełniają kryteria umieszczenia w wykazie, określone w decyzji (WPZiB) 2015/1333 i w rozporządzeniu (UE) 2016/44.

Gromadzone dane osobowe obejmują: dane niezbędne do prawidłowej identyfikacji zainteresowanej osoby, uzasadnienie oraz wszelkie inne powiązane dane.

Gromadzone dane osobowe mogą być w razie potrzeby udostępniane Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych i Komisji.

Bez uszczerbku dla ograniczeń określonych w art. 25 rozporządzenia (UE) 2018/1725 wykonywanie praw przysługujących podmiotom danych, takich jak prawo dostępu, jak również prawo do sprostowania lub prawo do sprzeciwu, będzie zapewnione zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1725.

Dane osobowe będą przechowywane przez 5 lat od momentu gdy podmiot danych zostanie usunięty z wykazu osób, do których mają zastosowanie środki ograniczające lub gdy ważność danego środka wygaśnie, lub też przez okres trwania postępowania sądowego, w przypadku gdy zostało ono rozpoczęte.

Bez uszczerbku dla środków ochrony prawnej, administracyjnej lub pozasądowej każdy podmiot danych może wnieść skargę do Europejskiego Inspektora Ochrony Danych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1725 (edps@edps.europa.eu).

⁽¹⁾ Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39.

⁽²⁾ Dz.U. L 206 z 1.8.2015, s. 34.

⁽³⁾ Dz.U. L 198 z 27.7.2022, s. 19.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 12 z 19.1.2016, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 198 z 27.7.2022, s. 1.

Ogłoszenie skierowane do niektórych osób podlegających środkom ograniczającym przewidzianym w załączniku do decyzji Rady (WPZiB) 2018/1544 i w załączniku I do rozporządzenia Rady (UE) 2018/1542 w sprawie środków ograniczających rozprzestrzenianie i stosowanie broni chemicznej

(2022/C 286/06)

Poniższe informacje skierowane są do Siergieja Iwanowicza MIENIAJŁY (Sergei Ivanovich MENYAILO) (nr 12), wymienionego w załączniku do decyzji Rady (WPZiB) 2018/1544 ⁽¹⁾ oraz w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2018/1542 ⁽²⁾ w sprawie środków ograniczających rozprzestrzenianie i stosowanie broni chemicznej.

Rada zamierza utrzymać środki ograniczające wobec ww. osoby ze zmienionym uzasadnieniem. Osobę tę informuje się niniejszym, że może złożyć do Rady wniosek o uzyskanie proponowanego uzasadnienia jej utrzymania w wykazie, do dnia 3 sierpnia 2022 r., na poniższy adres:

Rada Unii Europejskiej
Sekretariat Generalny
RELEX.1
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Adres poczty elektronicznej: sanctions@consilium.europa.eu

Zainteresowana osoba może w dowolnym terminie zwrócić się do Rady, przedstawiając odpowiednie dokumenty, o ponowne rozpatrzenie decyzji o umieszczeniu i utrzymaniu jej w wykazie. Wniosek należy skierować na podany wyżej adres. Wnioski takie będą rozpatrywane po ich wpłynięciu. W związku z tym zwraca się uwagę zainteresowanej osoby na regularny przegląd wykazu, przeprowadzany przez Radę zgodnie z art. 8 decyzji Rady (WPZiB) 2018/1544.

⁽¹⁾ Dz.U. L 259 z 16.10.2018, s. 25.

⁽²⁾ Dz.U. L 259 z 16.10.2018, s. 12.

KOMISJA EUROPEJSKA

Kursy walutowe euro ⁽¹⁾

26 lipca 2022 r.

(2022/C 286/07)

1 euro =

Waluta		Kurs wymiany	Waluta		Kurs wymiany
USD	Dolar amerykański	1,0124	CAD	Dolar kanadyjski	1,3035
JPY	Jen	138,35	HKD	Dolar Hongkongu	7,9466
DKK	Korona duńska	7,4449	NZD	Dolar nowozelandzki	1,6235
GBP	Funt szterling	0,84558	SGD	Dolar singapurski	1,4066
SEK	Korona szwedzka	10,4445	KRW	Won	1 326,65
CHF	Frank szwajcarski	0,9765	ZAR	Rand	17,0870
ISK	Korona islandzka	139,10	CNY	Yuan renminbi	6,8451
NOK	Korona norweska	10,0105	HRK	Kuna chorwacka	7,5145
BGN	Lew	1,9558	IDR	Rupia indonezyjska	15 185,27
CZK	Korona czeska	24,607	MYR	Ringgit malezyjski	4,5113
HUF	Forint węgierski	400,99	PHP	Peso filipińskie	56,160
PLN	Złoty polski	4,7420	RUB	Rubel rosyjski	
RON	Lej rumuński	4,9324	THB	Bat tajlandzki	37,180
TRY	Lir turecki	18,0705	BRL	Real	5,4437
AUD	Dolar australijski	1,4605	MXN	Peso meksykańskie	20,7845
			INR	Rupia indyjska	80,8050

(¹) Źródło: referencyjny kurs wymiany walut opublikowany przez EBC.

**Opinia Komitetu Doradczego ds. Praktyk Ograniczających Konkurencję i Pozycji Dominujących
wydana na posiedzeniu w dniu 21 stycznia 2022 r. dotycząca projektu decyzji w sprawie AT.39839 –
Telefónica and Portugal Telecom**

Sprawozdawca: Belgia

(2022/C 286/08)

1. Komitet Doradczy (14 państw członkowskich) podziela stanowisko Komisji dotyczące ponownego nałożenia grzywn na przedsiębiorstwa Telefónica S.A. i Pharol SGPS S.A. w drodze decyzji na podstawie art. 7 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1/2003.
2. Komitet Doradczy (14 państw członkowskich) podziela stanowisko Komisji dotyczące określenia usług wykluczonych z wartości sprzedaży ze względu na istnienie niemożliwych do pokonania barier utrudniających wejście na rynek, co spowodowało, że strony potencjalnie nie konkurowały ze sobą w okresie obowiązywania klauzuli dotyczącej zakazu konkurencji.
3. Komitet Doradczy (14 państw członkowskich) zgadza się z wykorzystaniem przez Komisję skorygowanych danych liczbowych w odniesieniu do przedsiębiorstwa Telefónica, aby określić jego wartość sprzedaży.
4. Komitet Doradczy (14 państw członkowskich) zgadza się z Komisją co do ostatecznych kwot grzywn nałożonych na przedsiębiorstwa Telefónica S.A. i Pharol SGPS S.A, w tym ich obniżenia na podstawie pkt 37 wytycznych z 2006 r. w sprawie metody ustalania grzywn nakładanych na mocy art. 23 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1/2003.
5. Komitet Doradczy (14 państw członkowskich) zaleca publikację swojej opinii w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sprawozdanie końcowe urzędnika przeprowadzającego spotkanie wyjaśniające ⁽¹⁾**Sprawie AT.39839 – Telefónica and Portugal Telecom (zmiana)**

(2022/C 286/09)

Projekt decyzji skierowanej do a) przedsiębiorstwa Telefónica S.A („Telefónica”) b) przedsiębiorstwa Pharol SGPS SA („Pharol”) ⁽²⁾ jest drugą decyzją wydaną w ramach przedmiotowego postępowania. Pierwszą decyzję w tej sprawie przyjęto w 2013 r. („decyzja z 2013 r.”) i została ona częściowo unieważniona przez Sąd w 2016 r. ⁽³⁾. Trybunał Sprawiedliwości potwierdził wyrok Sądu w 2017 r. ⁽⁴⁾.

Sąd potwierdził naruszenie art. 101 TFUE stwierdzone przez Komisję w decyzji z 2013 r. jednak unieważnił art. 2 tejże. Zdaniem Sądu w decyzji z 2013 r. Komisja powinna była określić wartość sprzedaży bezpośrednio bądź pośrednio związanej z naruszeniem na podstawie elementów, które podniosły przedsiębiorstwa Telefónica i Pharol w odniesieniu do braku potencjalnej konkurencji między nimi w zakresie niektórych usług.

PROCEDURA

W następstwie wyroków Sądu oraz wyroku Trybunału Sprawiedliwości Komisja wysłała do przedsiębiorstw Telefónica i Pharol szereg wniosków o udzielenie informacji w celu ustalenia wartości sprzedaży bezpośrednio lub pośrednio związanej z naruszeniem z uwzględnieniem ustaleń Sądu.

23 lipca 2019 r. oraz 5 listopada 2019 r. Komisja wysłała do przedsiębiorstw Telefónica i Pharol pismo przedstawiające okoliczności faktyczne, powiadamiając je o swoim zamiarze przyjęcia nowej decyzji na podstawie art. 23 rozporządzenia 1/2003 ⁽⁵⁾, zgodnie z którą na każde z przedsiębiorstw zostanie nałożona grzywna za naruszenie art. 101 TFUE, które określone zostało w art. 1 decyzji z 2013 r. Celem nowej decyzji jest zmiana decyzji z 2013 r., tak aby uwzględnić wyroki Sądu oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości.

Przedsiębiorstwa Telefónica i Pharol przekazały swoje opinie dotyczące pisma przedstawiającego okoliczności faktyczne odpowiednio 18 października 2019 r. i 10 stycznia 2020 r. 22 czerwca i 4 sierpnia 2020 r. przedsiębiorstwo Telefónica przekazało dodatkowe uwagi.

KWESTIE PROCEDURALNE PODNIESIONE PRZEZ PRZEDSIĘBIORSTWO TELEFÓNICA**a) Podnoszona konieczność wydania nowego pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń oraz złożenia ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym**

W swojej odpowiedzi na pismo przedstawiające okoliczności faktyczne przedsiębiorstwo Telefónica wystąpiło z wnioskiem o wydanie nowego pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń oraz umożliwienie złożenia ustnych wyjaśnień na nowym spotkaniu wyjaśniającym ⁽⁶⁾, twierdząc, że z uwagi na treść pisma przedstawiającego okoliczności faktyczne i propozycje w nim zawarte, odpowiednimi działaniami ze strony Komisji byłoby wydanie nowego pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń i przyznanie jej możliwości złożenia ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym w obecności przedstawicieli państw członkowskich zgodnie z procedurą i z zastrzeżeniem przestrzegania gwarancji proceduralnych ustanowionych w rozporządzeniu (UE) 1/2003 ⁽⁷⁾. Przedsiębiorstwo Telefónica nie uszczegóławia swego wniosku, jednakże wskazuje na analogię z wyrokiem wydanym w sprawie Toshiba, twierdząc, że analiza dotycząca istnienia potencjalnej konkurencji między PT a nią odnośnie do każdego z rynków oraz każdej z usług, do których odniesiono się w piśmie przedstawiającym okoliczności faktyczne, wpływa na podstawowe aspekty związane z oceną parametrów służących do obliczania kwoty nałożonej na nią grzywny ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Na podstawie art. 16 i 17 decyzji 2011/695/UE Przewodniczącego Komisji Europejskiej z dnia 13 października 2011 r. w sprawie funkcji i zakresu uprawnień urzędnika przeprowadzającego spotkanie wyjaśniające w niektórych postępowaniach z zakresu konkurencji (Dz.U. L 275 z 20.10.2011, s. 29) („decyzja 2011/695/UE”).

⁽²⁾ Przedsiębiorstwo Portugal Telecom SGPS S.A. („PT”) będące pierwotnym adresatem decyzji z 2013 r. zmieniło nazwę na Pharol w 2015 r.

⁽³⁾ Sprawa T-216/13 Telefónica SA przeciwko Komisji Europejskiej i sprawa T-208/13 Portugal Telecom SGPS SA przeciwko Komisji Europejskiej („wyroki Sądu”).

⁽⁴⁾ Sprawa C-487/16 P Telefónica SA przeciwko Komisji Europejskiej. Przedsiębiorstwo Pharol nie odwołało się od wyroku Sądu w sprawie T-208/13. („wyrok Trybunału Sprawiedliwości”).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1).

⁽⁶⁾ Przedsiębiorstwo Pharol nie wystąpiło z podobnym wnioskiem.

⁽⁷⁾ Odpowiedź przedsiębiorstwa Telefónica na pismo przedstawiające okoliczności faktyczne, pkt 9.

⁽⁸⁾ Odpowiedź przedsiębiorstwa Telefónica na pismo przedstawiające okoliczności faktyczne, przypis 8.

Przedsiębiorstwo Telefónica zdaje się twierdzić, że z racji tego, że w piśmie przedstawiającym okoliczności faktyczne zawarto podstawowe aspekty związane z oceną parametrów służących do obliczania kwoty grzywny, zasłużyła ona w pewien sposób na wydanie nowego pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń oraz przyznanie możliwości złożenia ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym. Stanowisko przyjęte przez przedsiębiorstwo Telefónica nie znajduje jednakże uzasadnienia w orzecznictwie.

Po pierwsze, należy pamiętać, że stwierdzenie nieważności aktu prawnego UE co do zasady nie ma wpływu na ważność aktów przygotowawczych, a postępowanie mające na celu zastąpienie aktu, którego nieważność stwierdzono, może co do zasady zostać podjęte na nowo właśnie od tego momentu, w którym wystąpiła niezgodność z prawem. Jeżeli uznano, że to stwierdzenie nieważności pozostaje bez wpływu na ważność aktów przyjętych wcześniej w ramach danego postępowania, Komisja nie jest zobowiązana, na tej tylko podstawie, że doszło do tego stwierdzenia nieważności, do kierowania do danych przedsiębiorstw nowego pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń⁽⁹⁾. W niniejszej sprawie przedsiębiorstwo Telefónica nie wydaje się twierdzić, że uchybienie stwierdzone przez Sąd w wyrokach dotyczyło zastrzeżeń zgłoszonych wobec przedsiębiorstwa w 2011 r., przed przyjęciem decyzji z 2013 r.⁽¹⁰⁾

Po drugie, nowy projekt decyzji dotyczy wyłącznie szczegółowych obliczeń kwot grzywien, w szczególności wartości sprzedaży. Jak słusznie zauważono w pkt 23-26 projektu decyzji, Komisja nie zgłasza żadnych nowych zastrzeżeń, zaś przedsiębiorstwo Telefónica nie twierdzi, że w piśmie przedstawiającym okoliczności faktyczne zawarto jakiegokolwiek z nich.

Po trzecie, jeśli chodzi o zarzut sformułowany przez przedsiębiorstwo Telefónica związany z brakiem możliwości złożenia dalszych ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym, należy zauważyć, że prawo do bycia wysłuchanym nie oznacza, że osobie zainteresowanej musi zostać przyznana możliwość wyrażenia swojej opinii ustnie, jako że możliwość przedstawienia uwag w formie pisemnej także pozwala na przestrzeganie tego prawa⁽¹¹⁾. Przedsiębiorstwo Telefónica miało możliwość przedstawienia uwag w odniesieniu do pisma przedstawiającego okoliczności faktyczne w formie pisemnej i kilkakrotnie przekazało Komisji dalsze uwagi.

W związku z powyższym nie uważam stanowiska przedsiębiorstwa Telefónica, zgodnie z którym Komisja powinna była wydać nowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń i przyznać jej możliwość złożenia ustnych wyjaśnień na nowym spotkaniu wyjaśniającym za uzasadnione.

b) Argumentacja przedsiębiorstwa Telefónica jakoby podniesienie wartości sprzedaży było sprzeczne z Kartą praw podstawowych („Karta”)

W zakresie, w jakim projekt decyzji opiera się na skorygowanych danych referencyjnych służących określeniu wartości sprzedaży przedsiębiorstwa Telefónica, twierdzi ono, że podniesienie wartości sprzedaży w nowej decyzji jest sprzeczne z art. 47 Karty⁽¹²⁾. Na mocy tego artykułu, wyroki sądu nie mogą zostać unieważnione w wyniku aktów przyjmowanych przez organy administracyjne, które to organy mają obowiązek te wyroki egzekwować. Zdaniem przedsiębiorstwa Telefónica w ramach podejścia Komisji skuteczność wyroku zostałaby zupełnie wyeliminowana,⁽¹³⁾ co doprowadziłoby do powstania sytuacji ryzyka dla wszystkich wnoszących odwołanie, którzy zamierzają wnieść do Sądu skargę o stwierdzenie nieważności w przyszłości.

Jako że kwota grzywny ustalona w projekcie decyzji nie wzrosła względem kwoty określonej w decyzji z 2013 r., nie ma mowy o naruszeniu art. 47 Karty wynikającym z odwołania się przez przedsiębiorstwo Telefónica od decyzji z 2013 r.

WNIOSEK

Stwierdzam, że w niniejszej sprawie prawo wszystkich stron postępowania do bycia wysłuchanym zostało zachowane.

Brukseli dnia 24 stycznia 2022 r.

Dorothe DALHEIMER

⁽⁹⁾ Wyrok w sprawie *Limburgse Vinyl Maatschappij i in. przeciwko Komisji*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P do C-252/99 P i C-254/99 P, ECLI:EU:C:2002:582, pkt 73 do 75 oraz pkt 80 i 81.

⁽¹⁰⁾ Zobacz wyrok *Toshiba przeciwko Komisji*, C-180/16 P, ECLI:EU:C:2017:520, pkt 28.

⁽¹¹⁾ *HeidelbergCement AG i Schwenk Zement KG przeciwko Komisji*, T-380/17, ECLI:EU:T:2020:471, pkt 634.

⁽¹²⁾ Odpowiedź przedsiębiorstwa Telefónica na pismo przedstawiające okoliczności faktyczne, pkt 37-42.

⁽¹³⁾ Odpowiedź przedsiębiorstwa Telefónica na pismo przedstawiające okoliczności faktyczne, pkt 38.

Streszczenie decyzji Komisji**z dnia 25 stycznia 2022 r.****zmieniającej decyzję C(2013) 306 final dotyczącą postępowania na podstawie art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej****(SPRAWA AT.39839 - TELEFÓNICA AND PORTUGAL TELECOM)***(notyfikowana jako dokument C(2022) 324)***(Jedynie teksty w językach angielskim i portugalskim są autentyczne)**

(2022/C 286/10)

25 stycznia 2022 r. Komisja przyjęła decyzję dotyczącą postępowania na podstawie art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zgodnie z przepisami art. 30 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 ⁽¹⁾ Komisja podaje niniejszym do wiadomości nazwy stron oraz zasadniczą treść decyzji, wraz z informacjami na temat wszelkich nałożonych kar, uwzględniając jednak uzasadnione prawo przedsiębiorstw do ochrony ich tajemnic handlowych.

1. WPROWADZENIE

- (1) 23 stycznia 2013 r. Komisja przyjęła decyzję nakładającą na przedsiębiorstwa Telefónica i Portugal Telecom grzywny za zawarcie porozumienia o zakazie konkurencji mającego na celu ograniczenie konkurencji na rynku wewnętrznym, co stanowiło naruszenie art. 101 TFUE („decyzja z 2013 r.”). W wyrokach z 28 czerwca 2016 r. ⁽²⁾ (potwierdzonych później wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości z 13 grudnia 2017 r.), Sąd Unii Europejskiej potwierdził uzasadnienie Komisji dotyczące naruszenia, które zawarte zostało w przyjętej przez nią decyzji, jednak unieważnił grzywny nałożone przez Komisję. Zgodnie z wyrokami Sądu w streszczanej decyzji określa się usługi w odniesieniu do których przedsiębiorstwa Telefónica i Portugal Telecom potencjalnie nie konkurowały ze sobą na rynku w chwili popełnienia naruszenia oraz wyklucza się te usługi przy obliczaniu wysokości grzywien.

2. PROCEDURA

- (2) Komisja w swojej decyzji z 23 stycznia 2013 r. uznała, że przedsiębiorstwa Telefónica i Portugal Telecom naruszyły art. 101 TFUE poprzez uczestnictwo w porozumieniu o zakazie konkurencji ujętym w artykule dziewiątym umowy zawartej przez owe przedsiębiorstwa 28 lipca 2010 r. w kontekście przejęcia przez przedsiębiorstwo Telefónica wyłącznej kontroli nad brazylijskim operatorem usług telefonii komórkowej Vivo.
- (3) W następstwie tego naruszenia Komisja nałożyła na przedsiębiorstwa Telefónica i Portugal Telecom grzywny w wysokości odpowiednio 66 894 000 EUR i 12 290 000 EUR na podstawie art. 23 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1/2003.
- (4) Zarówno przedsiębiorstwo Telefónica, jak i przedsiębiorstwo Portugal Telecom zaskarżyły decyzję Komisji Europejskiej do Sądu. W swoich wyrokach z 28 czerwca 2016 r. Sąd podtrzymał wniosek Komisji zawarty w art. 1 wydanej przez nią decyzji, zgodnie z którym przedsiębiorstwa Telefónica i Portugal Telecom w okresie od 27 września 2010 r. do 4 lutego 2011 r. naruszyły art. 101 TFUE poprzez uczestnictwo w porozumieniu o zakazie konkurencji.
- (5) W odniesieniu do nałożenia grzywien Sąd unieważnił art. 2 decyzji Komisji, jako że kwoty tych grzywien zostały określone na podstawie wartości sprzedaży uwzględnionych przez Komisję.
- (6) Przedsiębiorstwo Telefónica odwołało się od wyroku w sprawie Telefónica. 13 grudnia 2017 r. Trybunał Sprawiedliwości wydał wyrok w sprawie C-487/16 P Telefónica SA przeciwko Komisji Europejskiej, odrzucając odwołanie przedsiębiorstwa Telefónica. Przedsiębiorstwo Pharol nie odwołało się od wyroku w sprawie PT.

⁽¹⁾ Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 411/2004 (Dz.U. L 68 z 6.3.2004, s. 1).

⁽²⁾ Sprawa T-216/13 Telefónica SA przeciwko Komisji Europejskiej (wyrok w sprawie Telefónica) oraz sprawa T-208/13 Portugal Telecom SGPS SA przeciwko Komisji Europejskiej (wyrok w sprawie PT).

3. STAN FAKTYCZNY

- (7) Sytuację, w której stwierdzenie Komisji, że doszło do naruszenia, pozostaje w mocy i ma powagę rzeczy osądzonej, zaś kary grzywnien za to naruszenie zostały unieważnione, należy rozwiązać w drodze nowej decyzji na podstawie art. 23 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 w odniesieniu do naruszenia przez przedsiębiorstwa Telefónica i Portugal Telecom art. 101 TFUE, które to naruszenie stwierdzono w decyzji z 2013 r.
- (8) W odniesieniu do obliczenia wysokości grzywny, Komisja opiera się na ocenie faktów zawartej w decyzji z 2013 r. Jednocześnie stosuje ona zasady ustanowione wyrokami Sądu dotyczące spoczywającego na Komisji obowiązku określenia na podstawie elementów, które podniosły strony, usług w odniesieniu do których strony potencjalnie nie konkurowały ze sobą na Półwyspie Iberyjskim w okresie obowiązywania klauzuli dotyczącej zakazu konkurencji. W związku z tym, przy obliczaniu wartości grzywnien Komisja wyklucza te usługi z wartości sprzedaży.
- (9) Ponadto podczas trwającego procesu ponownego obliczania wysokości grzywnien, Komisja doszukała się kilku błędów w obliczeniach popełnionych przez przedsiębiorstwo Telefónica w dostarczonych przez nie wyliczeniach dotyczących wartości sprzedaży, które ostatecznie wpłynęły na obliczenia związane z wysokością grzywnien zawartych w decyzji z 2013 r.
- (10) Kwestia takich błędów w obliczeniach nie może zostać pominięta. Brak wykonania korekty sprawi, że wartość sprzedaży pozostanie błędna i zbyt niska, a wysokość grzywny obliczona zostanie na podstawie nieprawidłowych informacji. Dlatego też Komisja opiera się na skorygowanych danych liczbowych dostarczonych przez przedsiębiorstwo Telefónica w trakcie obecnego postępowania przygotowawczego, aby zawrzeć prawidłową wartość sprzedaży w swojej decyzji.
- (11) W swojej nowej decyzji Komisja odejmuje wartość sprzedaży usług w odniesieniu do których, w opinii Komisji, strony potencjalnie nie konkurowały ze sobą w okresie obowiązywania klauzuli dotyczącej zakazu konkurencji.
- (12) Komitet Doradczy ds. Praktyk Ograniczających Konkurencję i Pozycji Dominujących wydał pozytywną opinię 21 stycznia 2022 r. Nowa decyzja została przyjęta w 25 stycznia 2022 r.

4. OCENA PRAWNA

4.1. Potencjalna konkurencja

- (13) Komisja uważa, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem⁽³⁾, że porozumienia dotyczące podziału rynku, takie jak to będące przedmiotem decyzji, stanowią standard dowodu pozwalającego ocenić potencjalną konkurencję jako „źródło niemożliwych do pokonania barier utrudniających wejście na rynek”. Jednocześnie Komisja stosuje w tej sprawie bardziej rygorystyczne podejście niż wymaga tego sprawa i sprawdza, czy możliwość wejścia na rynek nie była czysto hipotetyczna, uwzględniając określone okoliczności w odniesieniu do różnych rynków i usług.
- (14) Usługi w odniesieniu do których, w opinii Komisji, strony potencjalnie nie konkurowały ze sobą w okresie obowiązywania klauzuli dotyczącej zakazu konkurencji są zatem następujące:
- A) w przypadku przedsiębiorstwa Telefónica:
- (i) hurtowy (fizyczny) dostęp do infrastruktury sieciowej (usługa dostępu do lokalnej pętli abonenckiej);
  - (ii) usługi powszechne;

⁽³⁾ Wyrok w sprawie Telefónica, pkt 221 i wyrok w sprawie PT, pkt 181; sprawa T-691/14, Servier SAS i inni przeciwko Komisji Europejskiej, EU:T:2018:922, pkt 319, 327 i 328, wyrok Sądu Unii Europejskiej z 21 maja 2014 r., T-519/09, Toshiba Corp przeciwko EU:T:2014:263, pkt 231.

- (iii) usługi w ramach systemu cyfrowej łączności radiowej w sytuacjach nadzwyczajnych (Emergency Digital Radio System) oraz
  - (iv) niektóre usługi, część z nich stanowiąca usługi dotyczące łączności stacjonarnej w przestrzeni publicznej świadczone przez przedsiębiorstwo Telefónica (usługi płatnicze, sprzedaż defibrylatorów i wynajem rozwiązań w zakresie reklam zewnętrznych).
- B) w przypadku przedsiębiorstwa Pharol:
- (i) hurtowy (fizyczny) dostęp do infrastruktury sieciowej (usługa dostępu do lokalnej pętli abonenckiej);
  - (ii) hurtowe usługi w zakresie nadawania telewizji cyfrowej oraz
  - (iii) hurtowe usługi w zakresie nadawania analogowej telewizji naziemnej.

5. GRZYWNY

- (15) Komisja stosuje te same ustalenia co w 2013 r., jeśli chodzi o współczynnik wagi naruszenia w odniesieniu do kwot grzywien, z uwzględnieniem czasu trwania naruszenia, odsetka wartości sprzedaży, a także istnienia okoliczności obciążających oraz okoliczności łagodzących.
- (16) Dostosowana kwota podstawowa nie przekracza 10 % łącznego obrotu uzyskanego przez przedsiębiorstwo Telefónica w 2020 r. W następstwie szeregu udanych transakcji i reorganizacji w ramach swoich struktur, przedsiębiorstwo Pharol nie odnotowało żadnych obrotów w 2020 r., co nie oddaje pełnego obrazu jego znaczenia gospodarczego. Komisja uznała, zgodnie z wymogami stawianymi w orzecznictwie, że obroty przedsiębiorstwa Pharol za 2013 r., stanowiące ostatnie roczne obroty uzyskane przez przedsiębiorstwo Pharol w ramach normalnej działalności gospodarczej za okres 12 miesięcy ⁽⁴⁾, najlepiej obrazują prawdziwe znaczenie gospodarcze tego przedsiębiorstwa i pozwalają uzyskać wystarczająco odstrasżający charakter grzywiny. Dostosowana kwota podstawowa nie przekracza 10 % łącznego obrotu uzyskanego przez przedsiębiorstwo Pharol za rok obrachunkowy 2013.
- (17) Wreszcie, mimo że błędy dotyczące wartości sprzedaży wynikały z błędnych obliczeń wykonanych przez przedsiębiorstwo Telefónica, Komisja nie doszukałaby się tych błędów związanych z wartością sprzedaży i nie mogłaby tym samym podwyższyć grzywiny, jeśli grzywiny nałożone decyzją z 2013 r. nie zostałyby unieważnione przez Sąd. W takich okolicznościach oraz z uwagi na stosunkowo ograniczony wpływ, jaki błędy te miały na wysokość grzywiny i fakt, że upłynęło już sporo czasu od pojawienia się tych błędów (12 września 2012 r.), Komisja uznaje za zasadne, w tym konkretnym przypadku, skorzystanie ze swojego marginesu swobody zgodnie z pkt 37 wytycznych w sprawie grzywien ⁽⁵⁾, aby obniżyć wysokość grzywiny nałożonej na przedsiębiorstwo Telefónica do poziomu ustalonego w decyzji z 2013 r.
- (18) Końcowe kwoty poszczególnych grzywien, które nałożone zostały zgodnie z art. 23 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 są zatem następujące:

Strona	Łączna grzywina (w EUR)
Telefónica	66 894 000
Pharol	12 146 000

⁽⁴⁾ Jak wspomniano np. w wyroku Sądu z 28 kwietnia 2010 r., w sprawach T-456/05 i T-457/05, Gütermann et Zwicky, EU:T:2010:168, pkt 94-103 i jego odniesienia.

⁽⁵⁾ „Mimo iż niniejsze wytyczne przedstawiają ogólną metodologię w zakresie ustalania grzywien, szczególne okoliczności danego przypadku lub konieczność osiągnięcia efektu odstrasżającego w pewnym przypadku mogą uzasadnić odstępianie Komisji od wspomnianej metodologii lub pułapów ustalonych w pkt 21”.

INFORMACJE PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

Aktualizacja wykazu przejść granicznych, o których mowa w art. 2 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) ⁽¹⁾

(2022/C 286/11)

Publikacja wykazu przejść granicznych zgodnie z art. 2 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) ⁽²⁾ opiera się na informacjach przekazanych Komisji przez państwa członkowskie zgodnie z art. 39 kodeksu granicznego Schengen.

Oprócz publikacji w Dzienniku Urzędowym, aktualizowane informacje dostępne są na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej do Spraw Wewnętrznych.

WYKAZ PRZEJŚĆ GRANICZNYCH

NIEMCY

Zmiana informacji opublikowanych w Dz.U. C 201 z 18.5.2022, s. 82.

Porty na morzu północnym

- (1) Borkum
- (2) Brake
- (3) Brunsbüttel
- (4) Büsum
- (5) Bützflether Sand
- (6) Brema
- (7) Bremerhaven
- (8) Cuxhaven
- (9) Eckwarderhörne
- (10) Elsfleth
- (11) Emden
- (12) Fedderwardsiel
- (13) Glückstadt
- (14) Hamburg
- (15) Hamburg-Neuenfelde

⁽¹⁾ Zob. wykaz wcześniejszych publikacji zamieszczony na końcu niniejszej aktualizacji.

⁽²⁾ Dz.U. L 77 z 23.3.2016, s. 1.

- (16) Herbrum
- (17) Helgoland
- (18) Horumersiel
- (19) Husum
- (20) Juist
- (21) Leer
- (22) Lemwerder
- (23) List/Sylt
- (24) Neuharlingersiel
- (25) Norddeich
- (26) Nordenham
- (27) Otterndorf
- (28) Papenburg
- (29) Spiekeroog
- (30) Stade
- (31) Stadersand
- (32) Varel
- (33) Wangerooge
- (34) Wedel
- (35) Weener
- (36) Westeraccumersiel
- (37) Wewelsfleth
- (38) Wilhelmshaven

Porty na morzu bałtyckim

- (1) Eckernförde (urządzenia portowe marynarki wojennej)
- (2) Port we Flensburgu
- (3) Port w Greifswald-Ladebow
- (4) Jägersberg (urządzenia portowe marynarki wojennej)
- (5) Kilonia

- (6) Kilonia (urządzenia portowe marynarki wojennej)
- (7) Kilonia-Holtenau
- (8) Lubmin
- (9) Lubeka
- (10) Lubeka-Travemünde
- (11) Mukran
- (12) Neustadt
- (13) Puttgarden
- (14) Rendsburg
- (15) Port w Rostocku (połączenie portu Warnemünde i portu morskiego Rostock)
- (16) Sassnitz
- (17) Stralsund
- (18) Surendorf (urządzenia portowe marynarki wojennej)
- (19) Vierow
- (20) Wismar
- (21) Wolgast

ZALEW SZCZECIŃSKI

- (1) Ueckermünde

Komercyjne porty lotnicze, lotniska, pola wzlotów

W KRAJU ZWIĄZKOWYM BADENIA-WIRTEMBERGIA

- (1) Aalen-Heidenheim-Elchingen
- (2) Baden, port lotniczy Karlsruhe/Baden-Baden
- (3) Donaueschingen-Villingen
- (4) Fryburg Bryzgowijski
- (5) Friedrichshafen-Löwental
- (6) Heubach (okręg Schwäb. Gmünd)
- (7) Lahr
- (8) Laupheim
- (9) Leutkirch-Unterzeil
- (10) Mannheim
- (11) Mengen

- (12) Niederstetten
- (13) Schwäbisch Hall
- (14) Stuttgart

W KRAJU ZWIĄZKOWYM BAWARIA

- (1) Aschaffenburg
- (2) Augsburg-Mühlhausen
- (3) Bayreuth – Bindlacher Berg
- (4) Coburg-Brandebsteinsebene
- (5) Giebelstadt
- (6) Hassfurth-Mainwiesen
- (7) Hof-Plauen
- (8) Ingolstadt
- (9) Landshut-Ellermühle
- (10) Lechfeld
- (11) Memmingerberg
- (12) Monachium, port lotniczy „Franz Joseph Strauß”
- (13) Neuburg
- (14) Norymberga
- (15) Oberpfaffenhofen
- (16) Roth
- (17) Straubing-Wallmühle

W KRAJU ZWIĄZKOWYM BERLIN

- (1) Berlin-Tegel

W KRAJU ZWIĄZKOWYM BRANDENBURGIA

- (1) Berlin Brandenburgia, port lotniczy „Willy Brandt”
- (2) Schönhagen

W KRAJU ZWIĄZKOWYM BREMA

- (1) Brema

W KRAJU ZWIĄZKOWYM HAMBURG

- (1) Hamburg

W KRAJU ZWIĄZKOWYM HESJA

- (1) Allendorf/Eder
- (2) Egelsbach
- (3) Frankfurt nad Menem
- (4) Fritzlar
- (5) Kassel-Calden
- (6) Reichelsheim

W KRAJU ZWIĄZKOWYM MEKLEMBURGIA-POMORZE PRZEDNIE

- (1) Neubrandenburg-Trollenhagen
- (2) Rostock-Laage

W KRAJU ZWIĄZKOWYM DOLNA SAKSONIA

- (1) Borkum
- (2) Braunschweig-Waggum
- (3) Bückeburg-Achum
- (4) Celle
- (5) Damme/Dümmer-See
- (6) Diepholz
- (7) Emden
- (8) Fassberg
- (9) Ganderkesee
- (10) Hanower
- (11) Leer-Nüttermoor
- (12) Norderney
- (13) Nordholz
- (14) Osnabrück-Atterheide
- (15) Wangerooge
- (16) Wilhelmshaven-Mariensiel
- (17) Wittmundhafen
- (18) Wunstorf

W KRAJU ZWIĄZKOWYM NADRENIA PÓŁNOCNA-WESTFALIA

- (1) Akwizgran-Merzbrück
- (2) Arnsberg
- (3) Bielefeld-Windelsbleiche
- (4) Bonn-Hardthöhe
- (5) Dortmund-Wickede
- (6) Düsseldorf
- (7) Essen-Mülheim
- (8) Bonn Hangelar
- (9) Kolonia/Bonn
- (10) Marl/Loemühle
- (11) Mönchengladbach
- (12) Münster-Osnabrück
- (13) Nörvenich
- (14) Paderborn-Lippstadt
- (15) Porta Westfalica
- (16) Rheine-Bentlage
- (17) Siegerland
- (18) Stadtlohn-Wenningfeld
- (19) Weeze-Lahrbruch

W KRAJU ZWIĄZKOWYM NADRENIA-PALATYNAT

- (1) Büchel
- (2) Föhren
- (3) Hahn
- (4) Koblenca-Winningen
- (5) Moguncja-Finthen
- (6) Pirmasens-Pottschütthöhe
- (7) Ramstein (baza lotnicza Stanów Zjednoczonych)
- (8) Spira

(9) Spangdahlem (baza lotnicza Stanów Zjednoczonych)

(10) Zweibrücken

W KRAJU ZWIĄZKOWYM KRAJ SAARY

(1) Saarbrücken-Ensheim

(2) Saarlouis/Düren

W KRAJU ZWIĄZKOWYM SAKSONIA

(1) Drezno

(2) Lipsk-Halle

(3) Rothenburg/Oberlausitz

W KRAJU ZWIĄZKOWYM SAKSONIA-ANHALT

(1) Cochstedt

(2) Magdeburg

W KRAJU ZWIĄZKOWYM SZLEZWIK-HOLSZTYN

(1) Helgoland-Düne

(2) Hohn

(3) Kiel-Holtenau

(4) Lübeck-Blankensee

(5) Schleswig/Jagel

(6) Westerland/Sylt

W KRAJU ZWIĄZKOWYM TURYNIA

(1) Altenburg-Nobitz

(2) Erfurt-Weimar

Wykaz wcześniejszych publikacji

- Dz.U. C 247 z 13.10.2006, s. 25.
Dz.U. C 77 z 5.4.2007, s. 11.
Dz.U. C 153 z 6.7.2007, s. 22.
Dz.U. C 164 z 18.7.2008, s. 45.
Dz.U. C 316 z 28.12.2007, s. 1.
Dz.U. C 134 z 31.5.2008, s. 16.
Dz.U. C 177 z 12.7.2008, s. 9.
Dz.U. C 200 z 6.8.2008, s. 10.
Dz.U. C 331 z 31.12.2008, s. 13.
Dz.U. C 3 z 8.1.2009, s. 10 .
Dz.U. C 37 z 14.2.2009, s. 10.
Dz.U. C 64 z 19.3.2009, s. 20.
Dz.U. C 99 z 30.4.2009, s. 7.
Dz.U. C 229 z 23.9.2009, s. 28.
Dz.U. C 263 z 5.11.2009, s. 22.
Dz.U. C 298 z 8.12.2009, s. 17 .
Dz.U. C 74 z 24.3.2010, s. 13.
Dz.U. C 326 z 3.12.2010, s. 17.
Dz.U. C 355 z 29.12.2010, s. 34.
Dz.U. C 22 z 22.1.2011, s. 22.
Dz.U. C 37 z 5.2.2011, s. 12.
Dz.U. C 149 z 20.5.2011, s. 8.
Dz.U. C 190 z 30.6.2011, s. 17.
Dz.U. C 203 z 9.7.2011, s. 14.
Dz.U. C 210 z 16.7.2011, s. 30.
Dz.U. C 271 z 14.9.2011, s. 18.
Dz.U. C 356 z 6.12.2011, s. 12.
Dz.U. C 111 z 18.4.2012, s. 3.
Dz.U. C 183 z 23.6.2012, s. 7.
Dz.U. C 313 z 17.10.2012, s. 11.
Dz.U. C 394 z 20.12.2012, s. 22.
Dz.U. C 51 z 22.2.2013, s. 9.
Dz.U. C 167 z 13.6.2013, s. 9.
Dz.U. C 242 z 23.8.2013, s. 2.
Dz.U. C 275 z 24.9.2013, s. 7.
Dz.U. C 314 z 29.10.2013, s. 5.
Dz.U. C 324 z 9.11.2013, s. 6.
Dz.U. C 57 z 28.2.2014, s. 4.
Dz.U. C 167 z 4.6.2014, s. 9.
Dz.U. C 244 z 26.7.2014, s. 22 .
Dz.U. C 332 z 24.9.2014, s. 12.
Dz.U. C 420 z 22.11.2014, s. 9.
Dz.U. C 72 z 28.2.2015, s. 17.
Dz.U. C 126 z 18.4.2015, s. 10.
Dz.U. C 229 z 14.7.2015, s. 5.
Dz.U. C 341 z 16.10.2015, s. 19.
Dz.U. C 84 z 4.3.2016, s. 2.
Dz.U. C 236 z 30.6.2016, s. 6.
Dz.U. C 278 z 30.7.2016, s. 47.
Dz.U. C 331 z 9.9.2016, s. 2.
Dz.U. C 401 z 29.10.2016, s. 4.
Dz.U. C 484 z 24.12.2016, s. 30.
Dz.U. C 32 z 1.2.2017, s. 4.
Dz.U. C 74 z 10.3.2017, s. 9.
Dz.U. C 120 z 13.4.2017, s. 17.
Dz.U. C 152 z 16.5.2017, s. 5.
Dz.U. C 411 z 2.12.2017, s. 10.
Dz.U. C 31 z 27.1.2018, s. 12.
Dz.U. C 261 z 25.7.2018, s. 6.
Dz.U. C 264 z 26.7.2018, s. 8.
Dz.U. C 368 z 11.10.2018, s. 4.
Dz.U. C 459 z 20.12.2018, s. 40.
Dz.U. C 43 z 4.2.2019, s. 2.
Dz.U. C 64 z 27.2.2020, s. 17.
Dz.U. C 231 z 14.7.2020, s. 2.
Dz.U. C 58 z 18.2.2021, s. 35.
Dz.U. C 81 z 10.3.2021, s. 27.
Dz.U. C 184 z 12.5.2021, s. 8.
Dz.U. C 219 z 9.6.2021, s. 9.
Dz.U. C 279 z 13.7.2021, s. 4.
Dz.U. C 290 z 20.7.2021, s. 10.
Dz.U. C 380 z 20.9.2021, s. 3.
Dz.U. C 483 z 1.12.2021, s. 19.
Dz.U. C 201 z 18.5.2022, s. 82.
Dz.U. C 229 z 14.6.2022, s. 8.
Dz.U. C 241 z 24.6.2022, s. 6.
-

V

(Ogłoszenia)

INNE AKTY

KOMISJA EUROPEJSKA

Publikacja wniosku o zatwierdzenie zmiany w specyfikacji nazwy produktu sektora winorośli i wina, o której to zmianie mowa w art. 105 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013

(2022/C 286/12)

Niniejsza publikacja uprawnia do zgłoszenia sprzeciwu wobec wniosku zgodnie z art. 98 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 ⁽¹⁾ w terminie dwóch miesięcy od daty niniejszej publikacji.

WNIOSEK O ZATWIERDZENIE ZMIANY W SPECYFIKACJI PRODUKTU

„Comtés Rhodaniens”

PGI-FR-A1230-AM02

Data rozpoczęcia stosowania: 23.9.2016

1. Przepisy mające zastosowanie do zmiany

Art. 105 rozporządzenia nr 1308/2013 – zmiana inna niż nieznaczną

2. Opis i uzasadnienie zmiany

2.1. Obszar geograficzny

Rozdział I pkt 4 specyfikacji produktu uzupełniono w celu uszczegółowienia opisu obszaru geograficznego i skorygowania istotnych błędów:

Obszar geograficzny produkcji był określany w poprzednich przepisach krajowych w formie wykazu kantonów. Kantony to okręgi wyborcze, które składają się z gmin i które mogą zmieniać się w czasie. Z tego powodu postanowiono podać w specyfikacji szczegółowy wykaz odnośnych gmin, ale w wyniku tej transpozycji pojawiła się pewna liczba istotnych błędów, które należy poprawić.

Opis obszaru geograficznego zostaje przekształcony w wykaz gmin, z odniesieniem do standardu krajowego, czyli oficjalnego kodu geograficznego, dzięki któremu możliwe było sporządzenie tych wykazów. Umożliwia to lepsze śledzenie możliwych zmian.

Opis obszaru geograficznego w formie wykazu gmin został odzwierciedlony w punkcie „wyznaczony obszar geograficzny” jednolitego dokumentu.

2.2. Wymogi krajowe i wspólnotowe – Główne punkty podlegające kontroli

Tabela w rozdziale 2 specyfikacji, zawierająca główne punkty podlegające kontroli, zostaje skorygowana, aby uściślić, że kontrolę organoleptyczną produktów przeprowadza się w przypadku wykrycia anomalii podczas kontroli wewnętrznej (badanie organoleptyczne win luzem i win pakowanych).

Przedmiotowa zmiana specyfikacji produktu nie ma wpływu na jednolity dokument.

(¹) Dz.U. L 347 z 20.12.2013 r., s. 671.

2.3. Związek z obszarem geograficznym

W rozdziale I specyfikacji zmieniono pkt 7 „związek z obszarem geograficznym” aby bardziej uwypuklić elementy wspólne dla wszystkich rejonów tworzących obszar produkcji (typ klimatu, główne kategorie gleb) oraz wyjaśnić związek przyczynowy, który opiera się na wpływie regionalnego klimatu i rodzajów gleb na uzyskiwanie win dość świeżych, sprężystych i owocowych.

Zmiany te odzwierciedlono w punkcie „Związek z obszarem geograficznym” jednolitego dokumentu.

2.4. Opis wina lub win

W rozdziale I specyfikacji uzupełniono pkt 3.3 dotyczący opisu win.

Zmiany te odzwierciedlono w punkcie „Opis wina lub win” niniejszego jednolitego dokumentu.

2.5. Etykietowanie

Rozdział 1 pkt 5 specyfikacji zmieniono, aby usunąć z niego zamknięty wykaz odmian, których nazwa może stanowić uzupełnienie określenia „Comtés Rhodaniens” na etykiecie produktu. Grupa składająca wniosek chciałaby móc wskazać wszystkie gatunki występujące na geograficznym obszarze produkcji.

Skreślono zdanie: „Wina objęte chronionym oznaczeniem geograficznym »Comtés rhodaniens« uzupełnionym o nazwę jednej lub kilku odmian są produkowane z następujących odmian: Chardonnay B, Gamaret N, Gamay N, Marsanne B, Pinot noir N, Roussanne B, Syrah N, Viognier B.”

W związku z tym zmieniono odpowiednio punkt jednolitego dokumentu dotyczący dodatkowych przepisów w zakresie etykietowania.

2.6. Usunięcie kategorii produktów sektora wina

W specyfikacji wprowadzono zmiany polegające na usunięciu wszystkich przepisów dotyczących produkcji gatunkowych win musujących. Wynika to z decyzji Rady Stanu z dnia 2 marca 2015 r. uchylającej postanowienie z dnia 28 października 2011 r. dotyczące ChOG „Comtés Rhodaniens” w zakresie, w jakim zatwierdza ono przepisy specyfikacji odnoszące się do różowych lub białych gatunkowych win musujących.

JEDNOLITY DOKUMENT

1. Nazwa lub nazwy

Comtés Rhodaniens

2. Rodzaj oznaczenia geograficznego

ChOG – Chronione oznaczenie geograficzne

3. Kategorie produktów sektora wina

1. Wino

4. Opis wina lub win

Wina czerwone, różowe i białe objęte ChOG „Comtés Rhodaniens”

Chronione oznaczenie geograficzne „Comtés Rhodaniens” jest zastrzeżone dla czerwonych, różowych i białych win niemusujących.

Poza minimalną rzeczywistą objętościową zawartością alkoholu inne kryteria analityczne są zgodne z przepisami wspólnotowymi.

Produkowane wina charakteryzują się zawsze obecnymi aromatami owoców, o zmiennej intensywności i dominującej nucie, zależnie od wykorzystanych odmian winorośli, łączonych lub nie, i od zastosowanych technologii. W przypadku win czerwonych ekstrakcje prowadzi się w taki sposób, aby uzyskać struktury delikatne o dojrzałych i łagodnych tanninach. Te wina o barwie od malinowej do rubinowej charakteryzują się w zapachu i smaku aromatami czerwonych i czarnych owoców, uzupełnianymi wyrazistymi nutami mineralnymi, czasami z nutą kwiatową, zależnie od odmiany. W ustach są to wina krągłe, z optymalną równowagą między zawartością cukrów i kwasów. W przypadku win białych i różowych stosowane techniki produkcji pozwalają utrzymać ich znakomitą równowagę między zawartością cukrów i kwasów, zachować ich świeżość i owocowość. Wina białe o barwie od bladożółtej z zielonymi reflek-

sami do złocistożółtej, w zapachu i smaku ujawniają aromaty świeżych owoców, cytrusów, z nutami kwiatowymi lub mineralnymi, zależnie od odmiany. Wina różowe posiadają świetlistą koralową barwę o zmiennej intensywności. W zapachu i smaku ujawniają aromaty świeżych owoców. W ustach charakteryzują się przyjemną rzeźkością.

Ogólne cechy analityczne	
Maksymalna całkowita zawartość alkoholu (w % objętości)	
Minimalna rzeczywista zawartość alkoholu (w % objętości)	9
Minimalna kwasowość ogólna	
Maksymalna kwasowość lotna (w miliekwiwalentach na liter)	
Maksymalna całkowita zawartość dwutlenku siarki (w miligramach na liter)	

5. Praktyki winiarskie

a) Podstawowe praktyki enologiczne

W zakresie praktyk enologicznych, wina muszą spełniać wszystkie wymogi wynikające z przepisów europejskich i krajowych.

b) Maksymalna wydajność

98 hektolitry z hektara

6. Wyznaczony obszar geograficzny

Zbiory winogron, ich fermentacja i wytwarzanie wina objętego oznaczeniem geograficznym „Comtés Rhodaniens” odbywają się w departamentach Ain, Ardèche, Drôme, Isère, Loire, Rhône, Savoie, Haute-Savoie, Saône-et-Loire, na terytorium niektórych gmin ujętych w wykazie w specyfikacji.

W departamencie Ain: 5 gmin

Anglefort, Chanay, Corbonod, Culoz, Seyssel

w departamencie Ardèche: 245 gmin

Ailhon, Aizac, Alba-la-Romaine, Alboussière, Andance, Annonay, Ardoix, Arlebosc, Arras-sur-Rhône, Les Assions, Aстет, Aubenas, Aubignas, Baix, Balazuc, Banne, Barnas, Beauchastel, Beaulieu, Beaumont, Berrias-et-Casteljau, Berzème, Bessas, Bidon, Bogy, Boucieu-le-Roi, Boulieu-lès-Annonay, Bourg-Saint-Andéol, Bozas, Brossainc, Chambonas, Champagne, Champis, Chandolas, Charmes-sur-Rhône, Charnas, Chassiers, Châteaubourg, Chauzon, Chazeaux, Cheminas, Chirols, Chomérac, Colombier-le-Cardinal, Colombier-le-Jeune, Colombier-le-Vieux, Cornas, Coux, Le Crestet, Cruas, Darbres, Davézieux, Désaignes, Dompnac, Dunière-sur-Eyrieux, Eclassan, Empurany, Étables, Fabras, Faugères, Félines, Flaviac, Fons, Genestelle, Gilhac-et-Bruzac, Gilhoc-sur-Ormèze, Glun, Gras, Gravières, Grospierres, Guilhaud-Granges, Jaujac, Joannas, Joyeuse, Juvinas, Labastide-de-Virac, Labastide-sur-Bésorgues, Labeaume, Labégude, Lablachère, Laboule, Lachamp-Raphaël, Lachapelle-sous-Aubenas, Lafarre, Lagorce, Lalevade-d'Ardèche, Lalouvesc, Lamastre, Lanas, Largentière, Larnas, Laurac-en-Vivarais, Lavilledieu, Laviolle, Lempis, Lentillères, Limony, Loubarresse, Lussas, Malarce-sur-la-Thines, Malbosc, Mauves, Mayres, Mercuer, Meyras, Meysse, Mézilhac, Mirabel, Monestier, Montréal, Montselgues, Les Ollières-sur-Eyrieux, Orgnac-l'Aven, Ozon, Pailharès, Payzac, Peaugres, Peyraud, Planzoles, Plats, Pont-de-Labeaume, Pourchères, Le Pouzin, Prades, Pradons, Préaux, Prunet, Quintenas, Ribes, Rochecolombe, Rochemaure, Rocher, Rochessauve, Rocles, Roiffieux, Rompon, Rosières, Ruoms, Sablières, Saint-Alban-Auriolles, Saint-Alban-d'Ay, Saint-Andéol-de-Berg, Saint-Andéol-de-Vals, Saint-André-de-Cruzières, Saint-André-Lachamp, Saint-Barthélemy-le-Plain, Saint-Bauzile, Saint-Cierge-la-Serre, Saint-Cirgues-de-Prades, Saint-Clair, Saint-Cyr, Saint-Désirat, Saint-Didier-sous-Aubenas, Saint-Étienne-de-Boulogne, Saint-Étienne-de-Fontbellon, Saint-Étienne-de-Valoux, Saint-Félicien, Saint-Fortunat-sur-Eyrieux, Saint-Genest-de-Beauzon, Saint-Georges-les-Bains, Saint-Germain, Saint-Gineis-en-Coiron, Saint-Jacques-d'Atticieux, Saint-Jean-de-Muzols, Saint-Jean-le-Centenier, Saint-Jeure-d'Ay, Saint-Joseph-des-Bancs, Saint-Julien-du-Serre, Saint-Julien-en-Saint-Alban, Saint-Julien-Vocance, Saint-Just-d'Ardèche, Saint-Lager-Bressac, Saint-Laurent-du-Pape, Saint-Laurent-sous-Coiron, Saint-Marcel-d'Ardèche, Saint-Marcel-lès-Annonay, Saint-Martin-d'Ardèche, Saint-Martin-sur-Lavezon, Saint-Maurice-d'Ardèche, Saint-Maurice-d'Ibie, Saint-

Mélany, Saint-Michel-de-Boulogne, Saint-Michel-de-Chabrilanoux, Saint-Montan, Saint-Paul-le-Jeune, Saint-Péray, Saint-Pierre-la-Roche, Saint-Pierre-Saint-Jean, Saint-Pierre-sur-Doux, Saint-Pons, Saint-Privat, Saint-Remèze, Saint-Romain-d'Ay, Saint-Romain-de-Lerps, Saint-Sauveur-de-Cruzières, Saint-Sernin, Saint-Symphorien-de-Mahun, Saint-Symphorien-sous-Chomérac, Saint-Thomé, Saint-Victor, Saint-Vincent-de-Barrès, Saint-Vincent-de-Durfort, Sainte-Marguerite-Lafigère, Salavas, Les Salelles, Sampzon, Sanilhac, Sarras, Satillieu, Savas, Scautres, Sécheras, Serrières, La Souche, Soyons, Talencieux, Tauriers, Le Teil, Thorrenc, Thueyts, Touloud, Tournon-sur-Rhône, Ucel, Uzer, Vagnas, Valgorge, Vallées-d'Antraigues-Asperjoc, Vallon-Pont-d'Arc, Vals-les-Bains, Valvignères, Vanosc, Les Vans, Vaudevant, Vernon, Vernosc-lès-Annonay, Vesseaux, Villeneuve-de-Berg, Villevoacance, Vinezac, Vinzieux, Vion, Viviers, Vocance, Vogüé, La Voulte-sur-Rhône;

w departamencie Drôme: 275 gmin

gminy w całości:

Albon, Aleyrac, Alixan, Allan, Alex, Ambonil, Ancône, Andancette, Anneyron, Aouste-sur-Sye, Arpavon, Arthémonay, Aubenasson, Aubres, Aulan, Aurel, Autichamp, Ballons, Barcelonne, Barnave, Barret-de-Lioure, Barsac, Bathernay, La Bâtie-Rolland, La Baume-de-Transit, Beaufort-sur-Gervanne, Beaumont-lès-Valence, Beaumont-Monteux, Beausemblant, Beauvallon, Beauvoisin, La Bégude-de-Mazenc, Bellecombe-Tarendol, Bénivay-Ollon, Bésayes, Bésignan, Bonlieu-sur-Roubion, Bouchet, Bourg-lès-Valence, Bren, Buis-les-Baronnies, Chabeuil, Chabrilan, Le Chalon, Chamaloc, Chamaret, Chanos-Curson, Chantemerle-les-Blés, Chantemerle-lès-Grignan, La Charce, Charmes-sur-l'Herbasse, Charols, Chastel-Arnaud, Châteaudooble, Châteauneuf-de-Bordette, Châteauneuf-de-Galaure, Châteauneuf-du-Rhône, Châteauneuf-sur-Isère, Châtillon-en-Diois, Châtillon-Saint-Jean, Chatuzange-le-Goubet, Chaudebonne, Chauvac-Laux-Montaux, Chavannes, Clansayes, Claveyson, Cléon-d'Andran, Clérieux, Cliousclat, Colonzelle, Comps, Condillac, Concorcet, Cornillac, Cornillon-sur-l'Oule, La Coucourde, Crépol, Crest, Crozes-Hermitage, Curnier, Die, Dieulefit, Divajeu, Donzère, Érôme, Espeluche, Espenel, Étoile-sur-Rhône, Eurre, Eygalayes, Eygaliers, Eyroles, Eyzahut, Fay-le-Clos, Ferrassières, Francillon-sur-Roubion, La Garde-Adhémar, Génissieux, Gervans, Geyssans, Grane, Les Granges-Gontardes, Granges-les-Beaumont, Grignan, Izon-la-Bruisse, Laborel, Lachau, Larnage, La Laupie, Laval-d'Aix, Laveyron, Lempis, Livron-sur-Drôme, Loriol-sur-Drôme, Luc-en-Diois, Malataverne, Malissard, Manas, Margès, Marignac-en-Diois, Marsanne, Marsaz, Menglon Mercuriol-Veaunes, Mérindol-les-Oliviers, Mévouillon, Mirabel-aux-Baronnies, Mirabel-et-Blacons, Mirmande, Mollans-sur-Ouvèze, Montauban-sur-l'Ouvèze, Montaulieu, Montboucher-sur-Jabron, Montbrison-sur-Lez, Montbrun-les-Bains, Montchenu, Montclar-sur-Gervanne, Montéléger, Montélier, Montélimar, Montferrand-la-Fare, Montfroc, Montguers, Montjoux, Montjoyer, Montlaur-en-Diois, Montmaur-en-Diois, Montmeyran, Montmiral, Montoisson, Montréal-les-Sources, Montségur-sur-Lauzon, Montvendre, La Motte-de-Galaure, Mours-Saint-Eusèbe, Mureils, Nyons, Orcinas, Parnans, Le Pègue, Pelonne, La Penne-sur-l'Ouvèze, Peyrins, Piégon, Piégros-la-Clastré, Pierrelatte, Pierrelongue, Les Pilles, Plaisians, Le Poët-en-Percip, Le Poët-Laval, Le Poët-Sigillat, Pommerol, Ponet-et-Saint-Auban, Ponsas, Pont-de-Barret, Pont-de-l'Isère, Pontaix, Portes-en-Valdaine, Portes-lès-Valence, Poyols, Propiac, Puy-Saint-Martin, Puygiron, Ratières, Réauville, Recoubreau-Jansac, Reilhanette, Rémuzat, La Répara-Auriples, Rioms, La Roche-de-Glun, Roche-Saint-Secret-Béconne, La Roche-sur-Grane, La Roche-sur-le-Buis, Rochebaudin, Rochebrune, Rochefort-en-Valdaine, Rochegude, La Rochette-du-Buis, Romans-sur-Isère, Romeyer, Roussas, Rousset-les-Vignes, Roussieux, Roynac, Sahune, Saillans, Saint-Andéol, Saint-Auban-sur-l'Ouvèze, Saint-Avit, Saint-Bardoux, Saint-Barthélemy-de-Vals, Saint-Benoit-en-Diois, Saint-Donat-sur-l'Herbasse, Saint-Ferréol-Trente-Pas, Saint-Gervais-sur-Roubion, Saint-Julien-en-Quint, Saint-Laurent-d'Onay, Saint-Marcel-lès-Sauzet, Saint-Marcel-lès-Valence, Saint-Martin-d'Août, Saint-Maurice-sur-Eygues, Saint-May, Saint-Michel-sur-Savasse, Saint-Pantaléon-les-Vignes, Saint-Paul-lès-Romans, Saint-Paul-Trois-Châteaux, Saint-Rambert-d'Albon, Saint-Restitut, Saint-Roman, Saint-Sauveur-en-Diois, Saint-Sauveur-Gouvernet, Saint-Uze, Saint-Vallier, Sainte-Croix, Sainte-Euphémie-sur-Ouvèze, Sainte-Jalle, Salettes, Salles-sous-Bois, Saou, Saulce-sur-Rhône, Sauzet, Savasse, Séderon, Serves-sur-Rhône, Solaire en Diois, Solérieux, Souspierre, Soyans, Suze, Suze-la-Rousse, Tain-l'Hermitage, Taulignan, Teyssières, La Touche, Les Tourrettes, Triors, Tulette, Upie, Vachères-en-Quint, Valaurie, Valence, Valouse, Venterol, Vercheny, Verclause, Vercoiran, Vers-sur-Méouge, Vesc, Villebois-les-Pins, Villefranche-le-Château, Villeperdrix, Vinsobres;

części gmin:

Valherbas w części odpowiadającej obszarom dawnych gmin Miribel i Saint-Bonnet-de-Valclérieux;

w departamencie Isère: 181 gmin

Les Adrets, Agnin, Allevard, Anjou, Annoisin-Chatelans, Aoste, Arandon-Passins, Assieu, Auberives-sur-Varèze, Les Avenières Veyrins-Thuellin, La Balme-les-Grottes, Barraux, Beaucroissant, Bernin, Biviers, Le Bouchage, Bougé-Chambalud, Bourgoin-Jallieu, Bouvesse-Quirieu, Brangues, La Buisse, La Buissière, Cessieu, Le Champ-près-Frogès, Chamrousse, Chanas, Chapareillan, La Chapelle-de-la-Tour, La Chapelle-de-Surieu, La Chapelle-du-Bard, Charette, Charnècles, Chasse-sur-Rhône, Le Cheylas, Cheyssieu, Chimilin, Chonas-l'Amballan, Chozeau, Chuzelles, Claix, Clonas-sur-

Varèze, La Combe-de-Lancey, Corbelin, Corenc, Les Côtes-d'Arey, Coublevie, Courtenay, Cras, Crémieu, Crêts en Belle-donne, Creys-Mépieu, Crolles, Dizimieu, Dolomieu, Domène, Estrablin, Eyzin-Pinet, Faverges-de-la-Tour, La Flachère, Fontaine, Fontanil-Cornillon, Frogès, Gières, Goncelin, Granieu, Le Gua, Hières-sur-Amby, Hurtières, Izeaux, Jardin, Laval, Leyrieu, Lumbin, Luzinay, Meylan, Moidieu-Détourbe, Moirans, Montalieu-Vercieu, Montbonnot-Saint-Martin, Montcarra, Moras, Morestel, Morette, Le Moutaret, La Murette, Murianette, Noyarey, Optevoz, Parmilieu, Le Péage-du-Roussillon, La Pierre, Poliéna, Le Pont-de-Claix, Pont-Évêque, Pontcharra, Porcieu-Amblagnieu, Quincieu, Réaumont, Renage, Revel, Reventin-Vaugris, Rives, La Rivière, Les Roches-de-Condrieu, Rochetoirin, Romagnieu, Roussillon, Ruy-Montceau, Sablons, Saint-Alban-de-Roche, Saint-Alban-du-Rhône, Saint-Baudille-de-la-Tour, Saint-Blaise-du-Buis, Saint-Cassien, Saint-Chef, Saint-Clair-du-Rhône, Saint-Egrève, Saint-Etienne-de-Crossey, Saint-Hilaire-de-Brens, Saint-Ismier, Saint-Jean-de-Moirans, Saint-Jean-le-Vieux, Saint-Lattier, Saint-Marcel-Bel-Accueil, Saint-Martin-d'Uriage, Saint-Martin-le-Vinoux, Saint-Maurice-l'Exil, Saint-Maximin, Saint-Mury-Monteymond, Saint-Nazaire-les-Eymes, Saint-Paul-d'Izeaux, Saint-Paul-de-Varces, Saint-Prim, Saint-Quentin-sur-Isère, Saint-Romain-de-Jalionas, Saint-Romain-de-Surieu, Saint-Savin, Saint-Sorlin-de-Morestel, Saint-Sorlin-de-Vienne, Saint-Victor-de-Morestel, Saint-Vincent-de-Mercuze, Sainte-Agnès, Sainte-Marie-d'Alloix, Salagnon, Salaise-sur-Sanne, Sassenage, Septème, Sermérieu, Seyssuel, Siccieu-Saint-Julien-et-Carisieu, Soleymieu, Sonnay, Tencin, La Terrasse, Theys, Le Touvet, Trept, La Tronche, Tullins, Varcès-Allières-et-Risset, Vasselin, Vatilieu, Vénérieu, Venon, Vernas, Vernioz, Le Versoud, Vertrieu, Veurey-Voroize, Veyssilieu, Vézeronce-Curtin, Vienne, Vif, Vignieu, Villard-Bonnot, Ville-sous-Anjou, Villemoirieu, Villette-de-Vienne, Voiron, Voreppe, Vourey;

w departamencie Loire: 179 gmin

Ailleux, Ambierle, Andrézieux-Bouthéon, Arthun, Aveizieux, Balbigny, Bard, Bellegarde-en-Forez, La Bénisson-Dieu, Bessey, Boën-sur-Lignon, Boisset-lès-Montrond, Boisset-Saint-Priest, Bonson, Boyer, Briennon, Bully, Bussièrès, Bussy-Albieux, Cellieu, Cezay, Chagnon, Chalain-d'Uzore, Chalain-le-Comtal, Chalmazel-Jeansagnière, Chambles, Chamboeuf, Champdieu, Chandon, Changy, La Chapelle-en-Lafaye, La Chapelle-Villars, Charlieu, Châteauneuf, Châtelneuf, Chavanay, Chazelles-sur-Lavieu, Chenereilles, Chuyer, Combre, Commelle-Vernay, Cordelle, Le Coteau, Coutouvre, Craitilleux, Le Crozet, Cuzieu, Dargoire, Débats-Rivière-d'Orpra, Écotay-l'Olme, Essertines-en-Châtelneuf, Genilac, Grézieux-le-Fromental, Grézolles, Gumières, L'Hôpital-le-Grand, L'Hôpital-sous-Rochefort, Jarnosse, Lavieu, Leigneux, Lentigny, Lérigneux, Lézigneux, Lupé, Luré, Luriecq, Mably, Maclas, Magneux-Haute-Rive, Maizilly, Malleval, Marcilly-le-Châtel, Marcoux, Margerie-Chantagret, Marols, Mars, Montagny, Montarcher, Montbrison, Montrond-les-Bains, Montverdun, Mornand-en-Forez, Nandax, Néronde, Neulise, Noailly, Nollieux, Notre-Dame-de-Boisset, Ouches, La Pacaudière, Palogneux, Parigny, Pélussin, Périgneux, Pinay, Pommiers, Pouilly-les-Nonains, Pouilly-sous-Charlieu, Pradines, Pralong, Précieux, Renaison, Riorges, Rivas, Roanne, Roisey, Sail-sous-Couzan, Saint-Alban-les-Eaux, Saint-André-d'Apchon, Saint-André-le-Puy, Saint-Appolinard, Saint-Bonnet-des-Quarts, Saint-Bonnet-le-Courreau, Saint-Bonnet-les-Oules, Saint-Cyprien, Saint-Cyr-de-Favières, Saint-Cyr-de-Valorges, Saint-Denis-de-Cabanne, Saint-Étienne-le-Molard, Saint-Forgeux-Lespinasse, Saint-Galmier, Saint-Georges-de-Baroille, Saint-Georges-en-Couzan, Saint-Georges-Haute-Ville, Saint-Germain-Laval, Saint-Germain-Lespinasse, Saint-Haon-le-Châtel, Saint-Haon-le-Vieux, Saint-Hilaire-sous-Charlieu, Saint-Jean-Saint-Maurice-sur-Loire, Saint-Jean-Soleymieux, Saint-Jodard, Saint-Joseph, Saint-Julien-d'Oddes, Saint-Just-en-Bas, Saint-Just-Saint-Rambert, Saint-Laurent-Rochefort, Saint-Léger-sur-Roanne, Saint-Marcel-de-Félines, Saint-Marcellin-en-Forez, Saint-Martin-la-Plaine, Saint-Martin-la-Sauveté, Saint-Michel-sur-Rhône, Saint-Nizier-sous-Charlieu, Saint-Paul-d'Uzore, Saint-Pierre-de-Boeuf, Saint-Pierre-la-Noaille, Saint-Polgues, Saint-Priest-la-Roche, Saint-Romain-la-Motte, Saint-Romain-le-Puy, Saint-Sixte, Saint-Thomas-la-Garde, Saint-Vincent-de-Boisset, Sainte-Agathe-en-Donzy, Sainte-Agathe-la-Bouteresse, Sainte-Colombe-sur-Gand, Sainte-Foy-Sulpice, Sauvain, Savigneux, Soleymieux, Souternon, Sury-le-Comtal, Tartaras, Trelins, Unias, Veauché, Veauchette, Vendranges, Véranne, Vérin, Verrières-en-Forez, Vézelin-sur-Loire, Villemontais, Villerest, Villers, Violay, Vougy.

w departamencie Rhône: 92 gmin

gminy w całości:

Alix, Ampuis, Anse, L'Arbresle, Les Ardillats, Arnas, Bagnols, Beaujeu, Belleville-en-Beaujolais, Belmont-d'Azergues, Blacé, Le Breuil, Bully, Cercié, Chabanière, Chambost-Allières, Chamelet, Charentay, Charnay, Châtillon, Chazay-d'Azergues, Chénas, Chessy, Chiroubles, Cogny, Condrieu, Corcelles-en-Beaujolais, Denicé, Échalas, Émeringes, Fleurie, Frontenas, Gleizé, Les Haies, Juliéna, Jullié, Lacenas, Lachassagne, Lancié, Lantignié, Ligny, Létra, Limas, Loire-sur-Rhône, Longes, Lozanne, Lucenay, Marchamp, Marcy, Moiré, Montmelas-Saint-Sorlin, Morancé, Odenas, Le Perréon, Pommiers, Porte des Pierres Dorées, Quincié-en-Beaujolais, Régnié-Durette, Rivolet, Rontalon, Saint-Clément-sur-Valsonne, Saint-Cyr-le-Chatoux, Saint-Cyr-sur-le-Rhône, Saint-Didier-sur-Beaujeu, Saint-Etienne-des-Ouillères, Saint-Etienne-la-Varenne, Saint-Georges-de-Reneins, Saint-Germain-Nuelles, Saint-Jean-des-Vignes, Saint-Julien, Saint-

Just-d'Avray, Saint-Lager, Saint-Romain-de-Popey, Saint-Romain-en-Gal, Saint-Vérand, Sainte-Colombe, Sainte-Paule, Salles-Arbuissonnas-en-Beaujolais, Sarcey, Soucieu-en-Jarrest, Ternand, Theizé, Trèves, Tupin-et-Semons, Val d'Oingt, Vaux-en-Beaujolais, Vauxrenard, Vernay, Ville-sur-Jarnioux, Villié-Morgon;

części gmin:

Vindry-sur-Turdine w części odpowiadającej obszarom dawnych gmin Dareizé, Les Olmes, Saint-Loup.

Beauvallon w części odpowiadającej obszarowi dawnej gminy Saint-Jean-de-Touslas;

w departamencie Saône-et-Loire: 11 gmin

Chaintré, Chânes, La Chapelle-de-Guinchay, Chasselas, Crêches-sur-Saône, Leynes, Pruzilly, Romanèche-Thorins, Saint-Amour-Bellevue, Saint-Symphorien-d'Anceles, Saint-Vérand.

w departamencie Savoie: 165 gmin

Aiguebelette-le-Lac, Aiton, Aix-les-Bains, Albertville, Allondaz, Apremont, Arbin, Argentine, Arvillard, Avressieux, Ayn, La Balme, Barberaz, Barby, Bassens, La Bâthie, Belmont-Tramonet, Betton-Bettonet, Billième, La Biolle, Bonvillard, Bonvillaret, Bourdeau, Le Bourget-du-Lac, Bourget-en-Huile, Bourgneuf, La Bridoire, Brison-Saint-Innocent, Césarches, Cevins, Challes-les-Eaux, Chambéry, Chamousset, Chamoux-sur-Gelon, Champ-Laurent, Champagneux, Chanaz, La Chapelle-Blanche, La Chapelle-du-Mont-du-Chat, La Chapelle-Saint-Martin, Châteauneuf, La Chavanne, Chignin, Chindrieux, Cléry, Cognin, Coise-Saint-Jean-Pied-Gauthier, Conjux, La Croix-de-la-Rochette, Cruet, Curienne, Les Déserts, Détrier, Domessin, Drumettaz-Clarafond, Dullin, Entrelacs, Épièrre, Esserts-Blay, Fréterive, Frontenex, Gerbaix, Gilly-sur-Isère, Grésy-sur-Aix, Grésy-sur-Isère, Grignon, Hauteville, Jacob-Bellecombette, Jongieux, Laissaud, Lépin-le-Lac, Loisieux, Lucey, Marcieux, Mercury, Méry, Meyrieux-Trouet, Les Mollettes, Montagnole, Montailleur, Montcel, Montendry, Montgilbert, Monthion, Montmélian, Montsapey, La Motte-Servolex, Motz, Mouxy, Myans, Nances, Notre-Dame-des-Millières, Novalaise, Ontex, Pallud, Planaise, Plancherine, Le Pont-de-Beauvoisin, Le Pontet, Porte-de-Savoie, Presle, Pugny-Chatenod, Puygros, La Ravoire, Rochefort, Rognaix, Rotherens, Ruffieux, Saint-Alban-d'Hurtières, Saint-Alban-de-Montbel, Saint-Alban-Leyse, Saint-Baldoph, Saint-Béron, Saint-Cassin, Saint-Genix-les-Villages, Saint-Georges-d'Hurtières, Saint-Jean-d'Arvey, Saint-Jean-de-Chevelu, Saint-Jean-de-la-Porte, Saint-Jeoire-Prieuré, Saint-Léger, Saint-Offenge, Saint-Ours, Saint-Paul, Saint-Paul-sur-Isère, Saint-Pierre-d'Albigny, Saint-Pierre-d'Alvey, Saint-Pierre-de-Belleville, Saint-Pierre-de-Curtille, Saint-Pierre-de-Soucy, Saint-Sulpice, Saint-Vital, Sainte-Hélène-du-Lac, Sainte-Hélène-sur-Isère, Sainte-Marie-d'Alvey, Serrières-en-Chautagne, Sonnaz, La Table, Thénésol, Thoiry, La Thuile, Tournon, Tours-en-Savoie, Traize, Tresserve, Trévignin, La Trinité, Val-d'Arc, Valgelon-La Rochette, Venthon, Verel-de-Montbel, Verel-Pragondran, Le Verneil, Verrens-Arvey, Verthemex, Villard-d'Héry, Villard-Léger, Villard-Sallet, Villaroux, Vimines, Vions, Viviers-du-Lac, Voglans, Yenne;

w departamencie Haute-Savoie: 121 gmin

Allinges, Allonzier-la-Caille, Ambilly, Andilly, Annemasse, Anthy-sur-Léman, Archamps, Armoy, Arthaz-Pont-Notre-Dame, Ayse, Ballaison, Bassy, Beaumont, Bellevaux, Bernex, Bonne, Bonneville, Bons-en-Chablais, Bossey, Brenthonne, Brizon, Cercier, Cernex, Cervens, Challonges, Champanges, Chaumont, Chavannaz, Chêne-en-Semine, Chênex, Chens-sur-Léman, Chessenaz, Chevrier, Chilly, Clarafond-Arcine, Clermont, Collonges-sous-Salève, Contamine-Sarzin, Contamine-sur-Arve, Copponex, Cranves-Sales, Cruseilles, Desingy, Dingy-en-Vuache, Douvaine, Draillant, Droisy, Éloise, Étrembières, Évian-les-Bains, Excenevex, Faucigny, Feigères, Fessy, Féternes, Franclens, Frangy, Gaillard, Glières-Val-de-Borne, Jonzier-Épagny, Juvigny, Larringes, Loisin, Lucinges, Lugrin, Lullin, Lully, Lyaud, Machilly, Marcellaz, Margencel, Marignier, Marin, Marlioz, Massongy, Maxilly-sur-Léman, Meillerie, Menthonnex-en-Bornes, Menthonnex-sous-Clermont, Messery, Minzier, Mont-Saxonnex, Musièges, Nernier, Neuvecelle, Neydens, Novel, Orcier, Peillonex, Perrignier, Présilly, Publier, Reyvroz, Saint-Blaise, Saint-Cergues, Saint-Germain-sur-Rhône, Saint-Gingolph, Saint-Julien-en-Genevois, Saint-Paul-en-Chablais, Le Sappey, Savigny, Sciez, Seyssel, Thollon-les-Mémises, Thonon-les-Bains, Theyez, Usinens, Vailly, Valleiry, Vanzy, Veigy-Foncenex, Vers, Vétraz-Monthoux, Ville-la-Grand, Villy-le-Bouveret, Vinzier, Viry, Vougy, Vovray-en-Bornes, Vulbens, Yvoire.

7. Główne odmiany winorośli

Alicante Henri Bouschet N

Aligoté B

Alphonse Lavallée N

Aléatico N
Aramon N
Aramon blanc B
Aramon gris G
Arañel B
Arinarnoa N
Aubun N - Murescola
Barbaroux Rs
Biancu Gentile B
Bourboulenc B - Doucillon blanc
Brun argenté N - Vaccarèse
Cabernet franc N
Cabernet-Sauvignon N
Caladoc N
Calitor N
Carignan N
Carignan blanc B
Chambourcin N
Chardonnay B
Chasan B
Chasselas B
Chasselas rose Rs
Chatus N
Chenanson N
Chenin B
Cinsaut N - Cinsault
Clairette B
Clairette rose Rs
Clarin B
Colombard B
Cot N - Malbec
Couderc noir N
Counoise N
Egiodola N
Gamaret
Gamay Fréaux N
Gamay N
Gamay de Bouze N
Gamay de Chaudenay N
Ganson N
Gewurztraminer Rs
Gramon N
Grenache N
Grenache blanc B

Grenache gris G
Gros Manseng B
Jurançon noir N - Dame noire
Listan B - Palomino
Lledoner pelut N
Macabeu B - Macabeo
Marsanne B
Marselan N
Mauzac rose Rs
Melon B
Merlot N
Merlot blanc B
Meunier N
Mollard N
Mondeuse N
Mondeuse blanche B
Monerac N
Montils B
Morrastel N - Minustellu, Graciano
Mourvaison N
Mourvèdre N - Monastrell
Mouyssaguès
Muresconu N - Morescono
Muscadelle B
Muscardin N
Muscat Ottonel B - Muscat, Moscato
Muscat cendré B - Muscat, Moscato
Muscat d'Alexandrie B - Muscat, Moscato
Muscat de Hambourg N - Muscat, Moscato
Muscat à petits grains blancs B - Muscat, Moscato
Muscat à petits grains roses Rs - Muscat, Moscato
Muscat à petits grains rouges Rg - Muscat, Moscato
Müller-Thurgau B
Nielluccio N - Nielluciu
Noir Fleurien N
Négret de Banhars N
Négrette N
Oberlin noir N
Ondenc B
Orbois B
Pagadebiti B
Pascal B
Perdea B
Persan N

Petit Courbu B
Petit Manseng B
Petit Meslier B
Petit Verdot N
Picardan B - Araignan
Pineau d'Aunis N
Pinot blanc B
Pinot gris G
Pinot noir N
Piquepoul blanc B
Piquepoul gris G
Piquepoul noir N
Plant de Brunel N
Plant droit N - Espanenc
Plantet N
Portan N
Portugais bleu N
Poulsard N - Ploussard
Prunelard N
Précoce Bousquet B
Précoce de Malingre B
Raffiat de Moncade B
Ravat blanc B
Rayon d'or B
Riesling B
Riminèse B
Rivairenc N - Aspiran noir
Rivairenc blanc B - Aspiran blanc
Rivairenc gris G - Aspiran gris
Romorantin B - Danery
Rosé du Var Rs
Roublot B
Roussanne B
Roussette d'Ayze B
Rubilande Rs
Sacy B
Saint Côme B
Saint-Macaire N
Saint-Pierre doré B
Sauvignon B - Sauvignon blanc
Sauvignon gris G - Fié gris
Savagnin blanc B
Savagnin rose Rs
Sciaccarello N

Segalin N
Seinoir N
Select B
Semebat N
Semillon B
Servanin N
Seyval B
Sylvaner B
Syrah N - Shiraz
Tannat N
Tempranillo N
Terret blanc B
Terret gris G
Terret noir N
Tibouren N
Tourbat B
Tressot N
Trousseau N
Téoulier N
Ugni blanc B
Valdigué N
Valérien B
Varousset N
Velteliner rouge précoce Rs
Verdesse B
Vermentino B - Rolle
Villard blanc B
Villard noir N
Viognier B

8. Opis związku lub związków

8.1. Specyfika obszaru geograficznego

ChOG „Comtés Rhodaniens” obejmuje obszar 9 departamentów na terytorium dawnego regionu Rodan-Alpy, który posiada ugruntowaną tradycję winiarską: Ain, Ardèche, Drôme, Isère, Loire, Rhône, Savoie, Haute-Savoie i Saône-et-Loire. W Ardèche winnice przeznaczone pod produkcję ChOG „Comtés Rhodaniens” są położone głównie w południowej połowie departamentu i w korytarzu rodzańskim. Panuje tu klimat prawie śródziemnomorski, z zimami o łagodnych temperaturach. Cechuje go duża wietrzność: z północnego-wschodu wieje mistral, z południa „wiatr południowy” a z zachodu wiatry przynoszące wilgoć. Gleby są bogate i żyzne, kamieniste, zbudowane z marglowych wapieni, z gliniastymi pokładami, co zachowuje sieć nawadniającą. Departament Drôme, również położony na osi Rodanu, można podzielić na dwie części: masywy przedalpejskie i depresję Rodanu. Uprawa winorośli występuje praktycznie na całym jego obszarze, ale zajmuje głównie podnóża gór i zbocza. Występują tu głównie gleby pochodzenia osadowego, typu gliniasto-wapiennego. Na północy na departament Drôme wpływa klimat kontynentalny, a im dalej na południe tym bardziej odczuwalny jest wpływ klimatu śródziemnomorskiego i wyraźny wpływ klimatu górskiego.

Bardziej na północ departament Rhône graniczy z departamentami Ain, Isère, Loire i Saône-et-Loire. Na krajobraz składają się średniej wielkości góry masywu Beaujolais (na północy) i masywu Lyonnais (na południu), ograniczane od wschodu równiną Saony a następnie doliną Rodanu (na wysokości Lyonu). Na północ od tej rzeki granitowe skały pokruszyły się tworząc mniej lub bardziej kwaśne gleby gliniasto-piaszczyste. Winorośl sadi się głównie właśnie na tych glebach, które potrafią hamować wigor odmiany Gamay N. Na południe od Nizerand występują wapienne, czasami łupkowe zbocza. Tutejsze wina cechują się większą subtelnnością. W departamencie Rhône, podobnie jak

w pozostałej części regionu, panuje klimat półkontynentalny, z naprzemiennymi wpływami klimatu śródziemnomorskiego, kontynentalnego i oceanicznego. Zimy są dość surowe (czasami silne przymrozki i sporadyczne opady śniegu) a lata gorące i słoneczne. Często wieje tu wiatr: od północy doliny Rodanu regularnie odczuwalny jest mistral, a wiatr południowy wieje często i czasami gwałtownie, poprzedzając zakłócenia pogodowe nadchodzące z południowego zachodu.

Osadzony wokół tego trzonu (Ardèche-Drôme-Rhône) obszar „Comtés Rhodaniens” wyróżnia się w departamencie Isère, gdzie można wyróżnić kilka stref:

- dolinę Grésivaudan, część bruzdy alpejskiej na północny wschód od Grenoble, w kierunku Chambéry, rozciągającą się od miejscowości Meylan aż do gminy Chapareillan na granicy departamentu Savoie. Winnice występują na stokach z południowo-wschodnią wystawą (wapienne piargi), u podnóża masywu Chartreuse,
- na południe od Grenoble, między masywami Vercors na zachodzie i masywami Dévoluy i Ecrins na wschodzie, leży Trièves, stanowiące południowy kraniec bruzdy alpejskiej. To obszar gór o średniej wysokości (między 500 a 1 200 m. n.p.m.), zbudowanych ze stromych zboczy z uprawą tarasową, znajdujących się w kotłach z widokiem na meandry rzeki Drac i na stoki doliny strumienia Ébron, o dużym nachyleniu i z południowo-zachodnią wystawą.
- na północny-wschód od miejscowości Bourgoin-Jallieu, między gminami Crémieu i La Tour-du-Pin, w kierunku wschodnio-zachodnim występuje szereg równoległych dolin, które po jednej stronie zapewniają wspaniałe zbocza z południową nastawą (korzystny mikroklimat): to obszar molasowych wzgórz Bas-Dauphiné, jurajskich płaskowyżów wapiennych (wysoczyzna Isle de Crémieu).

Departament Isère, stosunkowo dobrze chroniony przez masyw alpejski przed zimnymi wiatrami wiejącymi ze wschodu a przez Masyw Centralny przed wiatrami znad Atlantyku, posiada umiarkowany klimat, cechujący się kontrastami, ale bez skrajności. Po mroźnej i mglistej zimie następuje gorące i suche lato, dzięki któremu winorośl może nadrobić opóźnienia we wzroście, często odnotowywane pod koniec wiosny. Obszar ChOG „Comtés Rhodaniens” rozciąga się aż po departamenty Savoie i Haute-Savoie oraz kanton Seyssel w Ain. Klimat podlega zarówno wpływom oceanicznym jak i kontynentalnym i południowym.

Jego obszar geograficzny rozciąga się więc od doliny Rodanu aż po Alpy. Charakteryzuje go łagodny klimat kontynentalny, podlegający wpływom oceanicznym (przynoszące wilgoć wiatry zachodnie, umiarkowanie amplitudy temperatur) a bardziej na południe również wpływowi klimatu południowego (łagodność i nasłonecznienie). Te modulacje klimatu działają korzystnie na winnice, położone głównie u podnóża i na zboczach wzgórz. Występują tu głównie gleby pochodzenia osadowego, typu gliniasto-wapiennego, z kilkoma strefami gliniasto-granitowymi, co sprzyja uprawie różnych odmian winorośli.

8.2. Specyfika produktu

Pierwsza pisemna wzmianka o obecności winorośli na tym terenie liczy sobie aż 2 000 lat i pochodzi z „Historii naturalnej” Pliniusza Starszego. Prace historyków potwierdzają istnienie między II a V wiekiem ważnego szklaku handlu winem, prowadzącego przez Rodan, Vienne i Lugdunum, do klientów na północy. W średniowieczu Kościół rzymskokatolicki przejmuje pałeczkę od Rzymian. Winorośl uprawia się na terenach diecezji, czasami w miastach-siedzibach biskupstw, takich jak Vienne, Lyon, Valence, Grenoble. Zgodnie z tą tendencją wytwórniami wina stają się również opactwa.

Aż do końca XIX wieku winnice rozrastają się wraz ze wzrostem liczby ludności, rozwojem handlu oraz miast, a w 1870 r. zajmują powierzchnię 200 000 hektarów. Gospodarka związana z winem zmienia się zależnie od obszaru, dając początek swojej dzisiejszej strukturze: w Beaujolais wielkie majątki szlacheckie koegzystują z kapitałem lyońskiego mieszczaństwa; od regionów Bugey i Sabaudii po Drôme i południową część Ardèche występuje winiarstwo wiejskie, z małymi i średnimi producentami; w dolinie Rodanu dzięki handlowcom-przedsiębiorcom lśnią blaskiem pojedyncze ośrodki doskonałości.

Rozwija się specjalistyczna wiedza, jak i jakość, a pod wpływem pracy winiarzy krajobrazy nabierają dzisiejszego kształtu.

Chronionym oznaczeniem geograficznym „Comtés Rhodaniens” mogą być objęte wina pochodzące z odmian powstałych z łączenia odmian silnie zakorzenionych w historii regionu, takich jak Viognier B, Marsanne B, Roussanne B, Syrah N, Gamay N i Pinot N, jak również z odmian spoza regionu, np. Chardonnay B czy Merlot N.

To uwarunkowanie wpływa na specyfikę produkcji, tj. wytwarzanie i oferowanie głównie win jednogatunkowych, jak również mieszanek odmian, które zadowolą konsumentów:

- wina białe charakteryzują się harmonijnym połączeniem świeżości, nut owocowych lub kwiatowych, a nawet mineralności, zależnie od odmiany;
- zachowane zostają smaki winogron i świeżych czerwonych owoców tak, aby wina czerwone miały wyrazisty charakter już od młodości;
- wina różowe, lekkie i żywe, wytwarzane są dodatkowo z zastosowaniem technologii kontroli temperatury, która pozwala na zachowanie ich pierwotnych aromatów i owocowości.

8.3. Związek przyczynowy między specyfiką obszaru geograficznego a specyfiką produktu

Związek przyczynowy opiera się na wpływie regionalnego klimatu i rodzajów gleb na uzyskiwanie win dość świeżych, sprężystych i owocowych.

Początek winom „vin de pays des Comtés Rhodaniens” dała przede wszystkim historia, która łączyła ludzi i ich profesjonalną wiedzę już od starożytności. Jest to w szczególności historia stosunków winiarskich i rolniczych, które zostały nawiązane najpierw między Drôme i Ardèche, a później z Rhône i innymi departamentami tego obszaru.

W przebiegu bruzdy Rodanu, dzięki tradycjom winiarskim i sadowniczym wykształciła się prawdziwa wielosektorowa gospodarka regionalna. Tę kulturę „środkowej krainy Rodanu” idealnie odzwierciedla ChOG „Comtés Rhodaniens”. To zresztą nie przypadek, że pierwsze umowy eksportowe zawarto ze Szwajcarią, która również leży w pobliżu bruzdy Rodanu.

Region Rodan-Alpy posiada ugruntowaną tradycję upraw winorośli, które dzielą się na obszary produkcji win kontrolowanej nazwy pochodzenia oraz win objętych chronionym oznaczeniem geograficznym, tradycyjnie określanych jako „vins de pays”.

W tym regionie produkcja win objętych określeniem „vins de pays” początkowo rozwijała się w oparciu o produkty lokalne: ChOG „Drôme”, ChOG „Collines Rhodaniennes”, ChOG „Coteaux du Grésivaudan”, ChOG „Isère”, ChOG „Vins des Albans” i ChOG „Ardèche”. Te produkty wzmocniły renomę regionalnego *vin de pays* o nazwie „Comtés Rhodaniens”, uznanego w 1989 r., a następnie objętego ChOG „Comtés Rhodaniens”.

W związku z tym, ChOG „Comtés Rhodaniens” obejmuje duży obszar geograficzny, który rozciąga się na 9 departamentów, nawet jeżeli produkcja koncentruje się głównie w departamentach Ardèche, Drôme i Rhône.

Dzięki znajomości środowiska naturalnego producenci już od dawna potrafią optymalnie prowadzić winorośl i zarządzać jej potencjałem produkcyjnym.

W wyniku wydarzeń geologicznych, które następowały po sobie na obszarze geograficznym ChOG „Comtés Rhodaniens” powstały przede wszystkim gleby gliniasto-wapienne, z dobrym odprowadzaniem wody, sprzyjające uprawie winorośli, którą prowadzi się u podnóża wzniesień lub na zboczach, a także pozyskiwaniu win, których wyrazistość opiera się na aromatach pierwotnych różnych występujących tu odmian.

Obszar charakteryzuje się również łagodnym klimatem kontynentalnym z wpływami śródziemnomorskimi na południu. Dzięki występującej w porze letniej naprzemienności gorących dni i dość chłodnych nocy odmiany regionalne i te spoza regionu osiągają pełną dojrzałość oraz zachowują sprężystość, świeżość i owocowy charakter.

Te wina o osobowości typowej dla środkowej części krainy Rodanu często biorą udział w konkursach (Krajowy Konkurs Rolniczy – fr. Concours Général Agricole), na których zdobywają wyróżnienia, są wspomniane w przewodniku po winach Guide Hachette des vins i stanowią integralną część lokalnych uroczystości i wydarzeń turystycznych: w wioskach winiarskich, w miastach regionu (Lyon, Valence) i szerzej w południowo-wschodniej Francji (festiwal Hors les vignes w Marsylii, na którym pojawiają się wina, szefowie kuchni i artyści).

9. Dodatkowe wymogi zasadnicze

Ramy prawne:

przepisy krajowe

Rodzaj wymogów dodatkowych:

przepisy dodatkowe dotyczące etykietowania

Opis wymogu:

Chronione oznaczenie geograficzne „Comtés Rhodaniens” można uzupełnić nazwą jednej odmiany lub kilku odmian.

Gdy określenie „chronione oznaczenie geograficzne” zastępuje się tradycyjnym określeniem „vin de pays”, na etykiecie umieszcza się unijne logo ChOG.

Link do specyfikacji produktu

http://info.agriculture.gouv.fr/gedei/site/bo-agri/document_administratif-8b3ff145-7894-405a-a562-1b4863a7bf16

**Publikacja jednolitego dokumentu zmienionego w następstwie zatwierdzenia zmiany nieznaczej
zgodnie z art. 53 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia (UE) nr 1151/2012**

(2022/C 286/13)

Komisja Europejska zatwierdziła niniejszą zmianę nieznaczną w rozumieniu art. 6 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 664/2014 ⁽¹⁾.

Wniosek o zatwierdzenie tej zmiany nieznaczej jest podany do wiadomości publicznej w bazie danych Komisji eAmbrosia.

JEDNOLITY DOKUMENT

„IDIAZABAL”

Nr UE: PDO-ES-0082-AM02-16.2.2021

ChNP (X) ChOG

1. Nazwa

„Idiazabal”

2. Państwo członkowskie lub państwo trzecie

Hiszpania

3. Opis produktu rolnego lub środka spożywczego

3.1. Typ produktu

Klasa 1.3 Sery

3.2. Opis produktu, do którego odnosi się nazwa podana w pkt 1

„Idiazabal” to prasowany niegotowany ser wytwarzany wyłącznie z surowego mleka owczego pochodzącego od ras latxa i carranzana, dojrzewający przez okres co najmniej 60 dni. Ser ten ma następujące właściwości: masa 1–3,5 kg, wysokość 8–12 cm i średnica 10–30cm. Dla każdej z tych właściwości dopuszcza się tolerancję $\pm 10\%$. Ser może być również wędzony.

Zabrania się dodawania do mleka jakichkolwiek substancji poza bakteriami fermentacji mlekowej, lizozymem, podpuszczką i solą.

Ser ma kształt cylindryczny, gładką i twardą skórkę barwy bladożółtej lub – w przypadku serów wędzonych – ciemnobrązowej. Powierzchnia (barwa i otwory w masie) jest jednolita, ma barwę od kości słoniowej po słomkowożółtą, z niewieloma małymi, nieregularnymi otworami. Konsystencja sera jest raczej elastyczna, twarda oraz do pewnego stopnia ziarnista. Jeśli chodzi o walory zapachowe i smakowe sera, ma on intensywny zapach mleka owczego i podpuszczki oraz zrównoważony i intensywny na podniebieniu smak z delikatnymi nutami pikantności, kwaskowatości i, w odpowiednich przypadkach, wędzenia. Intensywny posmak sera utrzymuje się jeszcze długo po jego spożyciu.

Zawartość tłuszczu nie może być mniejsza niż 45 % suchej masy sera, Całkowita zawartość białka musi stanowić co najmniej 25 % suchej masy, a sama sucha masa musi stanowić co najmniej 55 %. Wskaźnik pH produktu musi wynosić 4,9–5,5.

3.3. Pasza (wyłącznie w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego) i surowce (wyłącznie w odniesieniu do produktów przetworzonych)

Pasza: Owce ras latxa i carranzana zwykle wypasa się prawie przez cały rok. Stada przemieszcza się okresowo między dolinami a wyższymi partiami gór, w zależności od pory roku. Jako że owce przebywają praktycznie przez cały rok w środowisku naturalnym, żywią się one głównie roślinnością naturalnie dostępną zimą w lasach w niższych partiach gór, a latem na wysoko położonych górskich halach. Żywienie owiec w owczarni ma miejsce, kiedy wypas jest utrudniony lub gdy jest to wskazane ze względu na stan fizjologiczny zwierząt (laktacja).

⁽¹⁾ Dz.U. L 179 z 19.6.2014, s. 17.

Surowce: Surowe mleko owiec ras latxa i carranzana wyprodukowane na określonym obszarze geograficznym.

Zabrania się dodawania do mleka jakichkolwiek substancji poza bakteriami fermentacji mlekowej, lizozymem, podpuszczką i solą.

3.4. *Poszczególne etapy produkcji, które muszą odbywać się na wyznaczonym obszarze geograficznym*

Produkcja mleka, wytwarzanie i dojrzewanie sera muszą mieć miejsce na określonym obszarze geograficznym, co oznacza, że wszystkie etapy produkcji muszą odbywać się w jego granicach.

3.5. *Szczegółowe zasady dotyczące krojenia, tarcia, pakowania itp. produktu, do którego odnosi się zarejestrowana nazwa*

Ser „Idiazabal” można wprowadzać do sprzedaży w formie całych bloków lub w kawałkach (porcjach).

Pakowanie odpowiednio sera „Idiazabal” lub jego porcji zawsze odbywa się po wymaganym okresie dojrzewania, tj. po upływie co najmniej 60 dni.

Ser może być krojony w porcje i, w stosownych przypadkach, pakowany wyłącznie na określonym obszarze geograficznym. Jest to wymagane z dwóch powodów.

Po pierwsze, podczas krojenia sera co najmniej dwie powierzchnie powstających kawałków są pozbawiane skórki ochronnej. W związku z tym, w celu zachowania właściwości organoleptycznych, jeżeli ser „Idiazabal” wprowadzany jest do obrotu w porcjach, kawałki muszą zostać zapakowane wkrótce po jego pokrojeniu.

Po drugie, w wyniku porcjowania oznaczenia gwarantujące autentyczność i pochodzenie produktu mogą zniknąć lub stać się niewidoczne. A zatem krojenie i pakowanie sera powinno odbywać się bezpośrednio w miejscu produkcji w celu zapewnienia, by autentyczność porcjowanego produktu nie została narażona na szwank.

Na zasadzie odstępstwa ser „Idiazabal” może być porcjowany w punktach sprzedaży detalicznej, pod warunkiem, że krojenie odbywa się w obecności konsumenta w chwili sprzedaży.

3.6. *Szczegółowe zasady dotyczące etykietowania produktu, do którego odnosi się zarejestrowana nazwa*

Ser „Idiazabal” musi być opatrzony elementami identyfikującymi zgodnie z następującymi zasadami:

- na etapie formowania lub prasowania na każdym serze należy umieścić kazeinową etykietę z niepowtarzalnym numerem serii; etykietę dostarcza organ zarządzający;
- etykiety stosowane przy wprowadzaniu sera do obrotu muszą zawierać nazwę i logotyp chronionej nazwy pochodzenia;

W przypadku serów produkowanych wyłącznie z mleka pochodzącego z jednego gospodarstwa do logotypu ChNP „Idiazabal” można dodać napis *baserrikoa – de caserío* [z gospodarstwa]

- Umieszczenie na serze etykiety, niezależnie od tego, czy ser ten wprowadza się do obrotu w całości, czy w kawałkach, musi odbywać się w mleczarniach wpisanych do rejestrów ChNP, zgodnie z prawem hiszpańskim.
- Sery muszą także posiadać dodatkową etykietę z własnym numerem seryjnym, odpowiadającym wielkości i formie sera, do którego dana etykieta się odnosi. Na etykietce dodatkowej musi znajdować się nazwa „Idiazabal” oraz logotyp chronionej nazwy pochodzenia. Etykiety dodatkowe są wydawane i kontrolowane przez organ zarządzający oraz udostępniane w niedyskryminacyjny sposób wszystkim podmiotom, które się o to zwrócą i które spełniają warunki określone w specyfikacji.

4. **Zwięzłe określenie obszaru geograficznego**

Obszar geograficzny obejmuje naturalne środowisko ras owiec latxa i carranzana w prowincjach Álava, Vizcaya, Guipúzcoa i Nawarra, z wyjątkiem gmin wchodzących w skład doliny Roncal. Obszar produkcji położony jest w północnej części Półwyspu Iberyjskiego pomiędzy 43°27' i 41°54' szerokości geograficznej północnej oraz 1°05' i 3°37' długości geograficznej zachodniej.

5. Związek z obszarem geograficznym

Szczególne cechy obszaru geograficznego:

Istnieją dowody wskazujące na to, że chów owiec ras latxa i carranzana prowadzony był na tym obszarze już od około 2200 r. p.n.e. Ze względu przystosowywanie się tych ras do określonego obszaru na przestrzeni wieków, szczególne cechy tego obszaru mają zasadnicze znaczenie dla prawidłowego rozwoju i prowadzenia tych ras. Obszar produkcji obejmuje złożony region górski o surowym i nierównym terenie, co utrudnia komunikację. Sytuacja ta przyczyniła się do nieprzerwanego prowadzenia chowu owiec na obszarze wielu tutejszych dolin i wyżyn. Doskonałe podłoże dla pastwisk stanowią tutejsze zasadowe gleby bogate w składniki odżywcze, których wypłukiwanie jest ograniczone przez naturalne właściwości występujących tu skał, a niekiedy także przez występowanie w strukturze gleby węglanów. Ukształtowanie terenu wpływa na zróżnicowanie klimatyczne obszaru, od klimatu oceanicznego po śródziemnomorski, ze strefami przejściowymi związanymi z występowaniem naturalnych barier w postaci łańcuchów górskich. Sieć hydrograficzna jest rozległa i bogata ze względu na występowanie licznych wzgórz i gór oraz obfite opady. Wyróżnić można dwie główne zlewnie: zlewnię Morza Kantabryjskiego, do której spływają wody rzek z prowincji Vizcaya, Guipúzcoa oraz północnych dolin prowincji Álava i Nawarra, a także zlewnię Morza Śródziemnego, która obejmuje tereny prowincji Álava oraz obszary środkowej Nawarry i La Ribera. Jeżeli chodzi o roślinność, na terenach tych występują liczne naturalne łąki i pastwiska. Sprzyjające warunki klimatyczne i glebowe przyczyniły się do rozwoju higrofitów typowych dla klimatu oceanicznego panującego w Kraju Basków i na północy Nawarry.

Specyfika produktu:

Ser „Idiazabal” posiada szczególne właściwości organoleptyczne odróżniające go od innych serów. Wyrażają się one w bogactwie doznań smakowo-zapachowych, których dostarcza produkt, a także w jego lekko lub średnio elastycznej i ziarnistej konsystencji oraz średnim do dużego stopniu twardości. Ser ma intensywny, długo utrzymujący się w ustach smak i harmonijnie łączy w sobie aromaty mleczne oraz aromaty charakterystyczne dla podpuszczki i produktów prażonych, które uzupełniają liczne akcenty smakowe i zapachowe nadające produktowi wyjątkowy charakter.

Związek przyczynowy zachodzący pomiędzy obszarem geograficznym a specyficznym charakterem produktu

Właściwości mleka wykorzystywanego do produkcji sera „Idiazabal” wynikają głównie z indywidualnych cech dopuszczonych ras owiec, z których jest ono otrzymywane (rasy latxa i carranzana). Przystosowanie owiec tych ras do określonego obszaru geograficznego oraz historyczne powiązanie między środowiskiem, owcami i pasterzami tworzą trwałą więź, która w dużej mierze wyjaśnia szczególne cechy sera „Idiazabal”. Rasy latxa i carranzana są szczególnie przystosowane do produkcji mleka, niezwykle odporne i dostosowane do terenów górskich, ukształtowane przez baskijską kulturę chowu, a także topografię i ekologiczny charakter siedliska.

Wszystkie te cechy, zależne od środowiska naturalnego i zmieniające się w zależności od pory roku, rodzaju paszy, klimatu itd. bezpośrednio przekładają się na smak sera „Idiazabal” również dlatego, że ser ten produkuje się z surowego mleka niepoddanego obróbce termicznej. Podgrzewanie mleka mogłoby zniszczyć lub ograniczyć jego właściwości organoleptyczne, które stanowią o wyjątkowości produktu i łączą go z wieloletnią tradycją tego obszaru.

Odesłanie do publikacji specyfikacji produktu

<https://www.mapa.gob.es/es/alimentacion/temas/calidad-diferenciada/dop-igp/htm/DOP-Idiazabal-modificacion-menor.aspx>

Publikacja wniosku o rejestrację nazwy zgodnie z art. 50 ust. 2 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych

(2022/C 286/14)

Niniejsza publikacja uprawnia do zgłoszenia sprzeciwu zgodnie z art. 51 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 ⁽¹⁾ w terminie trzech miesięcy od daty niniejszej publikacji.

JEDNOLITY DOKUMENT

„Lumblija”

Nr UE: PGI-HR-02809 – 28.10.2020

ChNP ( ) ChOG (X)

1. Nazwa lub nazwy [ChNP lub ChOG]

„Lumblija”

2. Państwo członkowskie lub państwo trzecie

Chorwacja

3. Opis produktu rolnego lub środka spożywczego

3.1. Typ produktu

Klasa 2.3 Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze i inne wyroby piekarnicze

3.2. Opis produktu, do którego odnosi się nazwa podana w pkt 1

„Lumblija” to okrągły słodki chleb produkowany przez wypiekanie ciasta drożdżowego. Z zewnątrz ma barwę ciemnobrązową i jest polany syropem *varenik* (syropem z moszczu winogronowego) lub brandy i posypany cukrem. Charakteryzuje się aromatycznym zapachem dodanych przypraw: cynamonu, goździków, gałki muszkatołowej, kolendry i anyżu. Ma specyficzny, pełny orzechowo-owocowy smak, który zawdzięcza składnikom wykorzystywanym do jego produkcji – migdałom, orzechom włoskim, rodzynek, syropowi *varenik* i owocom cytrusowym – i wyczuwalny aromat dodanych przypraw. Jest harmonijny w smaku.

Wewnątrz jest zwarty, ale miękki, zawiera małe kawałki rodzynek, migdałów i orzechów włoskich widocznych po przekrojeniu, zaś z zewnątrz ma zwartą konsystencję.

Jeden chleb „Lumblija” waży 350–600 g.

3.3. Pasza (wyłącznie w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego) i surowce (wyłącznie w odniesieniu do produktów przetworzonych)

Do produkcji chleba „Lumblija” stosuje się następujące surowce: gładka mąka pszenna, cukier, oliwa z oliwek, smalec lub masło, *varenik*, migdały, orzechy włoskie, rodzyнки, zmielone goździki, cynamon, gałka muszkatołowa, kolendra, anyż, skórka cytryny i pomarańczy, cukier waniliowy, brandy (o smaku różanym lub ziołowym (*travarica*)), drożdże piekarskie (świeże lub suszone), mleko, woda i sól do ciasta. Do ciasta można dodać zmielony chleb świętojański.

3.4. Poszczególne etapy produkcji, które muszą odbywać się na określonym obszarze geograficznym

Etapy produkcji, które muszą odbywać się na wyznaczonym obszarze geograficznym określonym w pkt 4, to przygotowanie ciasta i pieczenie chleba „Lumblija”.

3.5. Szczegółowe zasady dotyczące krojenia, tarcia, pakowania itp. produktu, do którego odnosi się zarejestrowana nazwa

Chleb „Lumblija” jest sprzedawany w całości, niepokrojony.

⁽¹⁾ Dz.U. L 343 z 14.12.2012, s. 1.

Aby zachować specyficzne właściwości organoleptyczne i jakość produktu, który może ulec zniszczeniu podczas transportu, jego pakowanie musi odbywać się na obszarze geograficznym opisanym w pkt 4. Aby zachować świeżość chleba „Lumblija” i przygotować go do dalszego transportu, umieszcza się go w opakowaniu papierowym lub z tworzywa sztucznego (celofan). W celu jego ochrony przed mechanicznym uszkodzeniem można go umieścić w odpowiednich pudełkach.

3.6. Szczegółowe zasady dotyczące etykietowania produktu, do którego odnosi się zarejestrowana nazwa

Wprowadzony do obrotu produkt musi być opatrzony nazwą „Lumblija”, która pod względem wielkości i rodzaju czcionki musi wyróżniać się bardziej niż inne napisy.

4. Związek określenie obszaru geograficznego

Obszar produkcji „Lumblija”, od przygotowania ciasta do pieczenia, obejmuje całą wyspę Korčula, w tym gminy katastralne Vela Luka, Blato, Smokvica, Čara, Račišće, Pupnat, Žrnovo, Korčula i Lumbarda.

5. Związek z obszarem geograficznym

Związek przyczynowy między chlebem „Lumblija” a określonym obszarem geograficznym opiera się na renomie produktu i metodzie jego przygotowania, w której wykorzystuje się tradycyjny przepis zachowany po dziś dzień.

Dzięki niezwykle obszernym – jak na Dalmację – żyznym gruntom w średniowieczu rolnictwo stało się głównym elementem gospodarki i podstawowym źródłem bogactwa w gminie Korčula. Oprócz upraw winorośli i oliwek, które służyły odpowiednio do produkcji winogron, syropu *varenik* i oliwy z oliwek, mieszkańcy tych terenów zajmowali się także uprawą owoców (fig, migdałów, orzechów włoskich i owoców cytrusowych) oraz produkcją zboża na mąkę – czyli oryginalnych składników „Lumblija”, słodkiego chleba wyrabianego na wyspie Korčula. Ważnym składnikiem w produkcji chleba „Lumblija”, wytwarzanym w oparciu o historyczną tradycję uprawy winorośli, jest *varenik* – zredukowany sok z winogron, który przed pojawieniem się przemysłowego cukru białego służył jako ważna substancja słodząca i był wykorzystywany do produkcji „Lumblija”. Do czasu pojawienia się przemysłowej produkcji rodzynek (maszyny do suszenia) do produkcji „Lumblija” wykorzystywano również rodzyнки produkowane w gospodarstwach domowych, gdzie winnicach znajdowało się kilka odmian winorośli bez pestek.

Zgodnie z tradycją słodki chleb „Lumblija” przygotowuje się w wigilię Dnia Wszystkich Świętych, wyłącznie na wyspie Korčula, szczególnie w okolicy miast Vela Luka, Blato i Smokvica, ale od niedawna także w innych częściach wyspy. Obchody Dnia Wszystkich Świętych wywodzą się z IV wieku, z czasów Imperium Rzymskiego. Na wyspie Korčula zachowano jeden ze sposobów uczczenia tego święta: zwyczaj obdarowywania się prezentami znany jako *kol(e)inde*. Dawniej gospodynie przygotowywały specjalne podarunki w postaci słodkiego chleba „Lumblija” oraz owoców i orzechów jesiennych, takich jak suszone figi, migdały, owoce cytrusowe i winogrona, które dzieci wręczały swoim rodzicom chrzestnym i dalszym członkom rodziny. Od XIV wieku w miejscowości Blato na wyspie Korčula działa kościół parafialny Wszystkich Świętych, za sprawą którego wiekowa tradycja i zwyczaj przygotowywania chleba „Lumblija” z okazji Dnia Wszystkich Świętych zostały zachowane aż do dziś. Tradycyjna metoda produkcji i przepis na „Lumblija” również przetrwały do obecnych czasów.

Od niepamiętnych czasów gospodynie z wyspy Korčula wypiekają chleb „Lumblija” według tradycyjnego przepisu. Sam przepis jednak nie wystarczył – w przygotowywaniu tego słodkiego chleba równie ważne były umiejętności i doświadczenie, a także tajniki określenia i dobrania idealnych proporcji niezbędnych składników. Podobnie w czasach, gdy w piecach rozpalano ogień, trzeba było wiedzieć, jak uzyskać odpowiednią temperaturę pieczenia. Ręczne wyrabianie ciasta oraz oszacowanie czasu potrzebnego do jego wyrośnięcia i czasu pieczenia także wymagało wprawy i doświadczenia. Sztuka wytwarzania chleba „Lumblija” polega na wypiekaniu chleba aż będzie dobrze upieczony, ale soczysty, a nie suchy. Tradycyjny przepis na „Lumblija” stosowany przez kobiety na wyspie Korčula przekazywano z pokolenia na pokolenie, dzięki czemu został zachowany do dziś. W zależności od części wyspy chleb „Lumblija” przygotowuje się za pomocą jednej z dwóch dobrze znanych metod.

„Lumblija” produkuje się w sposób tradycyjny, zgodnie z tradycyjnym przepisem przekazywanym ustnie z pokolenia na pokolenie na wyspie Korčula.

Istnieją dwie ugruntowane, tradycyjne metody przygotowania i pieczenia chleba „Lumblija”. Pierwsza z nich polega na przygotowaniu ciasta ze składników na 1 kg mąki, a druga – na przygotowaniu ciasta z 3 kg mąki. Podobnie przy mieszaniu i kształtowaniu ciasta zgodnie z pierwszą metodą tradycyjną (1 kg mąki) do ciasta od razu dodaje się całą ilość drożdży (jako składnik), a następnie odstawia się ciasto do wyrośnięcia, aż osiągnie dwukrotną wielkość, natomiast zgodnie z drugą tradycyjną metodą (3 kg mąki) część drożdży dodaje się na późniejszym etapie, już po tym, jak po dodaniu pierwszej części drożdży ciasto urośnie dwukrotnie. Ponadto w pierwszej tradycyjnej metodzie nie stosuje się zmielonego chleba świętojańskiego, zaś w drugiej metodzie dodaje się go jako jeden ze składników. Wresz-

cie w pierwszej z opisywanych metod ziarna anyżu dodaje się bezpośrednio jako składnik ciasta, a w drugiej – rozpuszcza się je w letniej wodzie.

„Lumblija” to wyjątkowy produkt nie tylko pod względem dużej ilości produktów potrzebnych do jego wytworzenia, ale również ekstensywnej metody uprzedniego przygotowania wielu ze składników dodawanych do ciasta, a także przygotowania samego ciasta. Właśnie to wyróżnia proces przygotowywania chleba „Lumblija” od typowych etapów przygotowania podobnych produktów. Różnorodność, pełnia i bogactwo składników oraz masa wszystkich tych składników w całym procesie przygotowania (np. rodzynki moczone w syropie *varenik*, określona ilość tłuszczu, zwłaszcza oliwy z oliwek, określona ilość orzechów, określona ilość cukru i sam *varenik*, który ma wyraźną strukturę i gęstość) sprawiają, że wyrośnięcie ciasta nie jest tak łatwe i szybkie. Ze względu na masę dodanych składników wyrastanie ciasta następuje kilkakrotnie i trwa znacznie dłużej niż w przypadku podobnych produktów (zaleca się pozostawienie ciasta do wyrośnięcia od wieczora do rana). W rezultacie do wytworzenia chleba „Lumblija” potrzeba dużo czasu, ale właśnie to nadaje produktowi końcowemu jego charakterystyczne właściwości: chleb jest zwarty, ale miękki w przekroju, wzbogacony dużą ilością orzechów i rodzynek, ma charakterystyczny orzechowo-owocowy smak oraz bogaty i pełen aromat uzyskany dzięki ostrożnemu połączeniu przypraw dodawanych w odpowiednich proporcjach. „Lumblija” jest produktem bogactwa gospodarczego i różnorodności wysokiej jakości surowców wyspy Korčula i wyróżnia się recepturą oraz mnogością składników, z których jest przygotowywany. To właśnie te składniki nadają chlebowi „Lumblija” jego charakterystyczny aromat, orzechowo-owocowy smak i zapach, a sztuka przygotowania produktu zapewnia mu specyficzną zwartą konsystencję wewnętrzną.

Wielu mieszkańców wyspy opublikowało różne wersje tradycyjnego przepisu i tradycyjnej metody przygotowania „Lumblija” w książkach kucharskich (F. Mandić, „Luškajica i pića”, 2009, s. 244–245; Kaštropil-Culić, 1995, „Blatska trpeza”, s. 134). Nierozzerwalny związek między przygotowaniem „Lumblija” a tradycjami wyspy Korčula wykazano także w publikacji z 2012 r. pt. „Zapisi Danijela Kneževića” oraz w książce Franka Miroševića z 2016 r. zatytułowanej „Povjerenje ili zaborav”, w której autor opisuje, jak trudne jest przygotowanie chleba „Lumblija” (F. Mirošević Dubaj, 2016, „Povjerenje ili zaborav”, s. 11).

Pierwsze pisemne dowody na istnienie nazwy „Lumblija” pojawiły się w 1881 r. w dzienniku *Slovinac* – w artykule zatytułowanym „Nekoliko riječi u čakavštini” autor S. Castrapelli opisuje „Lumblija” jako „słodki chleb z mąki, syropu *varenik*, szafranu i cynamonu, pieczony w okolicy Dnia Wszystkich Świętych” (S. Castrapelli, 9 *Slovinac* nr 20, 1881, „Nekoliko riječi u čakavštini”, s. 418–419).

Bieg historii przyniósł dodatkowy powód do podtrzymywania tradycji przygotowywania chleba „Lumblija”: Liczni emigranci, którzy zostali zmuszeni do opuszczenia wyspy, spożywali chleb podczas długich podróży statkiem, dzięki czemu chleb „Lumblija” stał się nie tylko codzienną przekąską, ale także łącznikiem z ojczyzną – produkt zachowywał swój świeży smak i zapach jeszcze długo po wyjęciu z pieca przez gospodynie mieszkające na wyspie. W związku z falą emigracji, jaka miała miejsce na początku XX wieku, opracowano projekt „4 wyspy/4 miejsca/4 przepisy”. Połączono i przedstawiono w nim cztery tradycyjne dania z czterech miejsc borykających się w tym czasie z problemem masowej emigracji. W projekcie uwzględniono wyspę Korčula i chleb „Lumblija”, o czym opowiedziano w październiku 2018 r. w materiale emitowanym na kanale HRT (Hrvatska radiotelevizija – chorwacki nadawca radiowo-telewizyjny) w programie „Priče iz Hrvatske”.

Na wyspie Korčula odbywa się kilka wydarzeń, które wyraźnie wskazują, jak dużą renomą cieszy się „Lumblija”, a także mają za zadanie kultywowanie tradycji i zwyczajów związanych z przygotowaniem tego tradycyjnego słodkiego chleba, począwszy od słynnej „Kućna zabava” (domówka) organizowanej przez Towarzystwo Rycerzy Kumpanija w Blato. W akcie założycielskim Towarzystwa Rycerzy Kumpanija założonego w 1927 r. wspomniano o jego „misji kultywowania tradycji i produkowania „Lumblija”. Towarzystwo regularnie organizuje „domówki”, czyli wydarzenia wieczorne, podczas których wystawiane są jedzenie (znane lokalnie jako *spiza*) i desery typowe dla Blato, a goście pomagają w ich organizacji, przynosząc typowe dla Blato potrawy. Wydarzenia te tradycyjnie odbywają się w pierwszy piątek lutego, a w dokumentach upamiętniających te wydarzenia regularnie wspomina się o chlebie „Lumblija” jako daniu, które każdy przynosi ze sobą (Archiwum Towarzystwa Rycerzy Kumpanija, 1956, 1972, 1974, 1985). Tradycja wypieku „Lumblija” przetrwała do dziś nie tylko w gospodarstwach domowych na wyspie – na Korčuli, zwłaszcza na zachodzie wyspy, odbywają się nawet konkursy pieczenia chleba „Lumblija”, a także jego degustacje. Chleb jest wprowadzany do tradycyjnej gastronomii na tym obszarze. Z kolei w przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich oraz w domach seniorów i domach opieki dla dorosłych odbywają się warsztaty, jak zrobić „Lumblija”. Organizowane są także warsztaty dla członków różnych stowarzyszeń działających na wyspie. Świecenie i degustacja chleba „Lumblija” to wydarzenie sięgające 25 lat wstecz, organizowane w ostatnią niedzielę października. Uczniowie szkół średnich w Blato przygotowują z pomocą nauczycieli i rodziców chleb, który jest następnie święcony i degustowany na placu Plokata w Blato.

O renomie chleba „Lumblija” świadczą też rozmaite wydarzenia organizowane poza wyspą Korčula. Produkt przedstawiano na przykład wielu pochodzącym z Chorwacji i zagranicy uczestnikom Good Food Festival organizowanego przez radę turystyczną miasta Dubrownik w 2016 r.

W tym samym roku, podczas międzynarodowego wydarzenia Noćnjak organizowanego w miejscowości Bol na wyspie Brač, przyciągającego producentów oliwy i oleju, „Lumblija” wyróżniono nagrodą za najlepszy produkt spożywczy.

Chleb „Lumblija” bywa także często prezentowany przedstawicielom chorwackich i zagranicznych mediów podczas różnych wydarzeń i specjalnych prezentacji, targów gastronomicznych i konferencji prasowych.

„Lumblija” i jego szczególna metoda produkcji są często tematem różnych stron internetowych poświęconych kulinariom, na których podkreśla się jego nierozwalną więź z wyspą Korčula (Vilicom kroz Hrvatsku, „Lumblija: Imamo recept za mirisan kolač s otoka Korčule koji se sprema za blagdan Svih Svetih”, 29.10.2021; Dobra hrana, „Korčulanska lumblija recept star 200 godina: Kolač vezan uz ljubavnu priču Korčulanke i francuskog vojnika!”, 20.10.2018).

Ten wyspiarski rarytas często oferuje się gościom podczas rozmaitych wydarzeń publicznych organizowanych przez cały rok lub wręcza w prezencie jako typowy przysmak kulinarny wyspy Korčula.

Odesłanie do publikacji specyfikacji

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/proizvodi_u_postupku_zastite-zoi-zozp-zts/Lumblija_specifikacija_proizvoda10032022.pdf

---

ISSN 1977-1002 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5228 (wydanie papierowe)